

Vilniaus universitetas
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ INSTITUTAS

TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR DIPLOMATIJOS MAGISTRO PROGRAMA

VIKTORIJA VEČKYTĖ

II kurso studentė

**„EUROPOS TVIRTOVĖS STATYBOS“:
EUROPOS SAJUNGOS HUMANITARINIS, SAUGUMO IR RIZIKOS
DISKURSAI 2015-2016 M. MIGRACIJOS KRIZĖS KONTEKSTE**

MAGISTRO DARBAS

Darbo vadovė: doc. dr. D. Jakniūnaitė

Vilnius, 2016

Bakalauro/magistro darbo vadovo išvados dėl darbo gynimo:

.....
.....
.....

.....

(data)

.....

(v., pavardė)

.....

(parašas)

Bakalauro/magistro darbas įteiktas gynimo komisijai:

.....

(data)

.....

(Gynimo komisijos sekretorės parašas)

Bakalauro/magistro darbo recenzentas:

.....

(v., pavardė)

Bakalauro/magistro darbų gynimo komisijos įvertinimas:

.....

Komisijos pirmininkas:

Komisijos nariai:

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

Patvirtinu, kad įteikiamas darbas „*Europos tvirtovės statybos*“: *Europos Sąjungos humanitarinis, saugumo ir rizikos diskursai 2015-2016 m. migracijos krizės kontekste* yra:

1. Atliktas mano pačios ir nėra pateiktas kitam kursui šiame ar ankstesniuose semestruose;
2. Nebuvo naudotas kitame Institute/Universitete Lietuvoje ir užsienyje;
3. Nenaudoja šaltinių, kurie nėra nurodyti darbe, ir pateikia visą panaudotos literatūros sąrašą.

Viktorija Večkytė

BIBLIOGRAFINIO APRAŠO LAPAS

Večkytė V. „Europos tvirtovės statybos“: Europos Sąjungos humanitarinis, saugumo ir rizikos diskursai 2015-2016 m. migracijos krizės kontekste: Tarptautinių santykių ir diplomatijos specialybės, magistro darbas / VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas; darbo vadovė D. Jakniūnaitė. – V., 2016. – 84 p.

Reikšminiai žodžiai: Europos Sąjungos prieglobsčio politika, humanitarinis diskursas, saugumo diskursas, rizikos diskursas, Nevyriausybinės Organizacijos, migracijos krizė.

Šiame darbe nagrinėjamas Europos Sąjungos institucijų – Europos Vadovų Tarybos ir Europos Komisijos - diskursas migracijos krizės 2015 – 2016 m. metu. Pastarajame išskiriami humanitariniai, saugumo ir rizikos diskurso elementai ir jų tarpusavio santykis. Santykiui atskleisti pasitelkiamas Briuselyje veikiančių nevyriausybinė organizacijų diskursas, pateikiantis humanitarinio diskurso elementus ir konkrečias priemones migracijos krizei spręsti. Darbe nurodoma, kad ES institucijų pateikiamas humanitarinis diskursas padeda pateisinti saugumo ir rizikos priemonių taikymą migracijos krizės metu 2015 - 2016 m. Tuo tarpu humanitarinės priemonės, atliepančios ES pateikiamą diskursą, nėra taikomos.

Turinys

Įvadas.....	5
1. Teorinis pagrindas	14
1.1. Saugumizacijos logika	14
1.2. NVO vaidmuo: transnacionalinių advokatavimo tinklų teorija.....	16
1.3. ES saugumo, rizikos ir humanitarinis diskursas migracijos kontekste.....	20
1.3.1. Saugumo diskursas.....	20
1.3.2. Rizikos diskursas	20
1.3.3. Humanitarinis diskursas	22
2. Darbo metodologija	23
3. Europos Vadovų Tarybos diskursas migracijos krizės metu.....	27
3.1. EVT naudojami humanitariniai argumentai	28
3.2. EVT saugumo ir humanitarinio diskursų argumentų kaita.....	30
4. Europos Komisijos diskursas migracijos krizės metu	34
4.1. Humanitariniai, saugumo ir rizikos argumentai priimant ES sprendimus	34
4.2. Saugumo ir rizikos priemonių legitimacija.....	36
4.3. Apibendrinimas: EK diskursyvinės strategijos	43
5. NVO siūlomos migracijos priemonės ir diskursas	45
5.1. Migrantų teisių gynyba	48
5.2. Palyginimas su EVT ir EK diskursais bei taikomomis priemonėmis.....	50
Išvados	58
Literatūros sąrašas	62
Priedai.....	76
Summary.....	81
Analizės medžiaga.....	84

Įvadas

Šiuo metu dažnai linksnuojama ES migracijos krizė suintensyvėjo 2015 metų balandžio mėnesį. Tuo metu penki migrantus gabenę laivai nuskendo Viduržemio jūroje ir nusinešė 1200 žmonių gyvybes. Šis įvykis, įvardintas *humanitarine nelaime*, pareikalavusia didžiausio skaičiaus migrantų aukų per kelių dienų laikotarpį.¹ Iki pastarojo nutikimo didžiausia nelaime Viduržemio jūroje buvo laikoma vienas po kito 2013m. spalio mėn. nuskendę laivai, gabenę kelis šimtų migrantų.² Visgi po 2013-tųjų įvykių Europos Sąjunga (toliau – ES) nepateikė aiškaus plano, kaip suvaldyti migracijos krizę.³ Tuo tarpu minėtoji nelaimė 2015m. balandžio mėnesį iššaukė greitą ir plataus masto ES reakciją: pirma, pristatomas „10 punktų skubių veiksmų planas“⁴, antra, gegužės mėn. išleidžiama *Europos migracijos politikai* skirta *darbotvarkė*.⁵ Nors Bendrija pateikia migracijos politikos gaires ir 2015-2016m. eigoje toliau siūlo priemonių paketus (2015 gegužę, rugsėjį, gruodį ir 2016 balandį), skirtus spręsti migracijos krizę,⁶ pabrėžiant, kad yra taikomos ir *humanitarinės* priemonės, tačiau ES susilaukia kritikos iš migrantų teises ginančių nevyriausybinų organizacijų (toliau – NVO). Pastarosios teigia, kad siūlomos prieglobsčio priemonės neatsižvelgia į migrantų interesus.⁷

NVO pateikiamas migracijos problemų sprendimas remiasi *humanitarine logika*.⁸ *Humanitarinis* arba „žmogaus saugumą akcentuojantis požiūris“ (angl. *human security*) tampa svarbus migracijos klausimui persikeliant į virš-nacionalinį ir globalų lygmenį.⁹ Humanitarinis

¹ Jamie Grierson, Alessandra Bonomolo ir Alan Travis, „Migrant deaths: funerals held as EU leaders meet for crisis summit“. *The Guardian*, 2015 balandžio 23d., <<http://www.theguardian.com/world/2015/apr/23/migrant-deaths-funerals-held-after-mediterranean-disaster>>, [žiūrėta 2015 gegužės 8d.].

² Nick Dines, Nicola Montagna ir Vincenzo Ruggiero, „Thinking Lampedusa: border construction, the spectacle of bare life and the productivity of migrants“. *Ethnic and Racial Studies*, Vol. 38, No. 3, 2015, p. 430; Aida annual report 2013/2014, „An NGO Perspective on Challenges to Accessing Protection in the Common European Asylum System“. AIDA information database, p. 25, <<http://www.asylumineurope.org/annual-report-20132014>> , [žiūrėta 2015 gegužės 8d.].

³ Aida annual report 2013/2014, p. 27-28.

⁴ European Commission, „Ten point action plan on migration“. Joint Foreign and Home Affairs Council, 2015 balandžio 20, <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4813_en.htm>, [žiūrėta 2015 gegužės 8d.].

⁵ European Commission, „A European Agenda on Migration“. COM (2015) 240 Final, 2015 gegužės 13d., <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf> , [žiūrėta 2015 gegužės 15d.].

⁶ European Commission, European Agenda on Migration: Factsheets. Migration and Home Affairs, <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/index_en.htm>, [žiūrėta 2016 kovo 21d.].

⁷ PICUM, Position papers, <<http://picum.org/en/publications/position-papers/>>; ECRE, Latest news, <<http://www.ecre.org/media/news/latest-news.html>>, [žiūrėta 2016 balandžio 16d.].

⁸ Pierre Monforte, *Europeanizing Contention: The Protest against 'Fortress Europe' in France and Germany*. New York: Berghahn Books, 2014, p. 180; 188.

⁹ Jef Hyusmans ir Vicki Squire, „Migration and Security“. Kn. Myriam Dunn Cavelty ir Victor Mauer, *The Routledge Handbook on Security Studies*. London: Routledge, 2010, p. 171.

požiūris pirmiausia atsižvelgia į pabėgėlių, prieglobsčio siekiančių saugumą, nelydimų vaikų ir kitų migrantų teises.¹⁰ Kartu siekiama, kad migracijos procesas būtų desaugumizuotas. Pavyzdžiui, įvairios migrantų kategorijos turi būti „įrėmintos“ atsietai: vieni, kaip žmonės, kuriems reikia užtikrinti jų teisių apsaugą (prieglobsčio prašytojai, nelydimi vaikai), ir tik maža dalis likusių migrantų ar jų gabentojai - kaip kriminaliniai nusikaltėliai.¹¹ Geddes dar 2000m. pradeda kalbėti apie Europos migracijos srityje besiformuojančius transnacionalinius advokatavimo tinklus (toliau – TAT),¹² kurie pasižymi minėtomis savybėmis. Be to, pastarieji vykdo ES bei nacionalinių migracijos politikų įgyvendinimo stebėseną ir yra koordinuojami Briuselyje įsikūrusių nevyriausybinių organizacijų (NVO), kitaip įvardijamų skėtinėmis organizacijomis.¹³ Vis dėlto, jeigu NVO poziciją migrantų atžvilgiu yra apibrėžta ir aiški, kaip rodo tolesnėje darbo dalyje pristatomi tyrimai, ES požiūris į saugumą migracijos kontekste pasižymi keletu skirtingų savybių.

Egzistuoja du išsiskiriantys požiūriai į migracijos-saugumo sąryšį: *strateginis ir humanitarinis*,¹⁴ kuriems galima priskirti ES *versus* migrantų teises atstovaujančias NVO. *Strateginis požiūris* apibrėžia saugumą kaip tikslą, kurio valstybė/organizacija privalo siekti. Tuomet, jei migracija kelia grėsmę visuomenės saugumui/nacionaliniam identitetui, strateginis tikslas yra panaikinti šią grėsmę.¹⁵ Viena vertus, Europos prieglobsčio ir migracijos politika, pradėta *saugumizuoti* nuo 20 a. 9 dešimt., įkūrus Šengeno zoną.¹⁶ Vidinių sienų panaikinimas tarp ES šalių narių buvo pradėtas suvokti kaip pavojus *nacionaliniam identitetui, gerovės valstybėms ir šalių stabilumui*.¹⁷ Tokiu atveju atsirado būtinybė priimti „kompensuojančias saugumo priemones“,

¹⁰ Monforte, p. 180.

¹¹ **Nicholas de Genova, Sandro Mezzadra ir John Pickles**, „New Keywords: Migration and Borders“. *Cultural Studies*, 2015, Vol. 29, No. 1, p. 66-70; **Emek M Ucarer**, „Safeguarding asylum as a human rights: NGOs and the European Union“. Kn. Jutta Joachim ir Birgit Locher, *Transnational activism in the UN and the EU: a comparative study*. New York: Routledge, 2009, p. 121-126.

¹² Andrew Geddes, „Lobbying for migrant inclusion in European Union: new opportunities for transnational advocacy?“ *Journal of European Public Policy*, 2000, Vol. 7, No. 4, p. 642

¹³ Francois Foret ir Julia Maura Permoser, „Between faith, expertise and advocacy: the role of religion in European Union policy making“. *Journal of European Public Policy*, 2015 February, p. 7-8.

¹⁴ Huysmans ir Squire, p. 170.

¹⁵ Ten pat, p. 171.

¹⁶ **Jef Huysmans**, *The politics of insecurity: fear, migration and asylum in the EU*. London: Routledge, 2006, p. 66-67; **Juliet Lodge**, „Internal Security and Judicial Cooperation“. Kn. J. Lodge (sud.), *The European Community and the Challenge of the Future* (2 leid.), London: Pinter, 1993, p. 315-339.

¹⁷ **Didier Bigo**, „The European internal security field: Stakes and rivalries in a newly developing area on police intervention.“ Kn. M. Anderson ir M. den Boer (sud.), *Policing Across National Boundaries*. London: Pinter, p. 161-173; **Elisabeth Abiri**, „Security and Migration: a Cacophony of Voices.“ Kn. E. Abiri, *The securitisation of migration*. Göteborg: Department of Peace and Development Research, Göteborg University, 2000, p. 1-29; **Elsbeth Guild**, „International terrorism and EU immigration, asylum, and border policy: the unexpected victims of 11 September 2001.“ *European Foreign Affairs Review*, Vol. 8, No. 3, 2003, p. 331-346; **Jef Huysmans**, „The European Union and Securitization of Migration“. *Journal of Common Market Studies*, Vol. 38, No. 5, 2000, p. 756-758; **Huysmans**, 2006, p. 105-122.

kurios atstotų sumažėjusį saugumą ES viduje.¹⁸ Anot Baker-Beall, nesaugumo jausmą sustiprino ir kitas svarbus įvykis - 2001m. rugsėjo 11 d., nuo kurio migrantą pradėta sieti su grėsmingu „kitu“ – nusikaltėliu, tarptautiniu teroristu.¹⁹ Dar vienas migracijos saugumizacijos proceso įrodymas yra tai, kad jis gali būti atliekamas ne tik kalbos akto, bet ir praktikų pagalba.²⁰ Šis aspektas svarbus kalbant apie ES agentūras (pavyzdžiui, FRONTEX), kurios prie migracijos saugumizavimo prisideda savo veikla.²¹ Atsižvelgus į pastaruosius argumentus, galima būtų teigti, kad ES migracijos politika yra saugumizuota. Visgi tai yra *pirmoji tendencija*.

Antroji tendencija nurodo, kad po 9/11 migracija Europoje nebuvo saugumizuota.²² Pasak Aradau ir Van Munster, Van Dijck ir Geddes, migracija buvo integruota į *rizikų valdymą*.²³ Pirmas rizikos logikos bruožas, išryškinamas Van Dijck ir Léonard studijose, - pagrindinių ES institucijų – Europos Komisijos, Europos Parlamento, Europos Vadovų Tarybos, Europos Tarybos – diskurso tyrimai, nurodantys, kad pastarasis nelegalios migracijos atžvilgiu yra *institucionalizuotas*.²⁴ Institucionalizacija pasireiškia įgyvendinant biurokratinės situacijos valdymo priemones.²⁵ Tokiu atveju migrantai nėra pateikiami kaip egzistencinė grėsmė, kurią reikia greitai „panaikinti“ ypatingų priemonių pagalba, bet orientuojamasi į ilgalaikį problemos sprendimą.²⁶

Antras galimos rizikos logikos pasireiškimo bruožas yra tai, kad ES institucijos ir jų agentūrų *praktinė veikla* nesaugumizuoja migracijos proceso pagal Kopenhagos saugumo mokyklos

¹⁸ Ariadna Ripoll Servent, „Point of no return? The European Parliament after Lisbon and Stockholm“. *European Security*, Vol. 19, No. 2, 2010, p. 193.

¹⁹ Christopher Baker Beall, „The Discursive Construction of EU Counter-Terrorism Policy: Writing the ‘Migrant Other’, Securitization and Control“. *Journal of Contemporary European Research*, 2009, Vol. 5, No. 2, p. 205-206.

²⁰ Sarah Léonard, „EU border security and migration into the European Union: FRONTEX and securitisation through practices“. *European Security*, 2010, Vol. 19, No. 2, p. 236-237.

²¹ Léonard, p. 236-237; Marsida Gjoncaj, „Securitizing migration at EU external borders through FRONTEX“. Working Paper, Lund University, 2013, p. 1-26,

<http://www.eastbordnet.org/working_papers/open/relocatingborders/Gjoncaj_Securitizing%20migration%20at%20EU%20external%20borders%20through%20Frontex_130113.pdf>, [Žiūrėta 2016 vasario 4d.].

²² Christina Boswell, „Migration Control in Europe after 9/11: Explaining the Absence of Securitisation“. *Journal of Common Market Studies*, Vol. 45, No. 2, 2007, p. 590-591.

²³ **Andrew Geddes**, „Governing migration from a distance: interactions between climate, migration and security in the South Medditeranen“. *European Security*, 2015, Vol. 24, No.3, p. 473-490; **Rens Van Munster**, „The EU and the Management of Immigration Risk in the Area of Freedom, Security and Justice“. *Political Science Publications*, 2005, No. 12, p. 1-33; **Claudia Aradau ir Rens van Munster**, „Governing Terrorism Through Risk: Taking Precautions, (un)Knowing the Future.“ *European Journal of International Relations*, 2007, Vol. 13, No. 1, p. 89-115; **Rens van Munster**, *The politics of risk in the European Union: securitizing immigration*. Basingstoke: Palgrave, 2009, p. 12; **Dominique Van Dijck**, „Is the EU policy on illegal immigration securitised? Yes of Course! A study into the dynamics of institutionalised securitization“. Paper on Pan-European Conference on EU Politics, 2006, p. 4, <<http://www.jhubc.it/ecpr-istanbul/virtualpaperroom/054.pdf>>, [Žiūrėta 2016 sausio 15d.].

²⁴ Pasak Weaver et al. 1998, p. 27-28, saugumizacija yra įtvirtinama keliais etapais: 1) *ad doc saugumizacija*, kai problema pristatoma kaip grėsmė saugumui; 2) *saugumizuojant* (auditorija priima problemą kaip grėsmę ir kt.) bei 3) problema tampa savaime suprantama kaip grėsmė – *institucionalizuota*, 4) tada gali sekti *desaugumizacija*.

²⁵ Van Dijck, 2006, p. 5.

²⁶ Ten pat.

logiką.²⁷ Autoriai - Squire ir Karamanidou, Niemann ir Schmidthäussler, Neal - teigia, kad ES agentūrų veiklos bruožai (FRONTEX ir EUROSUR): stebėjimo ir informacijos rinkimo funkcijų vykdymas, parodo ES siekį suvaldyti rizikas, o ne pašalinti grėsmes.²⁸ Be to, rizikos logiką atspindi sulaikymo centrų kūrimas prieglobsčio siekiantiesiems ES teritorijoje, kai siekiama išvengti netikėtų veiksmų, susijusių su migrantų srautų judėjimu.²⁹

Trečioji tendencija, pasak Hyusmans ir Squire, Horsti, Vaughan-Williams, yra ES diskurse vartojami *humanitariniai argumentai* migrantų atžvilgiu.³⁰ Hyusmans ir Squire bei Vaughan-Williams nurodo, kad ES aukščiausių institucijų pateiktame požiūryje į migraciją galima išskirti koegzistuojantį humanitarinį ir saugumo diskursą.³¹ Pavyzdžiui, Europos Komisijos 2005m. išleista (2011m. papildyta) strategija - „Globalus požiūris į migraciją ir mobilumą“ (GAMM - „Global Approach to Migration and Mobility“) - buvo pagrindinis dokumentas, nurodantis ES migracijos valdymo gaires.³² Viena vertus, pasak Vaughan-Williams, šiame dokumente „nereguliari migracija“ yra „įreminama“ saugumizuojant ir pastarąją pristatant kaip grėsmę ES.³³ Kita vertus, Walters nurodo, kad GAMM strategijoje pateikiamas į migrantų teises orientuotas požiūris (angl. *migrant-centredness*).³⁴ Pastarasis pasireiškia „nereguliarus migrantus“ pristatant kaip „žmones, turinčius tokias pat žmogaus teises, kaip ir ES piliečiai“.³⁵

Be viršuje minėto saugumo ir humanitarinių argumentų derinimo konkrečioje ES migracijos strategijoje, tokią tendenciją galima pastebėti ir ES praktinio veikimo srityje. Pavyzdžiui, ES veikla - migracijos agentūrų įkūrimas (Task Force Mediterranean, Eurosur, Frontex, Mare Nostrum) vadovavosi saugumo logikos ir humanitarinio diskurso derinimu.³⁶ Šis dvilypumas, atskleidžiamas Horsti tyrime, kuomet autorė, nagrinėdama Frontex diskursą migrantų atžvilgiu,

²⁷ Arne Niemann ir Natalie Schmidthäussler, „The Logic of EU Policy Migration on (Irregular) Migration: Securitisation or Risk?“ Paper from UACES conference, September 2012, p. 1-40.

²⁸ Andrew William Neal, „Securitization and Risk at the EU Border: the Origins of Frontex“. *Journal of Common Market Studies*, 2009, Vol. 47, No. 2, p. 333-356; 351-353; Niemann ir Natalie Schmidthäussler, p. 31-36.

²⁹ **Vicki Squire**, „The Securitisation of Migration: An Absent Presence?“ Kn. G. Lazaridis ir K. Wadia, *The Securitisation of Migration in the EU: Debates Since 9/11*. Palgrave Macmillan UK, 2015, p. 20-33.; **Lena Karamanidou**, „The Securitisation of European Migration Policies: Perceptions of Threat and Management of Risk“. Kn. G. Lazaridis ir K. Wadia, *The Securitisation of Migration in the EU: Debates Since 9/11*. Palgrave Macmillan UK, 2015, p. 38-60.

³⁰ Karina Horsti, „Humanitarian Discourse Legitimizing Migration Control: FRONTEX Public Communication“. Kn. Michi Messer, Renee Schroeder ir Ruth Wodak, *Migrations: Interdisciplinary Perspectives*. Wien: Springer-Verlag, 2012, p. 297-311; Hyusmans ir Squire, p. 171.

³¹ Hyusmans ir Squire, p. 171.

³² Nick Vaughan-Williams, „We are not animals!“ Humanitarian border security and zoopolitical spaces in Europe“. *Political Geography*, 2015, Vol. 45, p. 3.

³³ Vaughan-Williams, 2015, p. 3.

³⁴ William Walters, „Foucault and the frontiers: notes on the birth of the humanitarian border“. Kn. U. Bröckling, S. Kasmann ir T. Lemke, *Governmentality: Current Issues and Future Challenges*, London: Routledge, 2011, p. 138.

³⁵ European Commission, „The global approach to migration and mobility“. Communication from the Commission, 18/11/11, COM (2011), 2011, p. 14, cit. iš Vaughan-Williams, 2015, p. 3.

³⁶ **Vaughan-Williams**, p. 3; **Jorrit Rijpma ir Mathias Vermeulen**, „EUROSUR: saving lives or building borders?“ *European Security*, 2015, Vol. 24, No. 4, p. 454-472; **Horsti**, p. 306-307.

nurodo, kad jame akcentuojami: (a) *saugumo*, (b) *technokratiniai* ir (c) *humanitariniai argumentai*. Visgi Horsti nurodo, kad Frontex operuoja dviem pagrindinėmis veikimo logikomis: *saugumo* (praktinis lygmuo – grėsmių šalinimas) ir *humanitarine* (diskurso lygmuo – saugumo veiksmai, pagrindžiami humanitariniais argumentais).³⁷

Nepaisant to, kad ES oficialiame diskurse humanitariniai argumentai migrantų atžvilgiu yra sutinkami, tačiau pastarieji vis dar neatitinka NVO siūlomo požiūrio. Išlieka atveju, kai ES migrantus pristato: (a) kaip grėsmę ir saugumo problemą arba (b) kaip depolitizuotus ir pažeidžiamus objektus („aukas“).³⁸ Tokiu atveju, kaip minėta, ES migracijos politika susilaukia kritikos iš NVO atstovų, pateikiančių migrantus, kaip savarankiškai priimančius sprendimus.

Siekiant plačiau apibrėžti Europoje veikiančių NVO ir ES santykių raidą, reikia nurodyti, kad nors tokios NVO, kaip *CCME* (Churches' Commission for Migrants in Europe) ir *ECRE* (European Council on Refugees and Exiles), įkurtos dar 1964 ir 1974 metais, tačiau jos neturėjo pakankamai resursų ir pareigos taškų prie ES prieglobsčio politikos sprendimų priėmėjų.³⁹ 1999 metais ES pasirašius Amsterdamo sutartį pradėta kurti Bendra Europos Prieglobsčio Politika (angl. *Common European Asylum System*), vadovaujantis Tamperės programa (1999-2004), kurios dėka migracijos klausimai nebėra tik tarpvyriausybiniu lygio klausimas (arba Vidaus reikalų ministrų kompetencija).⁴⁰ Šiuo laikotarpiu Europos Komisija taip pat įsitraukia į sprendimų priėmimo procesą, o 2009m. priėmus Lisabonos sutartį - sprendimo teisę turi ir Europos Parlamentas.⁴¹ Nuo pastarojo momento ES siekiant sumažinti „demokratijos deficitą“ tiek Europos Komisija, tiek Europos Parlamentas (toliau – EP) techniškai tampa prieinamesni pilietinės visuomenės grupių arba konkrečiai NVO atstovams. Tai lemia įvykę pasikeitimai, nes EP dabar turi ir įstatymų leidybos teisę („bendra sprendimo priėmimo procedūra“ su Europos Taryba), o Europos Taryba nebe vienbalsiai priima sprendimus, o kvalifikuota balsų dauguma.⁴²

³⁷ Horsti, p. 306-307.

³⁸ **Claudia Aradau**, „Security and the democratic scene: Desecuritisation and emancipation“. *Journal of International Relations and Development*, 2004, Vol. 7, No.3, p. 389-409; **Vicki Squire**, *The Exclusionary Politics of Asylum*. Basingtoke: Palgrave, 2009, p. 3-16; **Hyusmans ir Squire**, p. 171.

³⁹ Christian Kaunert, Sarah Leonard ir Urlike Hoffmann, „Venue Shopping and the Role of Non-governmental Organisations in the Development of the European Asylum Policy“. *Comparative Migration Studies*, 2013, Vol. 1, No. 1, p. 184.

⁴⁰ Virginie Guiraudon, „European Integration and Migration Policy: Vertical Policy-making as Venue Shopping“. *Journal of Common Market Studies*, 2000, Vol. 38, No. 2, p. 256.

⁴¹ Christian Kaunert ir Sarah Leonard, „The European Union and Refugees: Towards More Restrictive Asylum Policies in the European Union?“ GRITIM Working Paper Series, Number 8, 2011, p. 15.

⁴² Kaunert, p. 180-181.

Šiuo metu **Europos Parlamentas** yra prieinamiausia institucija NVO, kurios siekia, kad sprendimai būtų priimami atsižvelgiant į migrantų interesus.⁴³ EP galima išskirti kaip instituciją, liberaliausią migrantų teisių įtvirtinimo ES atžvilgiu.⁴⁴ Tuo tarpu **Europos Komisija** (toliau – EK), pasak Ucarer ir Brummer, stengiasi derinti šalių narių saugumo interesus ir humanitarinius migrantų teisių apsaugos argumentus. Tokiu atveju EK gali būti apibūdinama kaip „brokerė“ tarp minėtų dviejų tikslų ir vienareikšmiškai negali būti įvardijama kaip saugumizuojantis veikėjas.⁴⁵ Vis dėlto atliktos studijos nurodo, kad NVO neturi tiesioginių ir formalių kanalų, leidžiančių pasiekti EK ir „patarti“ visais migrantų teises liečiančiais klausimais.⁴⁶ Galiausiai ES šalys narės - tiksliau jas atstovaujantys **Europos Tarybos** (toliau - ET) ir **Europos Vadovų Tarybos** (toliau – EVT) nariai - yra įvardijami kaip pagrindiniai migracijos procesą saugumizuojantys veikėjai,⁴⁷ prie kurių NVO yra sunkiausia „prieiti“.⁴⁸

Apžvelgiant *atliktus tyrimus*, kurie išskiria europinių pro-migrantų NVO veikimo būdus ir įtaką ES sprendimų priėmimui, reikia nurodyti, kad jie intensyviau pradėti atlikti prieš keletą metų: priėmus Lisabonos sutartį ir NVO įgavus daugiau „priėjimo taškų“ (ne tik prie EK, bet ir prie EP).⁴⁹ Tyrimai yra vykdomi dviem kryptimis: (1) pirmoji, kai siekiama išsiaiškinti *NVO tiesiogiai daromą įtaką* Europos prieglobsčio politikoje priimamiems sprendimams⁵⁰ ir (2) antroji – tiriamas *NVO veikimo būdų mechanizmas (pavyzdžiui, informacijos sklaidos būdai)* jiems siekiant „prieiti“ prie ES institucijų sprendimų priėmimo prieglobsčio politikos srityje, bet neakcentuojant NVO daromos įtakos konkreitiems sprendimams.⁵¹

⁴³ Van Dijck, p. 4; Emek M. Ucarer, „Tempering the EU? NGO advocacy in the Area of Freedom, Security and Justice“. *Cambridge Review of International Affairs*, Vol. 27, No. 1, 2014, p. 131-133.

⁴⁴ Ten pat.

⁴⁵ **Van Dijck**, 2006, p. 28-29; **Emek M. Ucarer**, „Safeguarding asylum as a human rights: NGOs and the European Union“. Kn. Jutta Joachim ir Birgit Locher, *Transnational activism in the UN and the EU: a comparative study*. New York: Routledge, 2009, p. 121; **Daan Brummer**, „The Reality of NGO involvement in EU Migration Policy: Do NGO’s live up to their promise as saviours of EU democratic deficit?“ Paper prepared for conference, 2008, p. 21-22.

⁴⁶ Mihai Dinescu, „EU Democratic Deficit and the Civil Society: Case Study on EU Migration Policy“. University of Gothenburg, Master’s Thesis, 2011, p. 31-32, <https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/28269/1/gupea_2077_28269_1.pdf>, [žiūrėta 2015 gegužės 15d.].

⁴⁷ Van Dijck, 2006, p. 28-29; Ucarer, 2009, p. 122; Ucarer, 2014, p. 133.

⁴⁸ Ucarer, 2009, p. 122.

⁴⁹ Geddes, 2000, p. 636; Christian Kaunert, „Liberty versus Security? EU Asylum Policy and the European Commission“. *Journal of Contemporary European Research*, 2009, Vol. 5, No. 2, p. 161.

⁵⁰ **Virginie Guiraudon**, „Weak Weapons of the Weak? Transnational Mobilization around Migration in the European Union.“ Kn. D. Imig ir S. Tarrow, *Contentious Europeans: Protest and Politics in an emerging Polity*. Oxford: Rowman and Littlefield, 2001, p. 163-183; **Guiraudon**, 2000, p. 256; **Brummer**, p. 21-22; **Dinescu**, 2011, p. 23-24; **Christian Kaunert ir Sarah Leonard**, „The Development of the EU Asylum Policy: Venue Shopping in Perspective“. *Journal of European Public Policy*, 2012, Vol. 19, No. 9, p. 1400-1402; **Kaunert et al.** 2013, p. 179-200; **Ucarer**, 2014, p. 128.

⁵¹ **Anna-Katinka Neetze Svensson**, „NGO’s Position and Role in the Dublin II Discussion: a case study on the involvement of the advocacy networks ECRE and Pro Asyl in the European Asylum Policy“. Lund University, 2013, p. 3-6, p. 35, <<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=4001114&fileId=4001116>>; **Fundacion Luis Vives**, „A Guide for NGO’s: What can an NGO do to influence European Migration Policies?“ 2011, http://www.luisvivesces.org/upload/17/16/2011_11_GUIA_MIGRACION_INGLES_vf.pdf, [žiūrėta 2015 gegužės 11d.].

Darbo problema ir klausimas. Viena vertus, nurodoma, kad ES diskursas yra saugumizuotas migracijos atžvilgiu, kita vertus, jame galima išskirti rizikos ir humanitarinių diskurso elementų.⁵² Pavyzdžiui, pastarieji gali atliepti už migrantų teises kovojančių NVO humanitarinius argumentus.⁵³ Reikia pastebėti, kad atliktuose tyrimuose nėra aptariamas Briuselyje esančių NVO ir ES institucijų diskurso „sutapimas“, kuris gali būti laikomas vienu iš TAT tinklų arba NVO įtakos pasireiškimo įrodymų. Konkrečios valstybės ar organizacijos diskursyvinės pozicijos pasikeitimą, kaip vieną iš NVO veiklos elementų, savo darbe 1998m. išskyrė Keck ir Sikkink.⁵⁴ ES migracijos politikos kontekste diskursyvių pozicijų kaitą, tikėtina, inspiruotą NVO, galima pastebėti tuo atžvilgiu, jog, kaip minėta: (A) ES institucijų diskurse yra įtraukiami humanitariniai argumentai dėl migrantų teisių apsaugos ir (B) 2015-2016 m. migracijos krizės kontekste ES deklaruoja, kad naudoja humanitarinį diskursą atspindinčias priemones (migrantų persikirstymas, perkėlimas).⁵⁵ Visgi NVO pateikia kontrargumentų dėl to, kad ES taikomos migracijos priemonės neatitinka migrantų interesų.⁵⁶ Be to, Horsti teigia, kad ES nevengia humanitarinio diskurso elementų (agentūra FRONTEX), tačiau pastarųjų vartojimas pagrindžia saugumo ir rizikos praktikų taikymą.⁵⁷ Šios tendencijos nurodo, kad ES diskursas vienareikšmiškai negali būti įvardijamas kaip saugumizuotas.

Tokiu atveju svarbu tai, jog konkrečios ES institucijos gali būti linkusios daugiau (mažiau) saugumizuoti migracijos krizės situaciją. Kaip minėta, Europos Komisija (toliau – EK) ir Europos Vadovų Taryba (toliau – EVT), (Europos Taryba) gali būti laikomos institucijomis, labiausiai linkusiomis naudoti humanitarinius argumentus siekiant pagrįsti saugumo ar rizikos priemonių taikymą.⁵⁸ Visgi nėra nurodoma, kokia logika remiasi minėtų ES institucijų migracijos krizės metu vartojamas diskursas. **Problema:** Nors ES naudoja saugumo, rizikos ir humanitarinį diskursus, tačiau nėra aišku, koks pastarųjų santykis atsiskleidžia migracijos krizės metu. T.y. nors ES vartoja humanitarinius argumentus migracijos krizės kontekste (2015m. balandis – 2016m. pradžia), tačiau nėra apibrėžiama, ar pastarieji atitinka NVO siūlomus humanitarinius argumentus, ar jais pateisinamas didesnis saugumo ir rizikos priemonių naudojimas.

⁵² Hyusmans, 2016, p. 105-122; Van Dijck, p. 4; Horsti, p. 171.

⁵³ Monforte, 2014, p. 179-180.

⁵⁴ **Margaret E. Keck ir Kathryn Sikkink**, *Activists Beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1998, p. 10-18; 25; **Richard M. Price**, „Transnational civil society and advocacy in world politics“. *World Politics*, 2003, Vol. 55, No. 4, p. 583-585.

⁵⁵ „A European Agenda on Migration“, p. 22.

⁵⁶ Monforte, 2014, p. 170-179.

⁵⁷ Horsti, p. 297-308.

⁵⁸ Van Dijck, 2006, p. 28-29; Ucarer, 2009, p. 121.

Taigi pagrindinis šio **darbo klausimas**: *Koks santykis yra tarp Europos Sąjungos vartojamo humanitarinio, saugumo ir rizikos diskurso migracijos krizės 2015-2016 m. kontekste?*

Pagalbinis klausimas: *Koks santykis yra tarp ES ir NVO humanitarinio diskurso?*

Tikslas. Apibrėžti santykį tarp Europos Sąjungos vartojamo humanitarinio, saugumo ir rizikos diskurso migracijos krizės 2015-2016m. kontekste.

Ginamieji teiginiai: 1) ES migracijos krizės kontekste humanitariniu diskursu yra siekiama pateisinti saugumo ir rizikos logika paremtus veiksmus – užtikrinti migracijos kontrolę: (a) EVT naudoja humanitarinį diskursą siekiant pagrįsti saugumo ir rizikos veiksmus migracijos srityje, (b) EK pasitelkia humanitarinį diskursą saugumo ir rizikos veiksmų legitimacijai, (c) NVO ir ES humanitarinis diskursas – priemonės nesutampa, nes ES netaiko humanitarinių priemonių migracijos krizės metu.

Tyrimo uždaviniai: (1) Apibrėžti teorinį pagrindą, remiantis saugumo, rizikos ir humanitarinio diskurso tyrimais ir išskirti pagrindines kategorijas, kurios naudojamos ES (EVT ir EK) diskurso analizei; (2) Suformuoti teorinį pagrindą, nusakantį NVO veikimo būdus ir humanitarinio diskurso sklaidą; (3) Išanalizuoti ES (EVT ir EK) diskursą migracijos krizės kontekste ir nurodyti santykį tarp humanitarinio, saugumo ir rizikos diskursų; (4) Apibrėžti NVO siūlomas migracijos krizės sprendimo priemones ir pagrindinius humanitarinio diskurso elementus; (5) Palyginti NVO ir ES diskursą bei siūlomas migracijos krizės sprendimo priemones siekiant sužinoti, ar ES humanitarinis diskursas atitinka humanitarinių priemonių turinį.

Tyrimo aktualumas. Šiuo darbu yra prisidedama prie tyrimų, apibrėžiančių pagrindinių ES institucijų diskursą migracijos srityje. Kartu tyrimu atskleidžiama, kokie argumentai yra taikomi migracijos krizės metu, kuri laikoma kritiniu laikotarpiu, nes įtvirtina naują *status quo* ES migracijos ir prieglobsčio politikoje. Be to, nurodoma, kuri ES institucija yra labiausiai linkusi naudoti saugumizuojančius argumentus, o kuri atsižvelgti į NVO naudojamą humanitarinį diskursą.

Tyrimo objektas. Europos NVO (ECRE, PICUM, CCME), Europos Vadovų Tarybos ir jos prezidento, Europos Komisijos atstovų migracijos klausimams diskursas migracijos krizės metu.

Europos Vadovų Taryba ir jos prezidentas bei Europos Komisijos atstovai, Europos Taryba – ES institucijos, išskirtos ankstesniuose tyrimuose, kaip pagrindiniai veikėjai, pabrėžiantys saugumo, rizikos ir humanitarinio diskurso elementus migracijos srityje.⁵⁹ Tokiu atveju šiame darbe pasirenkama tirti EVT išvadas ir prezidento Tusko pasisakymus bei Europos Komisijos atstovų viceprezidento Frans Timmermans ir migracijos reikalų komisaro Dimitris Avramopoulos diskursą

⁵⁹ Van Dijck, 2006, p. 28-29; Ucarer, 2009, p. 121.

(platesnis paaiškinimas dėl pasirinkimo motyvų žr. metodologinėje dalyje). Europos Taryba tyrime nepasirenkama, nes jos atstovai apima įvairias – siauras politines sritis (Vidaus reikalus, Teisingumą), todėl nepateikia platesnių argumentų apie migracijos procesą. Europos Parlamento diskursas šiame tyrime irgi nėra aktualus, nes pastarojo rezoliucijose pateikiami argumentai neturi visų trijų ES diskurso elementų. Tuo tarpu kartu tiriama trijų Europai priklausančių NVO (ECRE, PICUM, CCME) humanitarinis diskursas/siūlomoms priemonėms. Pasaulinės NVO (pvz., Amnesty International, Human Rights Watch ir pan.) nėra pasirenkamos, nes jos pateikia pasiūlymus tik pagrindinėms ES migracijos politikos kryptims, bet ne kiekvienu ES viršūnių susitikimo atveju, kaip tai daro Europoje esančios NVO (plačiau dėl NVO pasirinkimo žr. metodologinėje dalyje).

Šio darbo tiriamasis laikotarpis – ES migracijos krizė, vykstanti nuo 2015 balandžio mėn. iki 2016 kovo (balandžio mėn.). Toks tyrimo laikotarpis, pasirenkamas dėl keleto priežasčių: (1) ES institucijos 2015m. balandžio mėn. išreiškia susirūpinimą dėl blogėjančios humanitarinės situacijos Viduržemio jūroje ir nuo šios datos pradeda imtis konkrečių veiksmų (sudaromas „10 punktų veiksmų planas“, išleidžiama migracijos darbotvarkė, pagal kurią metų eigoje Europos Komisija siūlo priemonių paketus, skirtus suvaldyti krizei); (2) galutine laikotarpio data, laikoma 2016 m. kovo mėn., užbaigiant ES-Turkijos susitikimu, ir balandžio mėn. pradžią (EK atžvilgiu), kuri siejama su EK pasiūlytu ketvirtuoju priemonių paketu migracijos krizei spręsti.

Metodas. Darbe yra atliekama diskurso analizė pagal Wodak ir Miliken pasiūlytą metodą - analizuojami objektai, predikatai ir argumentacinė linija.⁶⁰

Darbe pritaikomos **Niemann ir Schmidhäussler, Horsti teorijos**, padedančios įvardinti/atskirti ES saugumo, rizikos ir humanitarinių diskurso elementus, siūlomas priemonės migracijos srityje ir tarpusavio santykį. Kartu taikoma **Keck ir Sikkink** teorija, nusakanti NVO informacinį ir simbolinį veikimo būdus ES, kuriais jos siekia įtvirtinti humanitarinį požiūrį į migracijos procesą.

Struktūra. Darbas yra suskirstytas į penkias dalis, pristatančias: (1) teorinį pagrindą, (2) taikomą metodologiją ir kategorijų operacionalizaciją, (3) Europos Vadovų Tarybos diskursą, (4) Europos Komisijos diskursą ir (5) NVO bei ES (EVT ir EK) diskurso – siūlomų humanitarinių priemonių palyginimą.

⁶⁰ **Ruth Wodak**, „The discourse-historical approach“. Kn. Ruth Wodak ir Michael Meyer, *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: Sage Publications, 2001, p. 72-73; **Jennifer Milliken**, „The study of discourse in International Relations: A Critique of Research and Methods“. *European Journal of International Relations*, 1999, Vol. 5, No. 2, p. 231-236.

1. Teorinis pagrindas

Pirmoji teorinė darbo dalis pristato saugumizacijos logiką, kuri yra svarbi (a) siekiant pastarąją pritaikyti ES migracijos krizės kontekste ne tik apibūdinant ES diskursą – priemones, bet ir atkreipti dėmesį į (b) NVO – kaip auditorijos – vaidmenį šiame procese. **Antrojoje** teorinėje darbo dalyje yra pristatomas NVO vaidmuo ir konkrečios jų strategijos, kurios pasirenkamos analizuoti. Pastarosios padeda atskleisti NVO pateikiamus humanitarinius argumentus migracijos krizės kontekste ir leidžia juos palyginti su ES argumentais. **Trečioji** teorinė darbo dalis, skirta aptarti ES saugumo, rizikos ir humanitarinio diskursų santykį ir pagrindinius bruožus, į kuriuos reikia atsižvelgti 2015-2016m. migracijos krizės kontekste.

1.1. Saugumizacijos logika

Saugumo studijų Kopenhagos mokykla **saugumizacijos**⁶¹ procesą apibrėžė konstruktyvizmo paradigmoje ir atsisakė iki tol vyravusio griežtai realistinio grėsmės įvardijimo. Mokyklos idėja remiasi prielaida, jog nėra įmanoma nustatyti, ar grėsmė yra „reali“, ar ne, nes pasaulis yra socialiai konstruojamas. Weaver ir Buzan et al. nurodo, kad saugumizacijos veiksmas pradedamas, kai saugumizuojantis veikėjas kalbos aktu pristato egzistencinę grėsmę „referentiniam objektui“ (valstybei, identitetui, vertybėms).⁶² Tuomet, anot Weaver 2000m., ši sukurta intersubjektyvi prasmė turi būti priimta auditorijos (pavyzdžiui, vyriausybės, viešosios nuomonės)⁶³ ir tokiu būdu yra legitimuojamos ypatingos/ekstremalios priemonės. Pastarosios yra būtinos kovojant su egzistencine grėsme.⁶⁴ Taigi Kopenhagos mokyklai yra svarbūs trys saugumizacijos elementai: (1) kalbos aktas; (2) saugumizuojantis veikėjas ir (3) auditorijos pripažinimas.

(1) Saugumizacijos studijos šiuo metu yra papildytos naujų įžvalgų, leidžiančių geriau suprasti šį procesą. *Pirma, kalbos aktas* neturi būti įvardijamas kaip vienintelis momentas, įtvirtinantis konkrečios problemos saugumo sampratą. Be minėto akto reikia įtraukti ir saugumizacijos kaip *praktikos* procesą.⁶⁵ Tuomet šalia diskurso yra atsižvelgiama ir į praktikų

⁶¹ Saugumizacijos teorija dar gali būti įvardijama „sugrėsminimo“ teorija.

⁶² **Ole Weaver**, „Securitization and Desecuritization“. Kn. Ronnie D. Lipschutz, *On Security*. New York: Columbia University Press, 1995, p. 39; **Barry Buzan, Ole Weaver ir Jaap de Wilde**, *Security: A New Framework for Analysis*. Boulder Colorado: Lynne Rienner Publishers Inc., 1998, p. 23-27.

⁶³ Ole Weaver, „The EU as a Security Actor: Reflections from a Pessimistic Constructivist on Post Sovereign Security Orders“. Kn. Morten Kelstrup ir Michael C. Williams, *International Relations Theory and Politics of European Integration*. London: Routledge, 2000, p. 250-294, p. 252.

⁶⁴ Buzan et al., p. 23.

⁶⁵ **Thierry Balzacq**, *Understanding Securitisation Theory – How Security Problems Emerge and Dissolve*. New York: Routledge, 2011, 1-2.

reikšmę.⁶⁶ Pastarosios gali apibūdinamos kaip saugumo profesionalų taikomos administracinės priemonės (profilavimas, rizikos vertinimas, statistikos rinkimas, kategorizavimas, aktyvus pasiruošimas), sąveikaujančios su kalbos aktu.⁶⁷ Antra, praktikos yra svarbios tuo, jog saugumizaciją apibrėžus ne tik kaip *diskursą*, bet ir kaip *praktikas* – saugumizacijos studijos papildomos dar vienu svarbiu aspektu – *rizikos logika*.⁶⁸ Pastaroji pristatoma tolesnėje dalyje.

(2) *Saugumizuojančiu veikėju(-ais)*, apibrėžiami elito atstovai (individai ar jų grupės), priklausantys politinei, socialinei ar ekonominei lyderių klasei. Pastarieji kalbos akto pagalba konkrečiam objektui priskiria saugumizuojančią prasmę.⁶⁹ Kaip minėta įvade, *saugumizuojančiu veikėju(-ais)* šiame darbe laikomos tokios ES institucijos – Europos Komisija ir Europos Vadovų Taryba bei jų atstovai. Jos laikomos ES politikos elito atstovais, nustatančiais migracijos darbotvarkę, be to, griežčiausiai nusiteikusiai migrantų teisių plėtros atžvilgiu, nes atstovauja šalių narių interesus.⁷⁰ Tokiu atveju šiame darbe atsižvelgiama į jų diskursą ir kartu siūlomas priemonės, suvokiamas kaip saugumizuojančias praktikas.

(3) *Auditorija*, anot Buzan et al., yra svarbi, nes be jos neįvyktų intersubjektyvus saugumizuojančio veikėjo prasmės „perėmimas“.⁷¹ Ole Weaver nurodė, kad vienas iš kertinių Kopenhagos saugumo mokyklos elementų yra *auditorija*, kuri turi būti konkretizuota.⁷² Kitaip tariant, yra siekiama konceptualizuoti *auditoriją* ir jos ryšį su konkrečiu kalbos aktu, praktikomis.⁷³ Teigiama, kad *auditorijos gali būti įvairių tipų* ir pasižymėti skirtingomis savybėmis.⁷⁴ Viena vertus, dažniausiai saugumo teorijoje auditorija yra laikoma viešoji nuomonė.⁷⁵ Kita vertus, „netikslinė“ auditorija irgi gali būti įtraukta į saugumizacijos procesą.⁷⁶ Leonard ir Kaunert nurodo,

⁶⁶ Leonard, 2010, p. 233.

⁶⁷ Didier Bigo, „Security and Immigration: Towards a Critique of the Governmentality of Unease“. *Alternatives*, Vol. 27, No. 1, 2002, p. 63-92, cit. iš Niemann ir Schmithäussler, p. 14.

⁶⁸ Claudia Aradau ir Rens Van Munster, „Governing Terrorism Through Risk: Taking Precautions, (un) Knowing the Future“. *European Journal of International Relations*, Vol. 13, No. 1, 2007, p. 97-98, p. 89-115, cit. iš Niemann ir Schmithäussler, p. 14.

⁶⁹ Andreas Temistocleous, „Securitizing Migration: Aspects and Critique“. *The GW POST*, 2013 gegužės 16d., <<https://thegwpost.com/2013/05/16/securitizing-migration-aspects-and-critiques/>>, [Žiūrėta 2016 sausio 15d.].

⁷⁰ Van Dijck, 2006, p. 28-29; Ucarer, 2009, p. 122; Ucarer, 2014, p. 133.

⁷¹ Buzan et al., 1998, p. 30-31.

⁷² **Ole Weaver**, *Securitization: Taking stock of research program in security studies*. Mimeo, 2003, p. 26, cit. iš **Leonard ir Kaunert**, „Reconceptualizing the audience in securitization theory“. Kn. Thierry Balzacq, *Understanding Securitisation Theory – How Security Problems Emerge and Dissolve*. New York: Routledge, 2011, p. 57.

⁷³ Kaunert ir Leonard, 2011, p. 57-75.

⁷⁴ **Holger Stritzel**, „Towards a Theory of Securitization: Copenhagen and Beyond“. *European Journal of International Relations*, 2007, Vol. 13, No. 3, p. 357-383, p. 363; **Thierry Balzacq**, „The three fazes of securitization: Political agency, audience and context“. *European Journal of International Relations*, 2005, Vol. 11, No. 2, p. 171-201, p. 172; **Leonard ir Kaunert**, 2011, p. 60.

⁷⁵ Stritzel, 2007, p. 363-364.

⁷⁶ **Holger Stritzel**, „Security as translation: threats, discourse, and politics of localisation“. *Review of International Studies*, 2011, Vol. 37, p. 2495-2496; **Holger Stritzel**, „Security: the translation“. *Security Dialogue*, 2011, Vol. 42, No. 4-5, p. 344; 349.

kad auditoriją gali sudaryti ir daugiau veikėjų: sprendimų priėmėjai, „smegenų centrai“, universitetai, NVO.⁷⁷ Tokiu atveju, anot Bourbeau, viena dalis auditorijos - viešosios nuomonės atstovai - gali „priimti“ saugumizaciją ir ją pateisinti, tuo tarpu kita auditorijos dalis – ekspertai, NVO – „nepriimti“.⁷⁸

Šiame darbe yra svarbus Leonard ir Kaunert siūlomas auditorijos konceptualizavimo modelis, kuris nurodo, kad NVO dalyvauja *politikos formulavimo srityje (angl. policy)*.⁷⁹ Pastarojoje vyksta debatai tarp vyriausybės, „smegenų centrų“, NVO atstovų, universitetų, kur siekiama įtikinti/prieiti bendro supratimo dėl konkrečios politinės problemos sprendimo visiems siūlant savas alternatyvas.⁸⁰ Šioje srityje auditorija išsiskaido į vadinamus „technokratas“, tuo tarpu pirmoje (*problemos sukūrimo*) ir trečiojoje (*politikos darymo-koalicijų organizavimo*) srityse auditorija apima sprendimų priėmėjus ir viešąją nuomonę/publiką.⁸¹ Tokiu atveju darbe yra svarbi *politikos formulavimo sritis*, kurioje veikia daug veikėjų – tarp jų ir NVO. Tuomet galima daryti prielaidą, kad ES institucijų debatuose dėl migracijos politikos pastarosios stengiasi atsižvelgti ir į NVO nuomonę bei pateikti argumentus, atitinkančius pastarųjų migracijos proceso supratimą. Taigi NVO, suvokiama kaip auditorijos dalis, kuri turi būti įtikinta, kad būtų užtikrintas sklandus saugumizacijos procesas. Kartu šiame darbe svarbu ir tai, kad NVO stengiasi pateikti ES kontrargumentus, išplečiančius migrantų teises. Tokiu atveju į šį aspektą irgi yra atsižvelgiama.

1.2. NVO vaidmuo: transnacionalinių advokatavimo tinklų teorija

Darbe aptariama tai, koku būdu NVO stengiasi veikti, kad ES institucijoms pateiktų argumentus, ginančius migrantų teises. Autoriai - Noxolo, Glover, Hammerstad, Lazaridis ir Wadia - nurodo, kad tolesnės migracijos tyrimų kryptys turėtų gilintis į pilietinės visuomenės organizacijų diskursus, kurie siūlo alternatyvius migracijos proceso vertinimus ir sprendimo būdus.⁸²

Ankstesniuose tyrimuose naudotos teorijos lygina NVO ir ES institucijų požiūrį į konkrečią direktyvą ar reglamentą ES prieglobsčio politikos srityje. Tuomet teoriniu pagrindu autoriai pasirenka šias teorijas: (a) „proceso atsekimą“, kuriuo siekiama apibūdinti NVO ir ES

⁷⁷ Leonard ir Kaunert, p. 65-68.

⁷⁸ **Philippe Bourbeau**, *The Securitization of Migration: A Study of Movement and Order*. London: Routledge, 2011, p. 1-8; **Philippe Bourbeau**, „Resilience and International Politics: Premises, Debates, Agenda“. *International Studies Review*, 2015, Vol. 17, p. 385.

⁷⁹ Leonard ir Kaunert, p. 65-66.

⁸⁰ Kingdon, 1984, p. 133 cit. iš Leonard ir Kaunert, p. 66-67.

⁸¹ Leonard ir Kaunert, p. 65-68.

⁸² Ingrid Boas, *Climate Migration and Security: Securitisation as a Strategy in Climate Change Politics*. Routledge: New York, 2015, p. 58-59.

institucijų pozicijų susiformavimą/pasikeitimą keleto metų perspektyvoje;⁸³ (b) galimybių pasikeitimo teoriją (angl. *political opportunity structures*), atskleidžiančią, kaip instituciniai ir politiniai pokyčiai prisideda prie NVO įtakos „sumažėjimo“ ar „padidėjimo“;⁸⁴ (c) „vietos kaitos“ teoriją (angl. *venue shopping*), nurodančią, kad gali būti siekiama apeiti nacionalinį ar vietos lygmenį ir sprendimus priimti tarptautiniame lygmenyje;⁸⁵ (d) transnacionalinių advokatavimo tinklų teoriją (toliau - TAT), atskleidžiančią būdus, kuriais Europinės NVO „pasiekia“ ES institucijas.⁸⁶

Be to, kituose tyimuose pateikiama, kad (e) NVO gali būti suvokiama kaip aktyvi pilietinės visuomenės dalis, kuri siekia „atsakyti“ į vykstantį procesą ir priimti arba atmesti saugumizuojantį kalbos aktą, praktiką.⁸⁷ Nurodoma, kad NVO nesutinkant su saugumizacijos procesu - jį gali pakreipti priešinga linkme, t.y., siekti desaugumizuoti problemą.⁸⁸ Kopenhagos mokyklos atstovai pabrėžia, kad desaugumizacija arba „nugrėsminimas“ turi būti laikomas ilgalaikė strategija.⁸⁹ Vis dėlto nurodoma, kad desaugumizacijos procesas nėra plačiai teoretizuotas saugumo studijų elementas,⁹⁰ kartu jis apima tik desaugumizuojančius NVO diskurso elementus, o ne visas siūlomas priemones.

Tokiu atveju šiame darbe pasirenkama TAT teorija, nes jos pagalba galima analizuoti Europos lygmens NVO veikimo būdus, leidžiančius atskleisti pastarųjų kuriamus simbolius. Tuo tarpu kitos minėtos teorijos nėra įtraukiamos į šį darbą, nes jos skirtos analizuoti pasikeitimams, įvykusiems institucinių pokyčių kontekste (galimybių pasikeitimo teorija), lyginti nacionalinių ir tarptautinių NVO veiklą (vietos kaitos teorija), nurodyti kontrafaktines situacijas proceso atsekimo metu arba įvardinti tik desaugumizuojančius NVO diskurso aspektus.

⁸³ Andreas Dür, „Measuring Interest Group Influence in the EU: A Note on Methodology“. *European Union Politics*, 2008, Vol., 9, No. 4, p. 586-590.

⁸⁴ **Noha Shawk**, „Political Opportunity Structures and the Outcomes of Transnational Campaigns: A Comparison of Two Transnational Advocacy Networks“. *Peace and Change*, 2010, Vol. 35, No. 3, p. 381-411; **Svensson**, p. 31-35.

⁸⁵ Kaunert ir Leonard, 2012, p. 15-16 ir Kaunert et al., 2013, p. 187.

⁸⁶ Svensson, 2013, p. 10-20; Ucarer, 2014, p. 135.

⁸⁷ Boas, p. 59-62.

⁸⁸ **Patricia Noxolo**, „Negotiating Security: Governmentality and Asylum/Immigration NGOs in the UK“. Kn. Alan Ingram ir Klaus Dodds (sud.), *Spaces of Security and Insecurity: Geographies of the War and Terror*. Farnham: Ashgate, 2009, p. 131-146; **Robert W. Glover**, „The theorist and the practitioner: linking the securitization of migration to activist counter-narratives“. *Geopolitics, History and International Relations*, 2011, Vol. 3, No. 1, p. 84; **Anne Hammerstad**, „UNHCR and the Securitization of Forced Migration“. Kn. Alexander Betts ir Gil Loescher, *Refugees in International Relations*, Oxford: Oxford University Press, 2011, p. 237-260; **Lazaridis ir Wadia**, 2015, p. 13.

⁸⁹ Weaver, 1995, p. 57, cit. iš **Dovilė Jakniūnaitė**, „Kritinės saugumo studijos XXI amžiuje: kur kreipti Lietuvos saugumo politikos tyrimus?“ *Lietuvos metinė strateginė apžvalga*, 2013-2014, 12 tomas, p. 36. **Jef Hyusmans**, „Migrants as a Security Problem: Dangers of „Securitizing“ Societal Issues“. Kn. Robert Miles ir Dietrich Thränhardt (sud.), *Migration and European Integration – the Dynamics of Inclusion and Exclusion*. London: Pinter Publishers Ltd, 1995, p. 65-69.

⁹⁰ Weaver, 1995, p. 57; **Edin Fako**, „Strategies of Desecuritization“. Magistro darbas, Centrinės Europos Universitetas, 2012, p. 6, <[file:///C:/Users/User/Downloads/fako_edin%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/fako_edin%20(1).pdf)>; **Anatoly Reshetnikov**, „Desecuritization: A Background Check for Neglected Concept“. *International Security*, p. 4.

Siekiant apibūdinti pasirinktą teoriją reikia nurodyti, kad Keck ir Sikkink dar 1998 metais pradėjo kalbėti apie **transnacionalinius advokatavimo tinklus** (toliau – TAT), kurių pagalba NVO siekia „apeiti“ valstybės sprendimų priėmimo monopolį ir taip prisidėti prie norimų pokyčių.⁹¹ TAT, apibrėžiami kaip horizontalūs, savanoriški, kurie susikuria plėtojant principines idėjas, vertybes.⁹² TAT daro įtaką „įrėmindami“ konkrečią problemą ir suteikdami jai prasmę.⁹³ Kartu reikia nurodyti, *pirma*, jog NVO yra suvokiamos kaip sėkmingos naujų tarptautinių normų kūrėjos įvairiose srityse: (a) žmogaus teisių,⁹⁴ (b) draudimų naudoti minas, atlikti branduolinius bandymus;⁹⁵ (c) užtikrinti gamtos apsaugą.⁹⁶ *Antra*, TAT apima įvairus veikėjus: nuo vietinių socialinių judėjimų, fondų, žiniasklaidos, bažnyčios atstovų iki nacionalinių ir tarptautinių NVO. Pastarieji yra pagrindiniai veikėjai šiuose tinkluose.⁹⁷

TAT siekia politikos pasikeitimų, naudodami informacijos ir idėjų sklaidos strategijas. Keck ir Sikkink išskiria tokius TAT veiklos būdus: (1) *informacinė politika*: galimybė greitai pateikti patikimą informaciją; (2) *simbolinė politika*: simbolių ir veiksmų naudojimas, kurie priverčia susirūpinti didelę auditoriją; (3) *veikimo per „didžiuosius“ arba spaudimo politika* (angl. *leverage*), kai siekiama paveikti galią turinčius veikėjus, kurie savo ruožtu galėtų pakeisti situaciją į teigiamą pusę; (4) *atskaitomybės politika*: siekis priversti elgtis pagal priimtus įsipareigojimus ir tarptautinius principus.⁹⁸

Informacinėje ir simbolinėje politikoje svarbu tai, kad vienas iš pagrindinių TAT, o kartu ir NVO veiklos būdų yra „įrėminimas“ (angl. *framing*). „Įrėminimu“ konkretus įvykis yra interpretuojamas ir įgauna NVO pasiūlytą reikšmę, kartu turinčią „rezonuoti“ su platesnės publikos supratimu. NVO dažnai stengiasi „įrėminti“ senas problemas inovatyviais būdais.⁹⁹ Kartu *informacinėje politikoje* yra nurodoma, kaip konkretus įvykis turi būti suprantamas – geras arba

⁹¹ **Margaret E. Keck ir Kathryn Sikkink**, *Activists Beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1998, p. 10-18; **Margaret E. Keck ir Kathryn Sikkink**, „Transnational advocacy networks in International and regional politics“. *International Social Science Journal*, 1999, Vol. 51, No. 159, p. 89-101.

⁹² Keck ir Sikkink, p. 8-9, p.30.

⁹³ Ten pat, p. 30.

⁹⁴ **William Korey**, *NGOs and Universal Declaration of Human Rights: A Curious Grapewine*. New York: St. Martin's Press, 1998; **Sanjeev Khagram, James V. Riker ir Kathryn Sikkink**, „From Santiago to Seattle: transnational advocacy groups restructuring world politics“. Kn. S. Khagram, J.V. Riker ir K. Sikkink, *Restructuring World Politics: Transnational Social Movements, Networks and Norms*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 2002, p. 3-18; **Ann M. Florini ir P. J. Simmons**, „What the world needs right now?“. Kn. Ann M. Florini, *The Third Force: The Rise of Transnational Civil Society*. Washington DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2000, p. 1-15.

⁹⁵ **Richard Price**, „Reversing the gun sights: transnational civil society targets land mines“. *International Organization*, 1998, Vol. 52, No. 3, p. 620-630; **Richard Price**, *The chemical weapons taboo*. Ithaca: Cornell University Press, 1997.

⁹⁶ Sanjeev Khagram, „Toward Democratic Governance for Sustainable Development: Transnational Civil Society Organizing Around Big Dams“. Kn. Florini, 2000, p. 83-110.

⁹⁷ Keck ir Sikkink, p. 9.

⁹⁸ Ten pat, p. 16.

⁹⁹ Ten pat, p. 17.

blogas – priskirti atsakomybę už atliktus veiksmus ir taip skatinti veikti. Pateikiama informacija turi būti svarbi ir aktuali, dramatiška, sulaukianti žiniasklaidos dėmesio.¹⁰⁰ Tuo tarpu „*veikimo per didžiuosius*“ politika, kai siekiama paveikti organizacijas, vyriausybes siekiant įtikinti pastarąsias, kad jos sietų problemą kitoje šalyje (žmogaus teisių pažeidimus) su diplomatinėmis ryšių ar ekonominės pagalbos nutraukimu.¹⁰¹ „*Atskaitomybės politika*“ – NVO stengiasi atkreipti dėmesį į ankstesnius vyriausybės įsipareigojimus (ginti žmogaus teises) ir to (ne)vykdymą praktikoje.¹⁰²

Ucarer pritaiko pirmąjį TAT teorijos aspektą - *informacijos sklaidos politiką* - akcentuojant, kad NVO kritikuoja Europos Komisijos, Europos Tarybos pasiūlymus, siūlo alternatyvas Europos prieglobsčio politikos sprendimams.¹⁰³ Nurodoma, kad pastebėjimai teikiami prieš ir po svarbių ES migracijos ir prieglobsčio politikos sprendimų priėmimo etapų. NVO savo poziciją išreiškia, pateikdami nuomonę atskleidžiančius dokumentus, siunčia elektroninius laiškus ES institucijų nariams.¹⁰⁴ Kartu autorius pabrėžia, kad NVO naudoja ir *atskaitomybės politiką*. Tuomet referuojama į konkrečius tarptautinės teisės dokumentus, pagal kuriuos ES privalo ginti žmogaus teises, suteikti prieglobsčio galimybę pagal 1951m. Ženevos konvenciją ir jos papildomus 1967m. protokolus.¹⁰⁵ Tuo tarpu Svensson NVO veikimą analizuoja pagal kitus du NVO teorijos aspektus: *simbolinę ir veikimo per „didžiuosius“*. Autorė parodo, kad *simbolinės politikos* įgyvendino metu NVO stengiasi susieti skirtingas migrantų grupes su tam tikrais simboliais. Pavyzdžiui, yra siekiama parodyti, kad ekonominiai ir prieglobsčio siekiantys migrantai būtų traktuojami pagal skirtingas taisykles.¹⁰⁶ Galiausiai *veikimo per „didžiuosius“* politika atskleidžia, kad NVO naudojami buvusių Europos Komisarų, svarbių žmogaus teisių organizacijų nuomone ir pateikia ją ES institucijoms. Tokiu būdu yra siekiama sudaryti spaudimą ir pakeisti esamą politiką.¹⁰⁷

Darbe analizuojamas NVO humanitarinis diskursas, kuris atspindi NVO naudojamose komunikacijos priemonėse, todėl yra aktualios dvi iš minėtų keturių naudojamų priemonių – *informacijos sklaidos ir simbolinė politikos*. Pastarosios pabrėžia diskurso svarbą, leidžia atskleisti NVO kuriamas reikšmes migrantų atžvilgiu. Be to, šie elementai iki šiol nėra išsamiai pritaikyti tiriant NVO diskursą humanitariniu atžvilgiu ES migracijos politikoje.

¹⁰⁰ Keck ir Sikkink, p. 19-22.

¹⁰¹ Ten pat, p. 22-23.

¹⁰² Ten pat, p. 24-25.

¹⁰³ Ucarer, 2014, p. 135.

¹⁰⁴ Ucarer, 2009, p. 123.

¹⁰⁵ Ucarer, 2009, p. 124; Ucarer, 2014, p. 137.

¹⁰⁶ Svensson, 2013, p. 10-15.

¹⁰⁷ Ten pat, p. 10-20.

1.3. ES saugumo, rizikos ir humanitariniai diskursai migracijos kontekste

Tyrimuose, kuriuose atskleidžiamas ES saugumo, rizikos ir humanitarinio diskurso santykis,¹⁰⁸ pagrindinės diskurso strategijos akcentuoja rizikos ir humanitarinius aspektus, tuo tarpu saugumo diskursas migrantų atžvilgiu nėra aiškiai išreikštas.¹⁰⁹ Tokiu būdu siekiama sušvelninti situaciją migrantus palaikančių grupių atžvilgiu.¹¹⁰ Toliau yra pristatomi šių diskursų bruožai.

1.3.1. Saugumo diskursas

Autoriai nurodo keletą svarbių aspektų, kaip atskirti **saugumo logikos** pasireiškimą migrantų atžvilgiu. Pastarieji atliepia saugumo logikos aptarimą pirmajame teorinės dalies skyriuje. *Pirma*, turi būti įvardijama konkreti grėsmė, kuri kyla iš išorės (pavyzdžiui, grėsmė – migrantų antplūdis).¹¹¹ *Antra*, pastaroji turi turėti konkretų referentinį objektą – saugumizuojantis veikėjas turi nurodyti, kokiam konkrečiai objektui gresia pavojus. *Trečia*, saugumo logika leidžia legitimuoti ypatingas, iškilusiai grėsmei reikalingas pašalinti priemones.¹¹² Taigi pastarieji trys elementai yra svarbūs, kai siekiama atkreipti dėmesį į saugumo logikos pasireiškimą migrantų atžvilgiu, nors tiesiogiai jie „nelegaliais“ arba grėsme nėra įvardijami.

Visgi dažniausiai **saugumo logika** diskurso lygmenyje migrantų atžvilgiu neoperuojama.¹¹³ „Nelegalaus migranto“ (angl. *illegal*) sąvoka pakeičiama migrantą įvardijant „nereguliaru“ (angl. *irregular*). Šis pasirinkimas daromas todėl, kad įvardijamas „nelegalus“ tiesiogiai suponuoja saugumo logikos ir ją atitinkančių priemonių taikymą.¹¹⁴ Tokiu atveju akcentuojama, kad saugumo problema yra žmonių gabentojų veikla, o migrantai diskurso lygmenyje nėra saugumizuojami.¹¹⁵

1.3.2. Rizikos diskursas

Antrąjį – technokratinį arba rizikos logiką - atspindintį diskursą reikia apibūdinti plačiau. Petersen nurodo, kad pastaruoju metu yra matomas *rizikos ir saugumo* studijų suartėjimas

¹⁰⁸ Horsti, p. 297-308.

¹⁰⁹ Ten pat, p. 297-308.

¹¹⁰ Ten pat.

¹¹¹ Niemann ir Schmidhäussler, 2012, p. 16.

¹¹² Ten pat, p. 16.

¹¹³ Horsti, p. 306.

¹¹⁴ Ten pat, p. 302.

¹¹⁵ Ten pat, p. 303.

tarptautinių santykių disciplinoje.¹¹⁶ Besikeičiantis grėsmių supratimas (terorizmo, klimato kaitos, tarptautinių nelaimių iškilimas) lemia, kad rizikų studijos tampa vis svarbesnės.¹¹⁷ Pasak Becko, šiuolaikinis pasaulis pereina iš vienos modernybės formos (apibrėžtos *saugumo* ir nacionalinės valstybės) į kitą (kurioje galioja *rizikos* ir globalizacijos dėsniai).¹¹⁸ Dažniausiai pastarosios yra laikomos saugumo studijų tiriamų objektų plėtra.¹¹⁹ Taigi, rizikos diskursas tampa svarbus ir ES migracijos politikoje, kurio savybės toliau yra atskleidžiamos.

Pirma, rizikos logikos pasireiškimo atveju galima nekonkrečiai, „išskaidyta“ grėsmė (pvz., nereguliari migracija).¹²⁰ Tokiu atveju reikalingos efektyvios migrantų srautų stebėjimo priemonės.¹²¹ Pastarųjų taikymas atspindi Becko pasiūlytą apibūdinimą apie rizikos logikos esmę – pašalinti rizikas, kurių egzistavimas dar nėra įrodytas.¹²² Anot autoriaus, rizikos yra „nepažinios“ ir nekontroliuojamos, tuo tarpu Aradau ir Van Munster pasiūlo, kad rizikos gali tapti „pažiniomis“ ir būti suvaldytos (angl. *governable*).¹²³ Tai padaryti siūloma įvairių technologijų, kasdienių stebėjimų ir duomenų rinkimo pagalba.¹²⁴ Tuomet veiksmai šioje logikoje yra orientuoti į ilgesnę perspektyvą („rizika reiškia tikėtis, kad įvyks katastrofa“).¹²⁵ Tokiu būdu rizikų „laukimas“ skatina imtis preventyvių veiksmų, kurie ilgainiui tampa institucionalizuotomis politinėmis priemonėmis.¹²⁶ Taigi migrantai tampa tik stebėjimo objektais, į jų pasirinkimus nėra atsižvelgiama.¹²⁷

Antra, technokratinis arba rizikos diskursas pasireiškia naudojant „administravimo“ kalbą ir taip stengiantis pašalinti chaoso, nevaldomos situacijos išpūdį.¹²⁸ Kartu reikia pabrėžti, kad kalbant apie grėsmes yra referuojama į konkrečius objektus, keliančius grėsmę, tuo tarpu rizikos logika pasireiškia nurodant „išskaidytus“ ir nekonkrečius riziką sukeliančius veiksnius.¹²⁹ Pavyzdžiui, tai yra konkretūs migrantų srautų sudarantys skaičiai, Frontex agentūros reikalingumas,

¹¹⁶ Karen Lund Petersen, „Risk analysis: A field within security studies?“ *European Journal of International Relations*, Vol. 18, No. 4, 2011, p. 703.

¹¹⁷ Petersen, p. 694.

¹¹⁸ Ulrich Bech, *World Risk Society*. Cambridge Polity, 1999; Ulrich Bech, „World Risk Society as Cosmopolitan Society“. *Theory, Culture and Society*, Vol. 13, No. 4, 1996, p. 11, p. 1-32 cit. iš Petersen, p. 703.

¹¹⁹ Ten pat, p. 701.

¹²⁰ Niemann ir Schmidhäussler, 2012, p. 16.

¹²¹ Ten pat, p. 304.

¹²² Ulrich Bech, „Living in the world risk society“. *Economy and Society*, Vol. 35, No. 3, Public Lecture at the London School of Economics, 2006, p. 334.

¹²³ Aradau ir Van Munster, 2007, p. 91-101.

¹²⁴ Ten pat.

¹²⁵ Beck, 2006, p. 333.

¹²⁶ Beck, 2007, p. 323, cit. iš Niemann ir Schmidhäussler, p. 11.

¹²⁷ Horsti, p. 304.

¹²⁸ Sarah Léonard, „The ‘Securitization’ of Asylum and Migration in the European Union: Beyond the Copenhagen School’s Framework“. Paper from the SGIR Conference, 12-15 September 2007, p. 29-31, <http://www.eisa-net.org/be-bruga/eisa/files/events/turin/Leonard-sgir_conference_paper_final_sleonard.pdf>, [Žiūrėta 2016 sausio 15 d.].

¹²⁹ Niemann ir Schmidhäussler, p. 14.

kuris pateisinamas „efektyvaus valdymo“ argumentu.¹³⁰ Be to, toks kalbėjimo pobūdis panaikina nuorodas į galios santykius.¹³¹

Trečia, rizikos suvaldymo logika kyla iš *vidinio* institucijų gebėjimo - apsisprendimo tai padaryti. Nurodoma, kad rizikos atsiranda kaip tikslingi arba netikslingi žmonių veiklos padariniai.¹³² Tai atliepia vidinę logiką, kuri reiškia gebėjimą priimti socialinę atsakomybę ir numatyti būdus, kaip suvaldyti konkrečią riziką.¹³³

Taigi minėtieji bruožai yra svarbūs apibrėžiant rizikos logikos pasireiškimą migracijos srityje. Rizikos suvaldymo priemonės, įvardijamos kaip nukreiptos į nekonkrečias rizikas, kurios yra orientuotos į ilgalaikę perspektyvą, naudojantis stebėjimo, informacijos rinkimo būdais.

1.3.3. Humanitarinis diskursas

Trečiasis – *humanitarinis diskursas* - yra atsakas į žmogaus teises ginančių asociacijų reakcijas dėl „Europos tvirtovės“ kūrimo. *Pirma*, jis pasižymi tuo, kad pabrėžiama migranto „kaip aukos“ pozicija (angl. *victimized migrants*). Migrantai, vaizduojami žmonių gabentojų aukomis, tokiu būdu neatkreipiant dėmesio į tikruosius jų pasirinkimo motyvus.¹³⁴

Antra, naudojant humanitarinį diskursą nurodoma, kad yra *būtina gelbėti migrantų gyvybes*.¹³⁵ Būtent tai leidžia legituoti ir kitas priemones, kai *trečia*, humanitariniai diskurso elementai yra derinami su saugumo arba rizikos argumentais. Saugumo logika atskleidžiama, kai *migrantų gyvybių gelbėjimas* yra derinamas kartu su jų grąžinimu nuo Europos krantų į trečiasias šalis.¹³⁶ Be to, humanitariniai argumentai vartojami pagrindžiant įvairias technologines priemones, skirtas stebėti migrantų srautus. Pastarosios yra pateisinamos „migrantų apsauga“ nuo žmonių gabentojų savivalės. Pavyzdžiui, sustiprintas ES išorės sienų stebėjimas yra svarbus norint apsaugoti migrantus, o ypač nelydimus vaikus (angl. *unaccompanied migrants*) nuo tolesnių žūčių Viduržemio jūroje.¹³⁷ Taigi ES migracijos diskurso tyrimuose yra nurodoma, kad humanitariniai argumentai gali būti naudojami saugumo ir rizikos priemonių pateisinimui. Migrantai šiame procese yra suvokiami, kaip tie, kuriuos reikia gelbėti nuo žmonių gabentojų, bet ES saugumas išlieka svarbiausiu tikslu.

¹³⁰ Horsti, p. 303.

¹³¹ Ten pat.

¹³² Bech, p. 11, cit. iš Petersen, p. 703.

¹³³ Niemann ir Schmithäussler, p. 11.

¹³⁴ Horsti, p. 305.

¹³⁵ Ten pat, p. 304-305.

¹³⁶ Ten pat, p. 304.

¹³⁷ Horsti, p. 305.

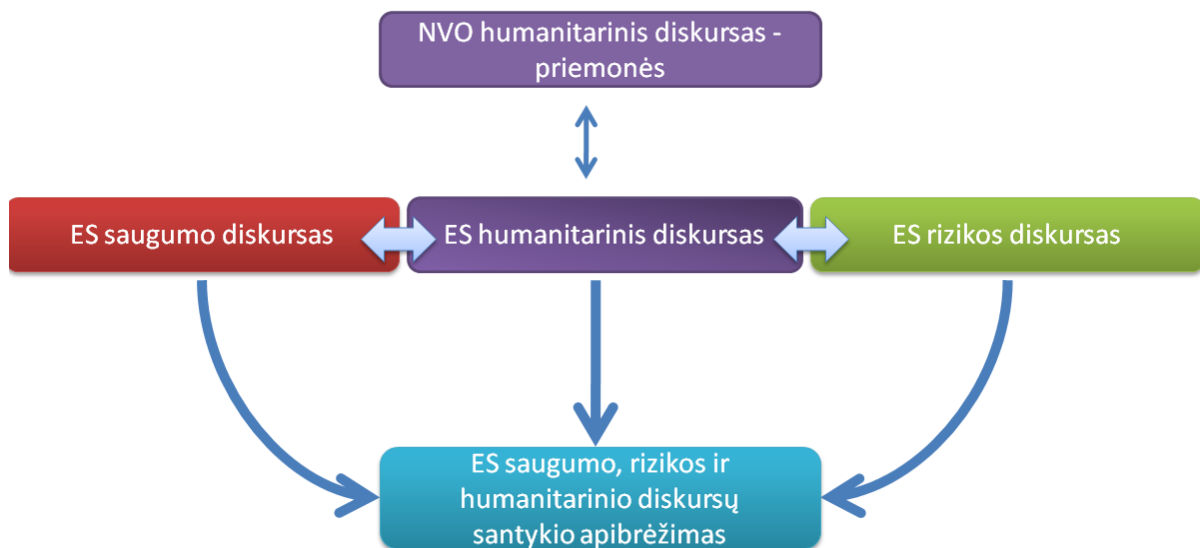
2. Darbo metodologija

Toliau yra pristatoma darbo metodologija – darbo modelis ir taikomas metodas.

Pirmas žingsnis - ES (Europos Komisijos, Europos Vadovų Tarybos) diskurso analizė naudojant saugumo, rizikos ir humanitarinio diskursų elementus. Analizuojant šiuos diskursus ieškoma, ar ES diskurse trys logikos - saugumo, rizikos ir humanitarinė - nereguliarių migrantų ir prieglobsčio siekiančių atžvilgiu egzistuoja „savarankiškai“, ar prie jų (saugumo ir rizikos logikos) prijungiant humanitarinį diskursą tokiu būdu yra pateisinama saugumo ir rizikos praktikos. Tuomet galima teigti, kad humanitariniai argumentai yra naudojami siekiant pateisinti saugumo ir rizikos veiksmus.

Antrojo žingsnio (a) dalis, skirta NVO diskurso analizei, akcentuojant pagrindinius humanitarinius argumentus ir priemones pagal tris kategorijas: 1) *žmogaus teisė į prieglobstį ir negražinimą*; 2) *legalių būdų migrantams patekti į ES užtikrinimas*; 3) *solidarumo ir atsakomybės dalijimasis tarp ES ir kitų šalių regione*. NVO, apibrėžiamos kaip auditorija, kuri pateikia informacines ir simbolines priemones ES migracijos politikos atžvilgiu. Šio žingsnio **(b) dalyje** NVO pateikiami argumentai/priemonės, naudojami palyginimui su ES humanitariniais argumentais/priemonėmis pagal tris minėtas kategorijas. Tokiu būdu siekiama išsiaiškinti, ar ES humanitarinis diskursas ir priemonės atitinka NVO siūlomą humanitarinę logiką. Tuomet galima atsakyti į pagrindinį klausimą, koks santykis yra tarp ES saugumo, rizikos ir humanitarinių diskursų migracijos krizės 2015-2016 m. kontekste. Žemiau pateikiamas darbo vizualus modelis (žr. pav. 1).

1 pav. Darbo modelis

Šaltinis: Sudaryta darbo autorės.

Šiame darbe atliekama *diskurso analizė*, kurios metu naudojami Wodak ir Miliken pateikti analizės elementai: objektai, predikatai, argumentacija.¹³⁸ ES (EK ir EVT) atstovų diskurso strategijos yra analizuojamos: 1) apibūdinant referentinį *objektą/us* (angl. *nomination*), kurie yra aptariami veikėjų kalbose, pranešimuose, 2) nurodant *predikatus* – būdvardžius, prieveiksmius, atskleidžiančius objekto savybes ir 3) išryškinant *argumentacinę liniją*, kuria pagrindžiami pasirinkimų motyvai.¹³⁹ Tuo tarpu kiti Wodak pasiūlyti analizės elementai - reprezentacija (kalbėtojo pozicija objekto atžvilgiu) ir diskurso intensyvumas - nėra taikomi.¹⁴⁰ Reprezentacijos elementas nenaudojamas, nes šiame darbe yra svarbu ne konkrečių veikėjų, pavyzdžiui, Europos komisarų ar NVO pozicijos. Tuo tarpu darbe yra atsižvelgiama į apibendrintus argumentus, pateikiamus konkrečių institucijų (EK ir EVT) ar visų analizuojamų NVO. Tokiu atveju nėra naudojamas ir diskurso intensyvumo elementas, kuris aktualus pagrindžiant reprezentacines pozicijas.

Šio darbo tikslas yra atsakyti į klausimą: *Koks santykis yra tarp ES humanitarinio, saugumo ir rizikos diskursų migracijos krizės kontekste 2015-2016 m.?* Pastarasis yra atsakomas išanalizavus tokių veikėjų diskursą: (a) Europos Vadovų Tarybos (EVT) ir jos prezidento Donaldo Tusko, (b) Europos Komisijos (EK) atstovų: viceprezidento Frans Timmermans ir migracijos reikalų komisaro Dimitris Avramopoulos, (c) Briuselyje esančių NVO (ECRE, PICUM, CCME). Tokiu atveju minėtųjų veikėjų diskursas yra laikomas **darbo objektu**, kuris pasirenkamas dėl tokių **priežasčių**:

(A) Europos Vadovų Tarybos (toliau – EVT) diskursas, pasirinktas analizuoti šiame darbe, nes EVT, sudaryta iš 28 ES šalių vadovų ar vyriausybių lyderių bei Europos Tarybos ir Europos Komisijos prezidentų, nustato ES politinę darbotvarkę.¹⁴¹ Pastaroji yra ypač svarbi 2015-2016m. migracijos krizės kontekste, į kurios aspektus dėmesį atkreipia ir NVO.¹⁴² Kiekvieno susitikimo metu EVT pateikia išvadas, kuriose numatomi būsimi darbai Europos Komisijai, Europos Tarybai ir jos komitetams, išskiriami prioritetai ir aktualiausios problemos. EVT susitinka ne rečiau nei dukart per 6 mėnesius, tačiau migracijos krizės kontekste susitikimai kai kuriais atvejais yra dažnesni.¹⁴³ Pavyzdžiui, per 2015-2016m. laikotarpį dažnesni susitikimai vyko su tokiais partneriais kaip Afrikos šalys, Turkija (žr. priede 2 pav. a,b,c). Šiame darbe analizuojamos

¹³⁸ Wodak, p. 72-73; Milliken, p. 231-236.

¹³⁹ Ten pat.

¹⁴⁰ Wodak, p. 72-73.

¹⁴¹ European Council, „The European Council“, <<http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 17d.].

¹⁴² PICUM, „PICUM letter to the President of the European Council, Donald Tusk“. 2016 kovo 17d., <<http://picum.org/en/news/picum-news/49735/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 29d.].

¹⁴³ European Council, „European Council conclusions“, <<http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/conclusions/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 15d.].

EVT išvados ir pareiškimai po susitikimų su minėtais partneriais bei Donaldo Tusko (toliau – D.T.) pasisakymai, pateikiami po jų. Pastarieji yra aktualūs, nes juose dažniausiai trumpai ir apibendrintai nurodomos pagrindinės grėsmės/rizikos, iškylančios ES migracijos krizės metu, bei pagrindiniai veiksnių motyvai.

EVT kalbų analizė 2015 balandžio – 2016 kovo mėn.¹⁴⁴ yra nagrinėjama tokiais etapais: 1) balandžio 23d. (EVT ir D.T.), 2) birželio 25-26d. (EVT) ir liepos 7d. (D.T.), 3) rugsėjo 23d. (EVT ir D.T.), 4) spalio 15d. (EVT ir D.T.), 5) lapkričio 11. Valetos susitikimas (EVT ir D.T.) ir neformalus EVT (D.T.), 5) lapkričio 29d. (ES-TR ir D.T.), 6) gruodžio 17d. (EVT), 7) vasario 18-19d. (EVT ir D.T.), vasario 24d. (D.T.). 8) kovo 7d. (ES-TR ir D.T.), 9) kovo 18d. (EVT) ir 10) kovo 18d. (ES-TR ir D.T.) [pagrindinės idėjos, naudojamos iš tekstų, žr. priede analizės medžiaga].

(B) Šiame darbe Europos Komisijos diskursui migracijos krizės metu atstovauja Europos Komisijos viceprezidentas – Frans Timmermans ir Europos Komisaras migracijos, pilietybės ir vidaus reikalų klausimams – Dimitris Avramopoulos. EK pirmasis viceprezidentas Frans Timmermans buvo paskirtas EK prezidento Jean-Claude Juncker kartu su migracijos komisarų Dimitris Avramopoulos koordinuoti ES migracijos klausimus ir įgyvendinti Juncker pasiūlytą planą.¹⁴⁵ Timmermans, pasirinktas kaip atstovas, nurodantis bendrą migracijos politikos kryptį Europos Komisijoje, tuo tarpu Avramopoulos, būdamas migracijos reikalų komisarų, apibrėžia pagrindinius sprendimus migracijos srityje ir jų motyvus.¹⁴⁶ Europos Komisija per 2015-2016m. laikotarpį pateikia Europos migracijos darbotvarkę, 4 priemonių paketus (2015 gegužę, rugsėjį, gruodį, 2016 balandį) ir ES-Turkijos veiksnių planą-susitarimą (2015 lapkritį – 2016 vasarį/kovą).¹⁴⁷ Beje, Europos migracijos darbotvarkės turinys (2015 gegužė) irgi yra analizuojamas siekiant apibrėžti bendrą vyraujančią diskursą migracijos klausimu ir pagrindines taikomas priemones. Tokiu atveju Timmermans ir Avramopoulos pasisakymai, nagrinėjami atsižvelgiant į tai, ar minėti 4 priemonių paketai ir ES-Turkijos susitarimas juose yra aptariami.

(C) Darbe pasirinkta analizuoti trijų Briuselyje veikiančių NVO pozicijas – ECRE (European Council on Refugees and Exiles (toliau - **ECRE**)), PICUM (Platform for International

¹⁴⁴ European Commission, „Timeline – response to migratory pressures“, <<http://www.consilium.europa.eu/en/policies/migratory-pressures/history-migratory-pressures/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 17d.].

¹⁴⁵ European Commission, „Refugee crisis: European Commission takes decisive action“. 2015 rugsėjo 9d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5596_en.htm>, [Žiūrėta 2016 balandžio 3d.].

¹⁴⁶ Commissioner Dimitris Avramopoulos, „Migration, Home Affairs and Citizenship“, <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos_en>, [Žiūrėta 2016 balandžio 3d.].

¹⁴⁷ Europos Komisijos komunikatai, pasiūlymai <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/index_en.htm>; Europos Komisijos pranešimai spaudai, <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/index_en.htm>, [Žiūrėta 2016 kovo 31d.].

Cooperation on Undocumented Migrants (toliau - **PICUM**) ir CCME (Churches Commission on Migrants in Europe (toliau - **CCME**)). Šios NVO yra pasirinktos pagal tokius kriterijus: (1) humanitarinio diskurso akcentavimą; (2) panašų veikimo ir organizacijos modelį; (3) vienodą finansavimo principą.

(1) Viena vertus, NVO turi skirtingą įdirbį migracijos srityje. CCME, įkurta 1964m., ECRE – 1974m., o PICUM aktyviau veikti pradėjo po Lisabonos sutarties priėmimo.¹⁴⁸ Nurodoma, kad su migracijos politika dirbančios NVO specializuojasi ties viena konkrečia problema, kita vertus, jų advokataavimo strategijas jungia bendra humanitarinė logika.¹⁴⁹ Kaip pabrėžia Foret ir Permoser, tikėjimu grįstos NVO (pavyzdžiui, atstovaujantys katalikų (CCME) ar musulmonų tikėjimo žmonėms), norėdamos sėkmingai daryti įtaką sprendimų priėmimui, turi pritapti prie sekuliarių normų ir naudoti tokias pat strategijas, kaip ir sekuliarūs NVO.¹⁵⁰ Galiausiai iškilus svarbiai problemai įvairios NVO suburia koalicijas ir pateikia bendrą, argumentuotą spaudimą ES institucijoms.¹⁵¹

(2) NVO darbą organizuojantis modelis yra panašus: (a) sekretoriatas veikia Briuselyje arba Londone (ECRE atveju); (b) NVO sprendimai yra priimami juos aptarus tarp sekretoriato, vykdomojo komiteto ir dukart per metus susirenkančios Generalinės Asamblėjos.¹⁵² (c) kiekvieną NVO sudaro iki 20 narių (pvz., PICUM – 4); (d) NVO apima platų asociacijų tinklą, kas leidžia tikėtis, kad jos gali daryti panašią įtaką.¹⁵³

(3) NVO yra finansiškai priklausomos nuo ES institucijų, jų remiamų projektų. Žinoma, tai skatina ES institucijų susisaistymą su jomis ir norą bendrai spręsti problemas.¹⁵⁴

Toliau pateikiamos **darbo analizės kategorijos**, atitinkančios saugumo ir rizikos diskursų reikšmes, kurios yra įvardintos naudojantis *Niemann ir Schmidthäussler* tyrimu ir jų pateikiama kodų lentelė (žr. 1 lentelė). Kartu nurodomos ir humanitarinio diskurso reikšmės, į kurias atsižvelgiama siekiant apibūdinti NVO pateikiamą humanitarinį diskursą ir priemones (žr. 2 lentelė). Visgi, kadangi antroje lentelėje pateikiamas diskursas yra neišsamus, tokiu atveju šiame darbe pagal tiriamų NVO - ECRE, CCME, PICUM – reikšmes ir siūlomas priemones migracijos krizės metu (2015 – 2016m.) yra suformuojamos atskiros kategorijos, pateikiamos 5 analizės dalyje.

¹⁴⁸ Ucarer, 2014, p. 134.

¹⁴⁹ Monforte, p. 188.

¹⁵⁰ Francois Foret ir Julia Maura Permoser, „Between faith, expertise and advocacy: the role of religion in European Union policy making.“ *Journal of European Public Policy*, 2015 February, p. 9.

¹⁵¹ Monforte, p. 183-185.

¹⁵² Ten pat, p. 188.

¹⁵³ Monforte, p. 188.

¹⁵⁴ Ten pat, p. 189.

1 lentelė. Saugumo ir rizikos logikų bruožai

<i>Indikatorius / Logika</i>	Saugumas	Rizika
Grėsmė	- Vienareikšmiška, egzistencinė, aktuali - Išorinės kilmės	- Nekonkreči - Vidinės kilmės
Referentinis objektas	Konkrečiai apibrėžtas	Nekoncretus
Valdymas - Tikslas - Trukmė - Priemonių tipas	- Panaikinti grėsmę - Trumpalaikis valdymas - Ypatingos	- Suvaldyti grėsmę - Ilgalaikis valdymas - Paprasti, konvenciniai veiksmai

Šaltinis: Niemann ir Schmidthäussler, 2012, p. 19.

2 lentelė. NVO ir ES humanitarinio diskurso bruožai

	NVO pateikiamas humanitarinis diskursas	Saugumo ir rizikos praktikų pateisinimui naudojamas humanitarinis diskursas
Migranto apibrėžimas: <i>Subjektas vs. objektas</i>		
	Migrantai turi teisę į prieglobstį, negražinimą	Migrantų gyvybių gelbėjimas
	Svarbi migrantų <i>nuomonė, pasirinkimai</i>	Migrantai – žmonių gabentojų <i>aukos</i>
Saugumas	Individo – žmogaus, pažeidžiamų grupių – prieglobsčio siekiančiųjų, nelydimų vaikų	Valstybės
Prieglobsčio sistema	Vienodos prieglobsčio taisyklės visose ES šalyse	Taisyklės gali skirtis siekiant užtikrinti saugumą, suvaldyti situaciją

Šaltinis: Sudaryta darbo autorės pagal Horsti, p. 302-304; Aradau, 2004, p. 389-409; Hyusmans ir Squire, p. 171; Niemann ir Schmidthäussler, 2012, p. 33; Monforte, p. 179-180; Ucarer, 2009, p. 118; 121-126; Geddes, p. 633; De Genova, 2015, p. 66-70.

3. Europos Vadovų Tarybos diskursas migracijos krizės metu

Šioje dalyje yra pristatoma Europos Vadovų Tarybos (toliau – EVT) ir Donaldo Tusko diskurso analizė, kuria atskleidžiamas humanitarinio, saugumo ir tam tikrais atvejais rizikos diskurso argumentų derinimas Europos migracijos krizės metu (2015-2016m.). Nurodoma, kad EVT yra būdinga pastaraisiais argumentais pagrįsti saugumo, rizikos priemonių taikymą. *Pirmoje skyriaus dalyje* yra pristatomi pagrindiniai momentai, kuomet EVT naudojo humanitarinius argumentus. *Antroji skyriaus dalis* atskleidžia EVT naudojamų saugumo argumentų „evoliuciją“ krizės laikotarpiu ir pasikeitusius humanitarinius argumentus.

3.1. EVT naudojami humanitariniai argumentai

EVT diskurse reikia išryškinti pagrindinius momentus, kuomet aiškiausiai naudojami *humanitariniai arba migrantų teises akcentuojantys argumentai*, o tai vyksta pagrindžiant saugumo ir rizikos logika paremtus veiksmus. Pagrindinis humanitarinis argumentas – *migrantų gyvybių apsauga*, pateikiamas tokiais etapais. *Pirma*, humanitariniai argumentai labiausiai pabrėžiami migracijos krizės pradžioje - 2015 balandžio 23d. - įvardijant, kad prioritetas yra teikiamas *migrantų gyvybių gelbėjimui*, atsižvelgiama į *žmogaus teisę į prieglobstį*.¹⁵⁵ Vis dėlto kartu EVT teigia, kad bus stengiamasi panaikinti „migrantų gabentojų“ sukeliama grėsmė - *nelegalią migraciją*.¹⁵⁶ Reikia atkreipti dėmesį, kad vartojant žodį „nelegalus migrantas“ yra nurodomas siekis imtis saugumo priemonių. Pavyzdžiui, tos priemonės yra suteiktas mandatas „sunaikinti“ migrantų gabentojų laivus.¹⁵⁷ Tokiu atveju galima pastebėti, kad siekiama derinti tiek humanitarinius, tiek saugumo argumentus norint pagrįsti saugumo logika vedinus veiksmus – kovą su migrantų gabentojais ir su jų inicijuota nelegalia migracija.

„Our immediate priority is to prevent more people from dying at sea. <...> We have therefore decided to strengthen our presence at sea, **to fight the traffickers, to prevent illegal migration flows** and to reinforce internal solidarity and responsibility.“ (*EVT specialus susitikimas, 2015 balandžio 23d.*)

„While respecting **the right to seek asylum**, set up a new return programme **for the rapid return of illegal migrants from frontline Member States**, coordinated by FRONTEX.“ (*EVT specialus susitikimas, 2015 balandžio 23d.*)

Antra, 2015 birželio 25-26d. EVT išvadose nurodoma, kad vykdant migrantų grąžinimą/readmisiją/reintegraciją bus imtasi veiksmų siekiant apsaugoti *migrantų gyvybes* bei panaikinti nelegalią migraciją, o tai bus daroma saugumo priemonėmis.¹⁵⁸ Pavyzdžiui, nuo birželio pradeda veikti EUNAVFOR/MED operacija, kurios pirmoji fazė, skirta stebėti/analizuoti migrantų gabentojų srautus, o trečioje fazėje galima ir fiziškai sunaikinti migrantų gabentojų laivus.¹⁵⁹ Tokiu atveju termino „nelegali migracija“ vartojimas nurodo, kad grąžinimas bus vykdomas taikant

¹⁵⁵ „Remarks by President Donald Tusk following the special European Council meeting on migratory pressures in the Mediterranean“. *Councilium.europa.eu*, 2015 balandžio 23d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/04/23-final-remarks-tusk-european-council-migration/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 28d.].

¹⁵⁶ European Council, „Special meeting of the European Council – statement“. *Councilium.europa.eu*, 2015 balandžio 23d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/04/23-special-euco-statement/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 20d.].

¹⁵⁷ Ten pat.

¹⁵⁸ „European Council conclusions“, 2015 birželio 25d., <[file:///C:/Users/User/Downloads/Euco%20conclusions%2025-26%20June%202015%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Euco%20conclusions%2025-26%20June%202015%20(1).pdf)>, [Žiūrėta 2016 kovo 28d.].

¹⁵⁹ Council of the EU, „Council launches EU naval operation to disrupt human smugglers and traffickers in the Mediterranean“. 2015 birželio 22d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/06/22-fac-naval-operation/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 20d.].

saugumo priemonės (EUNAFOR operacija), kurios pirmoji fazė, skirta konvenciniam veiksmui - rizikų suvaldymui. Tuo tarpu *migrantų gyvybių apsauga* padeda pateisinti šiuos veiksmus.

„<...> **concrete measures have been taken to prevent further loss of life at sea** <...>. The launch of the **EUNAVFOR MED mission**, decided on 22 June by the Council, is an important contribution in this respect. Operational action **to tackle the traffickers and smugglers** <...>. <...> Wider efforts, including the reinforcement of the management of the Union's external borders, are required to better **contain the growing flows of illegal migration**.“ (EVT išvados, 2015 birželio 25-26d.)

Trečioji situacija, kai EVT pateikia *migrantų gyvybių gelbėjimo* argumentą - 2015m. lapkričio 12d. Valetos susitikimo metu.¹⁶⁰ Visgi tuomet kartu įvykus neformaliai EVT susitikimui Tuskas savo kalboje teigia, „kad tik tie migrantai, kurie turi teisę į prieglobstį, ES įgis teises“.¹⁶¹ Tokiu atveju nurodoma, kad *gyvybių gelbėjimas* nebus siejamas su betarpišku visų migrantų teisių užtikrinimu, nes tik gavus prieglobstį galima tikėtis žmogaus teisių užtikrinimo. Šiuo atveju yra derinami net tik humanitariniai, bet ir rizikos argumentai, nes pabrėžiama migrantų registracijos – konvencinio ir ilgalaikio veiksmo - būtinybė.

„We agree that the **first priority** in this context is **to save lives** and do everything necessary **to rescue and protect the migrants whose lives are at risk**.“ (Valetos viršūnių susitikimas 2015 lapkričio 11-12d., politinė deklaracija, p. 1)

„The European Union will stick to its international obligations in terms **of asylum rights**, but it **must be clear that without registration there will be no rights**. If a migrant does not cooperate, there must be consequences.“ (D. Tusko kalba po neformalaus EVT susitikimo, 2015 lapkričio 12d.)

Ketvirtoji situacija įvyksta 2016m. kovo mėn., kuomet teigiama, kad laikinų ir ypatingų priemonių (migrantų grąžinimo iš Graikijos į Turkiją) yra imamasi ne tik siekiant panaikinti ES iškilusią grėsmę, bet ir *sumažinti žmonių kančias*.¹⁶² Šioje vietoje pateisinamas saugumo priemonių taikymas derinant tai su *žmonių gyvybių apsaugojimo* argumentu. Taigi ši ir kitos situacijos atskleidžia, kad EVT yra būdingas humanitarinių ir saugumo (rizikos) argumentų pateikimas siekiant pagrįsti saugumo (rizikos) priemonių taikymą.

„All new irregular migrants crossing from Turkey into Greek islands as from 20 March 2016 will be **returned to Turkey**. <...> It will be **a temporary and extraordinary measure** which is necessary **to end the human suffering and restore public order**.“ (ES-Turkijos pareiškimas, 2016 kovo 18d.)

¹⁶⁰ „Valletta Summit 2015 November 11-12 – political declaration“, p. 1, <file:///C:/Users/User/Downloads/POLITICAL_DECL_EN.pdf>, [Žiūrėta 2016 kovo 23d.].

¹⁶¹ „Press remarks by President Donald Tusk after the informal meeting of EU leaders and heads of state or government“. *Councilium.europa.eu*, 2015 lapkričio 12d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-tusk-press-conference-informal-euco/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 22d.].

¹⁶² „EU-Turkey statement“, 2016 kovo 18d.

3.2. EVT saugumo ir humanitarinių diskursų argumentų kaita

Kaip minėta, 2015 balandžio ir birželio mėn. EVT susitikimuose išryškinama pabėgėlių teisių apsaugos svarba (žr. priede pav. 2a). Kartu galima teigti, kad 2015m. balandžio-rugsėjo etapu ES vadovaujasi rizikos suvaldymo logika migrantų atžvilgiu. Pavyzdžiui, tai parodoma, kai birželio 25d. ES prioritetu išskiria išorės sienų valdymą, į kurį reikia integruoti nelegalios migracijos (su)valdymą ilgalaikėje perspektyvoje¹⁶³ (žr. pav. 2a). Tuo tarpu praėjus keliems mėnesiams - rugsėjo 23d.- neformaliame EVT susitikime - Tuskas pabrėžia, kad ES turi atsisakyti atvirų „durų ir langų“ politikos, nes ypatingai svarbi tampa ES išorės sienų apsauga (žr. pav. 2a).¹⁶⁴ Be to, pabrėžiama, kad pabėgėliams reikia padėti jų regionuose¹⁶⁵ ir ieškoti ilgalaikių sprendimo būdų šiai krizei išspręsti.¹⁶⁶ Tokiu atveju EVT pirmą kartą aiškiai išreiškia poziciją, kad pavojus kyla ES išorės sienoms ir nurodo, kad grėsmes reikia pašalinti, o ne valdyti. Taigi nuo rugsėjo 23 dienos tarsi nubrėžiamas brūkšny, kai humanitarinis argumentas - *pabėgėlių gyvybių ir jų teisių apsauga* - nėra taip aktyviai akcentuojamas. Visgi humanitariniai argumentai yra minimi, bet jie yra pateikiami kaip *pagalba pabėgėliams už ES esančiuose regionuose*.

„Now the focus should be on the proper **protection of our external borders and on external assistance to refugees and the countries in our neighbourhood.**“ (D. Tusko kalba 2015m. rugsėjo 23d. po neformalaus EVT susitikimo)

Pastarasis humanitarinio argumento vartojimas, atliepiamas ir spalio 15d. vykusioje EVT. Tuomet nurodoma, kad *migrantų teisės turės būti užtikrinamos trečiosiose – tranzito ir kilmės šalyse*, o ES svarbiausia yra saugoti išorės sienas: už jų esančią Europos bendriją, jos viešąją tvarką (žr. pav. 2a).¹⁶⁷ Pastarosioms grėsmę/rizikas kelia migrantų gabentojai ir jų palaikomi nelegalūs migrantų srautai.¹⁶⁸ Taigi EVT išreiškia vis aiškesnę poziciją, kad egzistuoja konkretus referentinis objektas, kurį ES turi saugoti (Europos bendriją ir jos viešąją tvarką). Tuo tarpu humanitarinis argumentas – *migrantų teisių užtikrinimas* - pateikiamas pateisinti minėtus saugumo veiksmus. Taip

¹⁶³ „European Council conclusions“, 2015 birželio 25-26d., p. 1.

¹⁶⁴ „Remarks by President Donald Tusk after the informal meeting of heads of state or government“. *Councilium.europa.eu*, 2015 rugsėjo 23d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/09/23-pec-remarks/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 29d.].

¹⁶⁵ Ten pat.

¹⁶⁶ European Council, „Informal meeting of EU heads of state or government on migration - statement“. *Councilium.europa.eu*, 2015 rugsėjo 23d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/09/23-statement-informal-meeting/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 18d.].

¹⁶⁷ „Remarks by President Donald Tusk after the European Council meeting of 15 October 2015“. *Councilium.europa.eu*, 2015 spalio 15d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/10/15-tusk-final-remarks-european-council/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 28d.].

¹⁶⁸ European Council, „European Council conclusions“, 2015 spalio 15d., p.1-2, *Councilium.europa.eu*, <[file:///C:/Users/User/Downloads/EUCO-conclusions-15102015%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/EUCO-conclusions-15102015%20(1).pdf)>, [Žiūrėta 2016 kovo 28d.].

galima teigti, nes kaip minėta rugsėjo mėn., migrantų teisių apsauga „perduodama“ trečiosioms šalims ir nėra siekiama jų užtikrinti Europoje.

Lapkričio 12d. neformaliame EVT susitikime dar sukonkretinamas ES ginamas objektas nurodant, kad Šengeno integralumas yra pavojuje ir „reikia atgauti ES išorės sienų kontrolę“ (žr. pav. 2b).¹⁶⁹ Kartu vykusio Valetos ES-Afrikos viršūnių susitikimo metu pabrėžiama, kad *migrantų gyvybių gelbėjimas yra svarbiausias veiksmų prioritetas ir jų teisės bus gerbiamos nepriklausomai nuo turimo statuso* (žr. pav. 2b).¹⁷⁰ Visgi Tuskas nurodo, kad „migrantai gali nesitikėti jokių teisių, jeigu jie neatitinka prieglobsčio reikalavimų“.¹⁷¹ Minėtoji grėsminga situacija – pavojus ES išorės sienoms – lemia, kad migrantai vis dėlto „neturi“ teisių, kurias gali tikėtis įgyti tik gavę patvirtintus prieglobsčio prašymus. Taigi *migrantų gyvybių gelbėjimo argumentu* yra pagrindžiamos sustiprintos pastangos vykdyti ES išorės sienų kontrolę.

Lapkričio 29d. ir *gruodžio 17d.* aptariant pirmąjį ES – Turkijos susitarimo etapą, ES ginamam referentiniam objektui suteikiama dar viena prasmė.¹⁷² ES išorės sienai apibūdinti pasirenkamas žodis „frontier“ (žr. pav. 2b).¹⁷³ Pastaruoju paprastai įvardijama tiksliai neapčiuopiama, platesnė nei prie demarkacijos linijos esanti teritorija. Minėtoji prasmė kiek skiriasi nuo kitos iki tol dažniau vartotos - „border“, suvokiamos kaip nuorodos į aiškia demarkacinę liniją.¹⁷⁴ Šiuo susitarimu stengiamasi sustabdyti migrantų srautus: užtikrinti, kad iš Turkijos į ES patektų kuo mažiau migrantų. Kartu ES-Turkijos susitarime socio-ekonominių migrantų teisių užtikrinimas (tiksliau Sirijos piliečių, turinčių laikiną apsaugą) yra perduodamas Turkijai.¹⁷⁵ Tokiu atveju galima teigti, kad dar labiau sustiprinamas ES saugumizacijos aktyvavimas išorės sienų atžvilgiu. Visgi EVT, pagrįsdama šio susitarimo motyvus, nemini, kad jis būtinas apsaugoti migrantų gyvybes, o migrantų teisių apsauga, perduodama trečiosioms šalims. Be to, Sirijos piliečių

¹⁶⁹ „Press remarks by President Donald Tusk after the informal meeting of EU leaders and heads of state or government“. *Councilium.europa.eu*, 2015 lapkričio 12d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-tusk-press-conference-informal-euco/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 22d.].

¹⁷⁰ „Valletta Summit 2015 November 11-12 – political declaration“, p. 1, <file:///C:/Users/User/Downloads/POLITICAL_DECL_EN.pdf>, [Žiūrėta 2016 kovo 23d.].

¹⁷¹ „Press remarks by President Donald Tusk after the informal meeting of EU leaders and heads of state or government“, 2015 lapkričio 12d.

¹⁷² European Council, „Conclusions on migration“. *Councilium.europa.eu*, 2015m. gruodžio 17d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/17-euco-conclusions-migration/>>, [Žiūrėta 2016 balandžio 1d.].

¹⁷³ „Press remarks by President Donald Tusk after the meeting of EU heads of state or government with Turkey“. *Councilium.europa.eu*, 2015 lapkričio 29d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/29-tusk-remarks-after-eu-turkey/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 19d.].

¹⁷⁴ Thomas Hall, „Borders, Borderlands, and Frontiers, Global“. *New Dictionary of the History of the Ideas*, <<http://www.encyclopedia.com/doc/1G2-3424300087.html>>, [Žiūrėta 2016 kovo 30d.].

¹⁷⁵ European Council, „Meeting of heads of state or government with Turkey – EU-Turkey statement“. *Councilium.europa.eu*, 2015 lapkričio 29d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/29-eu-turkey-meeting-statement/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 31d.].

teisių apsauga yra minima kaip vienas iš susitarimo uždavinių, bet ne pagrindinis susitarimo motyvas.

Ižengus į 2016 metus, anot D. Tusko, vis dar vyksta „didžiausia migracijos krizė Europos istorijoje“.¹⁷⁶ Šiame kontekste *vasario 18d.* surengtame EVT susitikime referentiniu objektu, kuriam gresia pavojus, išlieka ne tik ES išorės sienos, Šengeno zona, bet sugrėsminamas ir visos ES išlikimas (žr. pav. 2c).¹⁷⁷ Šiems objektams grėsmę kelia migrantų gabentojai, „nelegalūs migrantai“¹⁷⁸, o rizikos kyla iš ES šalių vienybės trūkumo, Šengeno zonos taisyklių ar susitarimo su Turkija dėl migrantų readmisijos nesilaikymo.¹⁷⁹ Tokiu atveju viena iš galimų rizikos pasireiškimo formų - Anglijos pasitraukimas iš ES.¹⁸⁰ Tuo tarpu kalbant apie ES prieglobsčio sistemą nurodoma, kad ji turi būti *humanitarinė* ir efektyvi, bet migrantai negali pasirinkti šalies, į kurią ketina vykti prieglobsčio.¹⁸¹ Taigi minėtuoju periodu ES veiksmų motyvai kyla iš dar labiau sustiprėjusio grėsmės-saugumo ir rizikų pojūčio, nes ES reikia „ginti“ konkrečius referentinius objektus, suvaldyti rizikas. Tuo tarpu siekis ginti migrantų teises/gelbėti gyvybes nėra nurodomas, o į migrantų pageidavimus neatsižvelgiama taikant ES prieglobsčio taisykles.

Kovo mėn. ES-Turkijos antrojo ir trečiojo (kovo 7d., kovo 18d.) viršūnių susitikimo metu grėsmė, priskiriama dar vienam konkrečiam referentiniam objektui. Nurodoma, kad be „tradicinių grėsmių“: ES išorės sienai, Šengeno zonai, pavojuje yra ir ES išorės siena ties Graikija ir Makedonija, Albanija (žr. pav. 2c).¹⁸² Grėsmę sukelia „nevaldomos bangos“ tipo migracija, einanti per Vakarų Balkanų kelią į Europą.¹⁸³ Tokiu atveju *kovo 18d.* įvirtinamas ES –Turkijos susitarimas, įvardijamas „vienas-prie-vieno“, nes juo (a) migrantai, neturintys teisės į prieglobstį, yra gražinami iš Graikijos į Turkiją, ir (b) už kiekvieną gražintą migrantą - vienas Sirijos pilietis, perkeliamas į

¹⁷⁶ „Remarks by President Donald Tusk after the European Council meeting on 19 February 2016“. *Councilium.europa.eu*, 2016 vasario 19d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/19-tusk-final-remarks-european-council/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 31d.].

¹⁷⁷ „Report by President Donald Tusk to the European Parliament on the February Council meeting“. *Councilium.europa.eu*, 2016 vasario 24d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/24-tusk-report-european-parliament/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 31d.].

¹⁷⁸ European Council, „European Council conclusions“. *Councilium.europa.eu*, 2016 vasario 18d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/18-euco-conclusions-migration/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 31d.].

¹⁷⁹ „Report by President Donald Tusk to the European Parliament“, 2016 vasario 18d.

¹⁸⁰ Ten pat.

¹⁸¹ „European Council conclusions“, 2015 vasario 18d.

¹⁸² European Council, „EU-Turkey statement“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 18d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>>; European Council, „European Council conclusions“, 2016 kovo 18d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-european-council-conclusions/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 31d.].

¹⁸³ „Remarks by President Donald Tusk after the meeting of the EU heads of state or government with Turkey“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 7d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/07-tusk-remarks-eu-turkey-meeting/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 31d.].

Europą. Be to, yra taikoma NATO misija, padedanti stebėti *nelegalių* migrantų srautus.¹⁸⁴ Šis susitarimas, pagrindžiamas kaip „laikina ir ypatinga priemonė“, skirta *užbaigti žmonių kančias, ginti žmogaus teisę į prieglobstį*.¹⁸⁵ Be to, reikia pažymėti, kad migrantų apsauga, „stumiami“ dar toliau nuo Europos nei „saugi trečioji šalis“ Turkija, kai Sirijos viduje, prie Turkijos sienos, įrengiamos „saugios“ stovyklos pabėgėliams.¹⁸⁶ Taigi šio susitarimo metu nutariama įgyvendinti saugumo logika paremtus veiksmus: migrantų grąžinimą, padedamą NATO misijos. Pastarąjį siekiama legitimuoti ne tik saugumo (laikina ir ypatinga priemonė), bet ir humanitariniais argumentais, apimančiais *migrantų gyvybių apsaugą, individualios teisės į prieglobstį* užtikrinimą.

Apibendrinant sprendžiant ES migracijos krizę yra derinami *saugumo, rizikų valdymo ir humanitariniai argumentai* siekiant pagrįsti veiksmus, kurių imasi ES. Reikia pabrėžti, kad dauguma ES veiksmų remiasi saugumo ir rizikos valdymo logika, tuo tarpu humanitarinė veiksmų logika nėra netaikoma (*tai pagrindžia ir tolesnės darbo dalys*). Tokiu atveju humanitariniai argumentai yra skirti legitimuoti saugumo ir rizikos logika vedimus veiksmus taip sumažinant ypatingų ir laikinų ES veiksmų neigiamą įvaizdį žmogaus teisių gynėjų atžvilgiu.

Pagrindiniai **humanitariniai argumentai** EVT diskurse yra *migrantų gyvybių gelbėjimas, jų teisių apsauga ir žmogaus teisės į prieglobstį užtikrinimas*. Pastarieji derinami su **saugumo argumentais** (kova su migrantų gabentojais, nelegalia migracija) arba **rizikos argumentais** (Šengeno zonos taisyklių taikymu, tinkamu prieglobsčio prašymų pateikimu, migrantų srautų stebėjimo misijų pateisinimu). Reikia nurodyti, kad tiriamuoju laikotarpiu konkrečiame etape (2015 lapkričio 29d. – 2016 kovo 7d.) pagrindiniai minėtieji humanitariniai argumentai (gyvybių gelbėjimas ir pan.) nebuvo pateikiami siekiant pagrįsti saugumo logika paremtus veiksmus. Visgi tuo metu migrantų teisės buvo minimos kitame kontekste - jų užtikrinimas paliekamas trečiosioms šalims. Tuo tarpu 2016 kovo mėn. ES saugumo logika vedini veiksmai vėl pagrindžiami ir humanitariniais argumentais.

Taigi ryškiausiai ES veiksmai, pagrindžiami humanitariniais argumentais - *migrantų gyvybių gelbėjimu ir jų teisių apsauga*, krizės pradžioje 2015 balandžio ir birželio mėn. Tuomet migrantų gelbėjimą dar siekta integruoti į ilgalaikę rizikų valdymo strategiją, nes ES išorės sienos buvo įvardijamos kaip „(su)valdomos“, bet ne reikalaujančios apsaugos. Tuo tarpu nuo rugsėjo 23d. yra aiškiai nurodoma, kad ES veiksmų prioritetu tampa ES išorės sienų kontrolė, nes pastarosioms

¹⁸⁴ „EU-Turkey statement“, 2016 kovo 18d.; „Remarks by President Donald Tusk after the meeting of EU heads of state or government with Turkey“. 2016 kovo 18d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-tusk-remarks-after-euco-turkey/>>, [žiūrėta 2016 kovo 28d.].

¹⁸⁵ Ten pat.

¹⁸⁶ European Council, „Statement of EU heads of state or government“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 7d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/07-eu-turkey-meeting-statement/>>, [žiūrėta 2016 kovo 31d.]

gresia pavojus. Tolesniuose EVT susitikimuose vis labiau įsigali saugumo argumentais pagrįsti ES veiksmai migracijos srityje, kai grėsmė kyla vis konkretniam ES esančiam referentiniam objektui: ES Bendrijos išorės sienoms (rugsėjo 23d.), toliau pridedant Šengeno zoną (lapkričio 12d.;19d.; gruodžio 17d.) ir netgi pačią Europos Sąjungą (vasario 18d.). Šiame kontekste migrantų teisių apsauga nuo vieno iš galimų ES veiksmų motyvų 2015 balandį-birželį toliau vis rečiau išskiriama, nurodant, kad rūpinimasis migrantų teisėmis būtų užtikrintas jų tranzito ir kilmės šalyse (rugsėjo 23d. ir spalio 15d.) ar perkeliamas saugioms trečiosioms šalims (lapkričio 11d. ir 29d.; kovo 7d.), ar netgi saugioms šių šalių dalims (Sirijoje ties siena su Turkija) (kovo 7d.; 17-18d.).

4. Europos Komisijos diskursas migracijos krizės metu

Šioje dalyje yra išskiriami pagrindiniai EK sprendimų motyvai ir tai, kuria diskurso strategija – saugumo, rizikos, humanitarine – jie yra pagrindžiami. Skyriuje aptariami tokie EK diskurso aspektai: (1) EK siekis pateikti humanitarinius, saugumo ir rizikos diskurso argumentus, kaip turinčius vienodą įtaką sprendimų priėmimui migracijos krizės metu; (2) humanitarinių argumentų naudojimas (kartu su saugumo ir rizikos) pagrindžiant saugumo ir rizikos priemones; (3) apibendrinimas, nurodantis pagrindines EK diskursyvines strategijas – argumentų derinimą.

4.1. Humanitariniai, saugumo ir rizikos argumentai priimant ES sprendimus

Kalbant apie EK diskursą, nurodantį ES siūlomų migracijos priemonių pateisinimą, galima būtų teigti, kad pastarajame *saugumo, rizikos ir humanitariniai sprendimų motyvai yra pateikiami kaip lygiaverčiai*. EK atstovai stengiasi įtikinti, kad „Humanitarinės pastangos ir išorės sienų valdymas yra dvi tos pačios monetos pusės,¹⁸⁷ o tai daro pristatydami svarbiausias priemones, kurios yra aptariamoms apačioje: (1) EK migracijos darbotvarkė, (2) I priemonių paketas (05 27), (3) II priemonių paketas (09 09).

Pirma, 2015 pavasarį didėjant migrantų žūčių skaičiui Viduržemio jūroje 2015 m. gegužės 13 dieną Europos Komisija priima „Europos migracijos darbotvarkę“,¹⁸⁸ kuri pateisinama humanitariniu, saugumo ir rizikos diskursu. Viena vertus, EK viceprezidentas Timmermans

¹⁸⁷ European Commission, „Keynote speech by Avramopoulos at the 2016 Harvard European Conference: Europe at the Crossroads of the Migration and Security Crisis“. 2016 vasario 20d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-365_en.htm>, [žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

¹⁸⁸ European Commission, „A European Agenda on Migration“, 2015 gegužės 13, p. 1-18.

darbotvarkės priėmimą pagrindžia humanitariniu argumentu - *siekiu gelbėti migrantų gyvybes*.¹⁸⁹ Kita vertus, EK migracijos reikalų komisaras - Avramopoulos nurodo, kad tiek *gyvybių gelbėjimas*, tiek siekis kovoti su migrantų gabentojais yra vieni pagrindinių motyvų priimant migracijos darbotvarkę.¹⁹⁰ Be to, komisaras pabrėžia, kad migracijos procesas turi būti „suvaldytas“ ir ES reikia veikti išlaikant pusiausvyrą: „nei visiškai uždarant, nei visiškai atveriant išorės sienas“.¹⁹¹ Tokiu atveju galima išskirti, kad priimant migracijos darbotvarkę vyrauja saugumo arba siekį pašalinti grėsmę atspindintys argumentai („sienų neatvėrimas“, „kova su migrantų gabentojais“). Pastarieji derinami su rizikos logiką atspindinčiu argumentu, nurodančiu orientaciją į ilgalaikį procesą (migracijos proceso „suvaldymas“), bei humanitariniu argumentu - *migrantų gyvybių gelbėjimu*. Taigi, galima būtų teigti, kad EK yra svarbūs saugumo, rizikos ir humanitariniai motyvai.

Antra, vadovaujantis minėtoje darbotvarkėje nustatytais gairėmis 2015 gegužės 27d. EK pasiūlo pirmąjį priemonių paketą, skirtą spręsti migracijos krizę. Šiame priemonių pakete išryškunami *migrantams* palankūs procesai: 40 tūkst. migrantų perskirstymas iš Italijos ir Graikijos, 20 tūkst. jų perkėlimas iš trečiųjų šalių į ES, Frontex operacijos taikymas, įvardijant, kad ji skiriama ne tik išorės sienų apsaugai, bet ir migrantų paieškai, gelbėjimui.¹⁹² Tokia tendencija, matoma pranešime spaudai, kuriame Avramopoulos priemonių paketą pagrindžia siekiu *prisidėti prie gyvybių gelbėjimo*, tačiau kartu turi būti derinama būtinybė kovoti su migrantų gabentojais.¹⁹³ Tokiu atveju tarp svarbių saugomo priemonių šiame pakete yra ir minėtoji Frontex operacija, skirta ne tik migrantų gyvybių gelbėjimui, bet ir ES išorės sienų apsaugai, bei veiksmų planas, parengtas kovai su migrantų gabentojais. Tuo tarpu rizikos, išskylančios ES viduje, yra suvaldomos, pateikiant gaires dėl tinkamesnio migrantų surašymo (piršto antspaudų ir kitos informacijos pateikimo).¹⁹⁴ Taigi pirmąjį priemonių paketą galima būtų pagrįsti humanitarine ES veikimo logika, tačiau reikia atsižvelgti į tai, kad kartu yra derinami saugumo ir rizikos argumentai – priemonės.

¹⁸⁹ European Commission, „Opening Remarks of First Vice-President Frans Timmermans and Commissioner Avramopoulos at Kos Press Conference“. 2015 rugsėjo 4d., <[http://europa.eu/rapid/press-release SPEECH-15-5595_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5595_en.htm)>, [Žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

¹⁹⁰ European Commission, „Managing migration better in all aspects: A European Agenda on Migration“. *Europa. eu*, 2015 gegužės 13d., <[http://europa.eu/rapid/press-release IP-15-4956_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4956_en.htm)>, [Žiūrėta 2016 balandžio 1d.].

¹⁹¹ European Commission, „Presentation of the European Agenda on Migration by Commissioner Avramopoulos“. 2015 gegužės 13d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/presentation-european-agenda-migration-commissioner-avramopoulos_en>, [Žiūrėta 2016 balandžio 1d.].

¹⁹² European Commission, „European Commission makes progress on Agenda on Migration“. *Europa.eu*, 2015 gegužės 27d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5039_en.htm>, [Žiūrėta 2016 balandžio 3d.].

¹⁹³ Ten pat.

¹⁹⁴ Ten pat.

Trečia, 2015 rugsėjo 9d. EK pristato antrąjį priemonių paketą, skirtą spręsti migracijos krizę.¹⁹⁵ Pastarajame pateikiamos tokios priemonės: (1) didesnis ES šalyse persikrėstomų migrantų skaičius (160 tūkst. migrantų iš Graikijos, Italijos, Vengrijos), (2) nuolatinio persikrėstymo mechanizmo tarp ES šalių įtvirtinimas, (3) papildomų saugių trečiųjų šalių (Balkanų šalys, Turkija) patvirtinimas, (4) veiksmų plano dėl migrantų grąžinimo priėmimas, EUNAVFOR jūrinės operacijos kovai su migrantų gabentojais patvirtinimas; (5) fondų/piniginių išmokų Afrikos šalims ir Artimųjų Rytų šalims suteikimas.¹⁹⁶ Viena vertus, pirmoji-ketvirtoji priemonės, Avramopoulou yra pagrindžiamos apeliuojant į *baisius migrantų išgyvenimus kelionės į Europą metu*, būtinybę jiems užtikrinti *teisę į prieglobstį*.¹⁹⁷ Kita vertus, anot komisaro, šios priemonės, skirtos atskirti tikruosius prieglobsčio prašytojus nuo migrantų, kurie neturi teisės į prieglobstį, ir juos grąžinti bei vykdyti „karą“ su migrantų gabentojais ir jų sukeliama „*nelegalia*“ migracija. Be to, pastarosios yra būtinos ES nuolat besikeičiant „priešakinėms linijoms“ – išorės sienoms, kurios patiria migrantų srautų antplūdį.¹⁹⁸ Taigi antrojo migracijos priemonių paketo priėmimo atveju yra naudojami humanitarinis, rizikos ir saugumo diskursai. Pastarieji pagrindžia siekį suvaldyti rizikas (atgrasyti neturinčių teisės į prieglobstį keliones į tolimesnes nei „priešakinėse linijose esančias ES šalis“) ir panaikinti grėsmes (*nelegali migracija*), kylančias iš migrantų srautų gabentojų savivalės, o tai pateisinama įtraukiant *migrantų „kančios“ ir teisės į prieglobstį* aspektą.

Visgi negalima vienareikšmiškai teigti, kad EK migracijos krizės metu pateikiami argumentai, skirti trijų tipų diskursų atliepiančių priemonių (humanitarinių, saugumo ir rizikos) įtvirtinimui. Tai nurodoma atsižvelgus į toliau aptariamus aspektus/aplinkybes.

4.2. Saugumo ir rizikos priemonių legitimacija

Tolesnė analizės dalis atskleidžia konkretų santykį, vyraujantį tarp minėtųjų trijų diskursų. Šioje dalyje nurodoma, kad saugumo, rizikos ir humanitariniu diskursu stengiamasi legitimuoti tik saugumo ir rizikos, bet ne humanitarines priemones. Šį argumentą atspindi tokie apačioje aptariami procesai: **(1)** migracijos darbotvarkėje siūlomos priemonės, **(2)** EK nurodant įgyvendinamų sprendimų motyvus 2015 – 2016m.: (a) pasitelkiant 2015m. vasarą įvykusias

¹⁹⁵ European Commission, „Refugee crisis: European Commission takes decisive action“. 2015 rugsėjo 9d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5596_en.htm>, [Žiūrėta 2016 balandžio 3d.].

¹⁹⁶ Ten pat.

¹⁹⁷ European Commission, „Statement by Commissioner D. Avramopoulou at the press conference on the comprehensive package of proposals to address the refugee crisis“. 2015 rugsėjo 9d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulou/announcements/statement-commissioner-d-aramopoulou-press-conference-comprehensive-package-proposals-address_en>, [Žiūrėta 2016 balandžio 3d.].

¹⁹⁸ Ten pat, „Opening Remarks of First Vice-President Frans Timmermans and Commissioner Avramopoulou at Kos Press Conference“, 2015 rugsėjo 4d.

migrantų tragedijas Europoje, (b) 2015 rugsėjį įvardijant tolesnes saugumo, rizikos priemones nei siūlyta antrajame priemonių pakete, (c) pristatant „karštųjų taškų“ veiklos pradžią (spalis-lapkritis Graikijoje ir Italijoje), (d) pateikiant ketvirtąjį migracijos priemonių paketą (2016 balandis), (3) kalbant apie ES-Turkijos susitarimo motyvus: (a) 2015 lapkričio-gruodžio mėn., (b) 2016 kovą, (4) 2015 gruodį – 2016 vasarį taikant saugumo ir rizikos argumentus naujų agentūrų įkūrimui.

Pirma, galima išskirti, kad antrasis migracijos darbotvarkės ramstis, skirtas „sienų valdymui – gyvybių gelbėjimui ir išorės sienų apsaugai“ (migracijos darbotvarkė, sudėliota pagal 4 ramsčių sistemą),¹⁹⁹ labiausiai išryškina humanitarinių, rizikos ir saugumo argumentų santykį. Šis ramstis, orientuotas į ilgalaikių sienų valdymo priemonių (Eurodac, Vizų ir Šengeno informacinių sistemų) taikymą. Pastarosios yra pagrįstos siekiu sustabdyti migrantų srautus ir juos gražinti atgal į kilmės/tranzito šalis.²⁰⁰ Tuo tarpu į ramstį įsiterpanti Frontex operacija (Triton ir Poseidon) yra vienintelė, pagrįsta humanitariniu elementu - *žmonių gyvybių gelbėjimu*, derinamu su saugumo elementu - *pagalba apsaugant ES išorės sienas*.²⁰¹ Taigi, nors EK diskurse humanitarinis žmonių gyvybių gelbėjimo argumentas yra neatsiejamas nuo saugumo ir rizikos diskurso ir jį atitinkančių priemonių taikymo (informacijos apie migrantus rinkimo, Frontex operacijos, saugančios ES išorės sienas), tačiau konkrečių humanitarinių priemonių, skirtų užtikrinti tik migrantų teises, migracijos darbotvarkėje nesiūloma. Tokiu atveju galima teigti, kad išryškėja pagrindiniai EK sprendimų motyvai – saugumo užtikrinimas ir rizikų pašalinimas, o humanitarinis „elementas“ tik padeda legitimuoti šį procesą.

Antrasis aspektas atspindi EK priimtų sprendimų pagrindimą konkrečių aplinkybių kontekste (ne jų priėmimo metu) tokiu būdu atskleidžiant EK veiksmų motyvus. (A) Pirmoji pristatoma aplinkybė - *2015 vasaros pabaigoje* įvykusios migrantų humanitarinės tragedijos: Kalė uoste Prancūzijoje pastariesiems siekiant bet kokiais būdais pateikti į Didžiąją Britaniją, migrantų žūtys sunkvežimyje Austrijoje ir nemažėjantis skaičius nuskendusiujų Viduržemio jūroje, leidžia EK komisarams pabrėžti Europos humanistinių vertybių svarbą.²⁰² Būtent šių įvykių kontekste 2015 m. rugpjūtį pateikiama nemažai EK pareiškimų, akcentuojančių ne tik humanitarinę tragediją, bet ir rugsėjo pradžioje pristatomo antrojo priemonių paketo priėmimo svarbą ir būtinybę patvirtinti

¹⁹⁹ European Commission, „A European Agenda on Migration“, 2015 gegužės 13d., p. 10. Darbotvarkės ramsčiai: **1 ramstis** nurodo, kad „reikia sumažinti iniciatyvas *nereguliariai migracijai*“, **2 ramstis** pabrėžia, kad yra svarbus „ES išorės sienų valdymas – *gelbėjant gyvybes* ir apsaugant sienas“, tuo tarpu **3 ramstis** išskiria, kad reikia „užtikrinti Europos atsakomybę *ginti*: įgyvendinant stiprią prieglobsčio suteikimo politiką“, galiausiai **4 ramstis** nurodo, kad būtina „užtikrinti būdus *legaliai* migracijai į ES“.

²⁰⁰ European Commission, „A European Agenda on Migration“, 2015 gegužės 13d., p. 11.

²⁰¹ Ten pat, p. 3; 10.

²⁰² „Opening Remarks of First Vice-President Frans Timmermans and Commissioner Avramopoulos at Kos Press Conference“, 2015 rugsėjo 4d.

pirmąjį priemonių paketą.²⁰³ Pabrėžiama, kad pastarąsias priemones svarbu priimti ne tik dėl siekio *gelbėti migrantų gyvybes*, bet ir dėl poreikio *kovoti su migrantų gabentojais, suvaldyti ilgalaikius nestabilumo procesus trečiosiose šalyse*.²⁰⁴ Apibendrinant reikia nurodyti, kad migrantų tragedijos vasaros pabaigoje EK komisarams leidžia humanitariniais pavyzdžiais/argumentais dar efektyviau atkreipti dėmesį į būtinybę imtis priemonių, kurios turėtų suvaldyti tiek ilgalaikį migracijos procesą (rizikos logika, pasireiškianti bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis atveju), tiek apsaugoti nuo iškilusios grėsmės – migrantų gabentojų. Tuo tarpu konkrečių priemonių, pagelbėjančių migrantams, nėra pasiūloma.

Antrojo aspekto (B) antroji aplinkybė įvyksta 2015 rugsėjo 23d. ET patvirtinus 160 tūkst. migrantų persikirstymo schemą tarp ES šalių²⁰⁵ ir EK toliau siūlant didinti saugumo bei rizikos suvaldymo priemonių taikymą. *Pirma*, šalys narės, susiduriančios su dideliais migrantų srautais, paraginamos išsikviesti Greitąsias pasienio reagavimo pajėgas (RABIT).²⁰⁶ Šis kvietimas, Avramopoulous yra pagrindžiamas siekiu užtikrinti tinkamai funkcionuojančią Šengeno zoną ir „sustiprinti išorės sienų kontrolę bei *apsaugoti migrantų teises, orumą*“.²⁰⁷

„The Commission expects that they will ask for the deployment of the Rapid Border Intervention Team (**RABIT**). This measure *will strengthen the controls*, while at the same time, *respect the dignity and rights of refugees*.“
(Avramopoulous kalba, 2015 rugsėjo 23d.)

Antra, pabrėžiama, kad Bendrosios Europos Prieglobsčio Sistemos taisyklių turi būti laikomasi visose ES šalyse ir jos taikomos pagal tuos pačius principus. Tuomet bus galima apsaugoti *ne tik migrantų teises*, bet ir išvengti *prieglobsčio pateikimo keliose ES šalyse* (angl. *asylum shopping, secondary movements*).²⁰⁸

²⁰³ European Commission, „Statement by Timmermans, Mogherini and Avramopoulous on the recent incident in the Mediterranean“, 2015 rugpjūčio 8d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5480_en.htm>; „Statement from Migration and Home Affairs Commissioner Dimitris Avramopoulous“. 2015 rugpjūčio 4d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5472_en.htm>; „Joint Statement by First Vice- President Timmermans and Commissioner Avramopoulous on Calais and European migration policies“. 2015 rugpjūčio 20d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5516_en.htm>; „Statement by Timmermans and Avramopoulous“. 2015 rugpjūčio 27d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5544_en.htm>, [Žiūrėta 2016 balandžio 3d.].

²⁰⁴ European Commission, „Joint Statement on Calais“, 2015 08 20; „Statement by Avramopoulous“, 2015 08 04.

²⁰⁵ European Commission, „Statement by Commissioner D. Avramopoulous about managing the refugee crisis after the College meeting“. 2015 rugsėjo 23d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulous/announcements/statement-commissioner-d-avramopoulous-about-managing-refugee-crisis-after-college-meeting_en>, [Žiūrėta 2016 balandžio 3d.].

²⁰⁶ European Commission, „Managing the refugee crisis: Immediate operational, budgetary and legal measures under the European Agenda on Migration“. 2015 rugsėjo 23d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5700_en.htm>, [Žiūrėta 2016 balandžio 3d.].

²⁰⁷ „Statement by Avramopoulous about managing the refugee crisis after the College meeting“, 2015 rugsėjo 23d.

²⁰⁸ Ten pat.

„It is of crucial importance that all Member States implement the same rules and the same standards to protect the rights of the migrants but also avoid secondary movements within the EU.“ (Avramopoulos, kalba 2015 rugsėjo 23d.)

Taigi būtent tai, kad (1) ES išorės sieną saugančios šalys, kviečiamos sustiprinti sienų kontrolę RABIT pajėgomis, bet kartu *atsižvelgti į migrantų teises*, bei (2) raginamos griežčiau taikyti ES prieglobsčio taisykles ir *apsaugoti migrantų teises*, parodo, kad humanitariniai argumentai yra pateikiami viename kontekste (t.y. sakinyje) su saugumo (pirmasis) ir rizikos suvaldymo (antrasis) argumentais ir juos atitinkančiomis priemonėmis. Reikia atkreipti dėmesį, kad šiuo atveju humanitarinių priemonių taikymas nėra siūlomas ir tuomet migrantų teises akcentuojantis humanitarinis argumentas padeda pateisinti saugumo ir rizikos priemonių priėmimą.

Antrojo aspekto (C) trečioji aplinkybė, išryškinama 2015 spalio – lapkričio mėn., kai EK migracijos reikalų komisaras Avramopoulos dalyvauja pirmosiose perkėlimo procedūrose iš ES „karštųjų taškų“, pradėjusių veikti Italijoje (spalį) ir Graikijoje (lapkritį).²⁰⁹ Pasak komisaro, „karštieji taškai“ pasitarnauja tokiais tikslais: (a) renkant informaciją apie migrantus (pirštų antspaudus ir pan.) tokiu būdu pagreitinant prieglobsčio suteikimo procedūras migrantams, kurie turi teisę į prieglobstį, kartu (b) grąžinimą *nelegalių migrantų*, kurie neturi pastarosios teisės bei (c) kovojant su migrantų gabentojų savivale vežti neregistruotus asmenis į tolimesnes ES šalis.²¹⁰ Šiame kontekste Avramopoulos pabrėžia, kad tai yra priemonės, kurios išreiškia Europos vertybes – *meilę ir pagarbą kitam žmogui*, kurių reikia laikytis, nes „<...> visa žmonija vienu ar kitu istoriniu laikotarpiu buvo tapę migrantais ir tai yra užkoduota mūsų genuose – DNR.“²¹¹ Visgi, reikia atkreipti dėmesį, jog informacijos apie migrantus rinkimas (registracija, identifikacija) atspindi rizikos suvaldymo logiką – nekonkrečią „riziką“, kurią gali sukelti migrantai, patekę į tolesnes ES šalis. Tokiu atveju ji suvaldoma konvencinių veiksmų, orientuotų į ilgalaikę perspektyvą (duomenų kaupimas), pagalba. Tuo tarpu kova su migrantų gabentojais, siekis grąžinti *nelegalius* migrantus atskleidžia saugumo logikos veikimą, kai norima „panaikinti konkrečią grėsmę“ - migrantų gabentojus bei migrantų srautus. Taigi migracijos reikalų komisaras, pabrėždamas tokius

²⁰⁹ European Commission, „Remarks of Commissioner Avramopoulos at the press conference in Rome to mark first flight under the EU Relocation Scheme“. 2015 spalio 9d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5816_en.htm>; „Remarks by Commissioner Avramopoulos in Athens, following his visit in Lesbos“, 2015 spalio 17d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/remarks-commissioner-avramopoulos-athens-following-his-visit-lesvos_en>; „Remarks of Commissioner Avramopoulos in Athens to mark the first flight from Greece under the EU relocation Scheme“, 2015 lapkričio 4d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5999_en.htm>, [2016 balandžio 3d.].

²¹⁰ „Remarks by Commissioner Avramopoulos in Athens, following his visit in Lesbos“, 2015 spalio 17d.; „Speech by Avramopoulos at the European Parliament Plenary Session on the detention and use of force against migrants“. 2015 gruodžio 16d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/speech-commissioner-d-avramopoulos-european-parliament-plenary-session-detention-and-use-force_en>, [2016 balandžio 3d.].

²¹¹ „Remarks of Avramopoulos in Athens to mark the first flight from Greece under the EU relocation Scheme“, 2015 lapkričio 4d.

humanitarinius argumentus - *meilė ir pagarba kitam žmogui, istorinės migracijos patirtys, teisės į prieglobstį suteikimas* - legitimuoja rizikos suvaldymo ir saugumo priemonių taikymą.

Antrojo aspekto (d) ketvirtoji aplinkybė - 2016 balandžio 6d., kai EK pasiūlo migracijos priemonių paketą, skirtą (a) valdyti ES išorės sienas („Išmaniųjų sienų pasiūlymas“, ES prieglobsčio agentūra EASO yra integruojama į Sienų kontrolės mechanizmą), (b) reformuoti Dublino sistemą ir pabėgėlių priėmimo/paskirstymo taisyklės bei (c) užtikrinti legalius būdus patekti į ES.²¹² Minėtosios priemonės, anot Timmermans,²¹³ yra priimanamos siekiant apsaugoti: (i) ES išorės sienas ir išsaugoti Šengeno zoną, (ii) *žmogaus teisę į prieglobstį ir migrantų gyvybes*.²¹⁴ Visgi šis priemonių paketas, apibūdinamas „kaip naujos eros pradžia“²¹⁵, bet ne migrantų teisių įtvirtinimo, o sustiprintos ES sienų kontrolės atžvilgiu. Būtent pastaruoju priemonių paketu pasiūlomi „išmanūs“ būdai, skirti kontroliuoti sienas, kartu stiprinamos esamos kontrolės sistemos (EASO, EURODAC). Daugiau ilgalaikių kontrolės (rizikos logika) ir saugumo priemonių įvedimo yra pateisinama humanitariniais - *žmogaus teisės į prieglobstį, migrantų gyvybių apsaugos* - argumentais. Vis dėlto didesnė sienų kontrolė dar labiau pasunkina migrantų – ne tik prieglobsčio siekiančiųjų – pateikimą į ES, o *žmogaus teisę į prieglobstį* turėsiančios užtikrinti priemonės neatitinka migrantų poreikių (plačiau žr. 5 skyrius).

Trečiasis aspektas, kuris padeda atskleisti diskursų santykį, išryškėja (a) minėtą 2015m. spalio-lapkričio laikotarpį, iškilus pavojui dėl Šengeno zonos išlikimo. Tuomet ES narės pradeda priimti vienašališkus sprendimus ir uždaryti šalių narių sienas.²¹⁶ Šiame kontekste situacija migrantų atžvilgiu „aštrėja“, nes Avramopoulos pradeda vartoti sąvoką „*nelegaliai*“ į ES iš Turkijos patekę migrantai.²¹⁷ Pastaroji tendencija, sutinkama kalbant apie ES ir Turkijos susitarimą/veiksmų planą, priimtą 2015 lapkritį-gruodį.²¹⁸ Tokiu atveju, *pirma*, ES turi tinkamiau kontroliuoti išorės sienas su Turkija - suvienodinti vizų standartus/įvesti biometrinius pasus. *Antra*, siekiama, kad migrantams teisės dirbti, gauti sveikatos apsaugą, leisti vaikus į mokyklą būtų

²¹² European Commission, „Commission presents options for reforming the Common European Asylum System and developing safe and legal pathways to Europe“. 2016 balandžio 6d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1246_en.htm>, [Žiūrėta 2016 balandžio 15d.].

²¹³ European Commission, „Closing remarks by Commissioner Avramopoulos at the EP Plenary session: The situation in the Mediterranean and the need for a holistic EU approach to migration.“ 2016 balandžio 12d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/closing-remarks-commissioner-avramopoulos-ep-plenary-session-situation-mediterranean-and-need_en>, [Žiūrėta 2016 balandžio 15d.].

²¹⁴ Ten pat.

²¹⁵ European Commission, „Remarks by First Vice-President Timmermans and Commissioner Avramopoulos at the Readout of the College Meeting of 6 April 2016“. 2016 balandžio 6d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-1289_en.htm>, [Žiūrėta 2016 balandžio 15d.].

²¹⁶ European Commission, „Speech of First Vice-President Frans Timmermans at „Prague European Summit““. 2015 lapkričio 13d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-6079_en.htm>, [Žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

²¹⁷ Ten pat.

²¹⁸ Ten pat.

suteiktos trečiosiose šalyse – Turkijoje (Libane, Jordanijoje).²¹⁹ Šiam tikslui įgyvendinti ES turi skirti papildomą finansavimą, kurio reikalingumas pagrindžiamas finansiškai ir *moraliai* „efektyviais“ argumentais. Nurodoma, kad ES mokesčių mokėtojai (a) sutaupys lėšų ir (b) sumažins tikimybę, kad migrantai *rizikuos gyvybėmis*, naudodamiesi žmonių gabentojų paslaugomis.²²⁰ Apibendrinant ES-Turkijos susitarimas, priimamas nemažėjančios *nelegalios migracijos* iš trečiųjų šalių kontekste, kai siūloma imtis papildomų rizikos suvaldymo (vizų suvienodinimas) ir saugumo priemonių įvykdant migrantų atgrasymą. Toks apsisprendimas pagrindžiamas humanitariniu argumentu, kad *migrantai nerizikuotų gyvybėmis* ir liktų trečiosiose šalyse, kur „bus užtikrintos jų teisės“. Taigi dabar žodis *nelegalus* vartojamas ne tik siejant jį su kriminalinių tinklų veikla, bet ir pačių migrantų pasirinkimu, kas legitimuoja daugiau saugumo priemonių jų atžvilgiu. Toks įvardijimas parodo, kad Šengeno zonai iškilus pavojui migrantų teisės nėra svarbus ES veikimo motyvas ir jų užtikrinimas, perkeliamas trečiosioms šalims.

Trečiojo aspekto (b) antroji aplinkybė - 2016m. kovo mėn., kuomet toliau įtvirtinamas ES – Turkijos susitarimas. Pastarasis pateikia saugumo priemones, kurios yra pagrindžiamos humanitariniais argumentais. Susitarime galioja dvipusė logika: nereguliarūs migrantai, patenkantys į Graikiją iš Turkijos, yra grąžinami atgal į šią saugią trečiąją šalį.²²¹ Tuo tarpu Sirijos piliečiai iš Turkijos, perkelti į ES, su sąlyga - „už kiekvieną grąžintą migrantą iš Graikijos“.²²² Timmermans išryškina, kad šios priemonės yra „laikinos ir ypatingos“ siekiant panaikinti kriminalinius žmonių gabentojų srautus ir *sustabdyti žmonių kančias* jiems vis dar skęstant Viduržemio jūroje bei gyvenant pasienio stovyklose.²²³ Taigi, galima nurodyti, kad nepaisant to, jog šis susitarimas, pateikiamas žmonių gelbėjimo kontekste, vis dėlto to ES taikomos priemonės kyla iš poreikio saugumui užtikrinti, nes jos yra „laikinos ir ypatingos“, „kovojančios su kriminaliniais žmonių gabentojų srautais“. Tuo tarpu migrantų teisės šiame susitarime yra apsaugomos selektyviai, nes tai yra tik laikina priemonė, todėl siejama su saugumo logika, o ne ilgalaikiu procesu nukreiptu į migrantų padėties pagerinimą.

²¹⁹ Ten pat, „Statement by First Vice-President Timmermans on behalf of the European Commission on the EU-Turkey summit at European Parliament plenary“. 2015 gruodžio 2d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/timmermans/announcements/statement-first-vice-president-timmermans-behalf-european-commission-eu-turkey-summit-european_en>, [Žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

²²⁰ „Statement by First Vice-President Timmermans on behalf of the European Commission on the EU-Turkey summit at European Parliament plenary“, 2015 gruodžio 2d.

²²¹ European Commission, „Closing remarks by Commissioner Avramopoulos at the European Parliament Plenary Session: Conclusions of the European Council meeting of 17 and 18 March and outcome of the EU-Turkey summit“. 2016 balandžio 13d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/closing-remarks-commissioner-avramopoulos-european-parliament-plenary-session-conclusions-european_en>, [2016 balandžio 15d.].

²²² Ten pat.

²²³ European Commission, „Readout by First Vice-President Frans Timmermans following the College Meeting“. 2016 kovo 16 diena, <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-845_en.htm>, [Žiūrėta 2016 balandžio 3d.].

Ketvirtasis aspektas - dar vienas argumentas, pagrindžiantis, kad ES priimamos migracijos priemonės neatitinka humanitarinės logikos – konkretus etapas, kai EK netaiko humanitarinio diskurso. Būtent 2015 – 2016 m. žiema (gruodžio – vasario mėn.) EK humanitarinių argumentų aktyviai neišskiria ir dėmesį sutelkia į saugumo, rizikos diskursą bei jį atitinkančių priemonių taikymą.²²⁴

2015 gruodį EK pateikia trečiąjį pasiūlymų paketą, o 2016 vasarį – pasiūlymą dėl NATO karinės žvalgybos misijos Egėjo jūroje įkūrimo. Trečiojo paketo *pirmoji* dalis, skirta Europos Sienų ir Pakrančių tarnybai,²²⁵ kuri kuriama Frontex pagrindu pridedant jai daugiau funkcijų: (a) nuo šiol agentūra ne tik rinks informaciją apie ES išorės sienas, bet ir reikiamu metu galės įvesti greitojo reagavimo komandas, reikalingas (b) vykdyti *nelegalų* srauto iš trečiųjų šalių (1,5 mln. žmonių per 2015 metus) grąžinimą.²²⁶ Šią misiją 2016 m. vasarį sustiprina NATO, kuri irgi skirta kovoti su „*nelegaliais* sienos kirtimo atvejais“. ²²⁷ *Antroji priemonių paketo dalis* pasiūlo legalų patekimo būdą į ES: šalių vykdomą savanorišką pabėgėlių iš Sirijos, esančių Turkijoje, humanitarinės admisijos programą.²²⁸ Avramopoulos nurodo, kad tokiu būdu bus įtvirtinta „legali ir organizuota“ migrantų perkėlimo sistema, kuri priešinama dabartinei „pavojingai tvarkai“. ²²⁹ Taigi minėtais atvejais vadovaujamosi saugumo argumentais, nes (1) ES išorės sienų apsaugos agentūra ir NATO, skirtos kovoti su nelegalų srautu iš trečiųjų šalių. Be to, (2) įprastus humanitarinius argumentus (gyvybių gelbėjimo, teisės į prieglobstį) keičia rizikos argumentai („būtinybė sukurti organizuotą tvarką“ - ilgalaikis valdymo procesas). Galiausiai (3) pastaroji priemonė neatspindi humanitarinės logikos, nes yra „savanoriška“ ES šalims kartu neefektyvi migrantų teisių apsaugos ilgalaikėje perspektyvoje atžvilgiu.

²²⁴ Tuo tarpu 2016 m. sausis neįeina į šį laikotarpio apibūdinimą, nes tuomet EK aptaria tik praėjusių metų pasiūlymus migracijos krizei spręsti. European Commission, „Commission reviews 2015 actions and sets 2016 priorities“. 2016 sausio 16d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-65_en.htm>, [žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

²²⁵ European Commission, „A European Border and Coast Guard to protect Europe’s External Borders“. 2015 gruodžio 15d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6327_en.htm>, [žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

²²⁶ European Commission, „Introductory remarks by First Vice-President Timmermans at the European Parliament plenary session – Commission statement on the European Border and Coast Guard“. 2015 gruodžio 15d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/timmermans/announcements/introductory-remarks-first-vice-president-timmermans-european-parliament-plenary-session-15-december_en>, [žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

²²⁷ European Commission, „Joint Statement by High Representative Mogherini and Commissioner Avramopoulos on the modalities of the cooperation between Frontex and NATO in the Aegean Sea“. 2016 kovo 6d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-16-601_en.htm>; „Remarks by Commissioner Avramopoulos following the Justice and Home Affairs Council“. 2015 vasario 25d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-426_en.htm>, [žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

²²⁸ European Commission, „Speech by D. Avramopoulos at the European Parliament Plenary session on the European Border and Coast Guard“. 2015 gruodžio 15d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/speech-commissioner-d-avramopoulos-european-parliament-plenary-session-european-border-and-coast_en>, [žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

²²⁹ Ten pat; European Commission, „Keynote speech by Avramopoulos at the 2016 Harvard European Conference: Europe at the Crossroads of the Migration and Security Crisis“. 2016 vasario 20d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-365_en.htm>, [žiūrėta 2016 balandžio 4d.].

Taigi, nors EK pirmųjų migracijos priemonių/dokumentų priėmimo atveju ir stengiasi pateikti humanitarinį, saugumo ir rizikos diskursą, kaip nuorodą į lygiavertes pastangas užtikrinti ne tik ES, bet ir migrantų saugumą, tačiau pirminis tikslas išlieka saugumo ir rizikos priemonių įgyvendinimas. Minėtųjų diskursų santykis, kai humanitarinio diskurso pagalba, legitimuojamos saugumo ir rizikos priemonės, yra atskleidžiamas atsižvelgus į konkrečius aspektus/aplinkybes. Visus aptartus aspektus vienija tai, kad nors humanitariniai argumentai, pateikiami (*migrantų gyvybių gelbėjimo, teisės į prieglobstį ir kt.*), tačiau jie neatitinka turinio. T. y. humanitarinės priemonės, kurios užtikrintų migrantų interesus: (a) nėra pasiūlomos (migracijos darbotvarkės turinyje, aptariant naujas priemones, skirtas suvaldyti krizės situaciją 2015m. vasarą, rudenį, 2016m. balandį ar pažymint pastarųjų įgyvendinimo pradžią Italijoje ir Graikijoje) arba (b) siūlymas apima tokį procesą, kuris pritaikytas prie saugumo logikos, nes yra „laikinas ir ypatingas“ (ES-Turkijos susitarimas 2015 lapkritis, 2016 kovas) ar rizikos logikos, nes integruotas į „išmanųjį sienų valdymą“ (2016 balandžio priemonių paketas). Be to, reikia išskirti tai, kad konkrečiu etapu (2015 gruodį-vasarį), kai *nelegalių* migrantų srautai nemažėja, humanitarinis diskursas nėra taikomas, o priimamos priemonės, pagrindžiamos saugumo, rizikos argumentais. Tai nurodo, kad ES esant įtemptai situacijai svarbiausios išlieka saugumo ir rizikos priemonės.

4.3. Apibendrinimas: EK diskursyvinės strategijos

Apibendrinant galima teigti, kad EK diskurse yra sutinkami trys pagrindiniai **humanitariniai argumentai**. *Pirma*, vienas pagrindinių humanitarinio diskurso argumentų yra siekis „*gelbėti migrantų gyvybes*“, apeliuojant į „*baisius migrantų išgyvenimus kelionės į Europą metu*“, „*rizikavimą gyvybėmis*“ ir „*moralinę pareigą sustabdyti žmonių kančias*“. „Migrantų gyvybių gelbėjimo“ argumentu dažniausiai pagrindžiamas bendras priimamų priemonių paketas arba konkrečios ES vykdomos operacijos. Pavyzdžiui, Frontex operacijos vienas iš tikslų gali būti *saugoti migrantų gyvybes*. *Antra*, EK humanitariniame diskurse išskiriamas asmens „*teisės į prieglobstį*“ principas/argumentas, kuris turi būti užtikrintas. Naudojant pastarąjį argumentą migrantai yra įvardijami „nereguliais“. *Trečia*, humanitariniame diskurse gali būti atsižvelgiama į „*pabėgėlių teises ir orumą*“, kurias reikia saugoti, bei būtinybę įtvirtinti *humaniškesnę elgesį su prieglobsčio siekiančiais*. Kartu galima išskirti humanitarinio diskurso elementus, kurie EK kalbose paminėti keletą kartų. *Ketvirta*, yra stengiamasi apeliuoti į humanitarines vertybes – *meilę ir pagarbą* – kitų atžvilgiu, kas apjungia ne tik pagarbą migrantams, bet ir visiems žmonėms pabrėžiant bendras žmonijos patirtis - „migranto DNR“. Pastaroji metafora padeda priartinti migrantų patirtis prie kiekvieno žmogaus ir sukelti empatiją.

EK siūlomos priemonės apima procesus nuo ES išorės sienų stebėjimo, informacijos apie atvykėlius rinkimo, migrantų persikirstymo įgyvendinimo, o tai reiškia, jog šiuos veiksmus pagrindžiant pasitelkiamos įvairios diskurso strategijos. Tokiu atveju toliau pateikiami pagrindiniai EK **humanitariniai argumentai**, kurie derinami su **saugumo ir rizikos** logiką atspindinčiais elementais.

Nors didžiojoje dalyje EK kalbų migrantai nėra saugumizuojami, tačiau **saugumo ir humanitarinis** diskursas yra pateikiamas viename kontekste/sakinyje. Kaip žinia, saugumo diskursas padeda legitimuoti ypatingas, už kasdienės politikos ribų išeinančias priemones, kurios aktualiū metu turi panaikinti iškilusią grėsmę. EK išorės sienoms (referentinis objektas) pagrindine grėsme išlieka migrantų gabentojai ir jų „sukuriami“ *nelegalūs migrantų srautai*, todėl su jais yra siekiama „susidoroti“ arba panaikinti grėsmę. Veiksmų imamasi tokiais būdais: (1) saugumo ir humanitariniu diskursu pateisinant (2) agentūrų plėtros mandatą vykdyti saugumo funkcijas.

(1) Pagrindinės saugumo ir humanitarinio diskurso ypatybės: *pirma, migrantų gyvybių gelbėjimo* argumentas, derinamas su būtinybe „saugoti išorės sieną, jos kontrolę“, „kovoti su migrantų gabentojais“, „taikyti laikinas ir ypatingas priemones – migrantų gražinimą“. *Antra, teisės į prieglobstį* apsauga, pateikiama kartu „su idėja gražinti tuos migrantus, kurie neturi teisės ES pateikti prieglobsčio prašymą“. *Trečia, „pabėgėlių teisės ir orumas“*, apsaugomos taip pat stiprinant „išorės sienų kontrolę“, „siekiant panaikinti kriminalinius migrantų gabentojų srautus“.

(2) Pastarieji diskurso elementai pagrindžia tokių ES agentūrų saugumo funkcijų vykdymo plėtros mandatą: EUNAVFOR operaciją, skirtą kovoti su migrantų gabentojais, Greitųjų Pasienio Reagavimo Pajėgų (RABIT) įvedimą, FRONTEX agentūrą keičiant į Europos Sienų ir Pasienio apsaugos tarnybą, galinčią įvesti greitojo reagavimo pajėgas, NATO misijos Egėjo jūroje pradžia.

Kaip minėta, EK atstovų kalbose taip pat yra derinami **rizikos ir humanitariniai argumentai**. Anot Horsti, rizikos diskursas yra neutralėsnis už saugumo diskursą, neišreiškia galios santykių.²³⁰ Jo pagalba susidaro įspūdis, kad visiems taikomi vienodi standartai ir migrantų teisės yra tinkamai užtikrinamos.²³¹ Rizikos logika pasireiškia siekiu suvaldyti į *ilgalaikę* perspektyvą orientuotus procesus (šiuo atveju migrantų srautus), kurie atsiranda iš netinkamo *vidinių* ES bendros politikos taisyklių užtikrinimo. EK dažniausiai nenurodo, kokias grėsmes aktualiū metu kelia migrantų srautai (tik jų gabentojai), bet pabrėžia, kad ilgalaikėje perspektyvoje šie srautai gali tapti rizikų šaltiniu. Tokius atveju siūloma imtis paprastų, konvencinių veiksmų, orientuotų į ilgalaikę

²³⁰ Horsti, p. 307.

²³¹ Ten pat.

perspektyvą siekiant suvaldyti migrantų srautus, bet ne juos panaikinti. Šie veiksmai, pagrindžiami tokiomis diskursyvinėmis strategijomis:

Pirma, migrantų gyvybių gelbėjimo argumentas, derinamas su rizikos diskursu, atspindinčiu ilgalaikius konvencinius veiksmus: būtinybę „harmoningiau taikyti ES prieglobsčio procedūras“, vykdyti „tinkamesnį migrantų surašymą karštuosiuose taškuose“, „vizų ir biometrinių pasų standartų suvienodinimą“, „efektyvų išorės sienų valdymą“, „užtikrinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis“. Antra, migrantų teisių apsaugos bei meilės-pagarbos, bendražmogiškos migracijos patirties humanitarinio diskurso aspektai taip pat yra taikomi su siekiu vykdyti migrantų identifikaciją karštuosiuose taškuose, užtikrinti Šengeno zonos taisyklių laikymąsi. Taigi, galima teigti, jog rizikos ir humanitarinio diskurso naudojimas yra aktualus migracijos krizės kontekste.

Lentelė 3. Europos Komisijos diskurso kategorijų derinimas 2015 - 2016 m.

Humanitariniai argumentai	Saugumas - grėsmės		Rizikos
	Migrantų gabentojai	Nelegali migracija	Prieglobsčio taisyklių neužtikrinimas
Migrantų gyvybių gelbėjimas	+	+	+
Teisė į prieglobstį	+	-	+
Pabėgėlių teisės ir orumas	+	-	+
Meilė ir pagarba – istorinės migracijos patirtys	-	-	+

Šaltinis: Sudaryta darbo autorės pagal 4 skyrių.

5. NVO siūlomos migracijos priemonės ir diskursas

ES priimamuose sprendimuose migracijos procesą stengiamasi saugumizuoti²³² ir tokiu atveju NVO tampa auditorijos dalimi, kuri saugumizaciją „priima“ arba ne. Vadovaujantis Leonard ir Kaunert pateikta teorija²³³ šiame darbe teigiama, kad NVO turi būti suvokiama kaip aktyvi auditorija, ta prasme, jog dalyvauja „politikos kūrime“ (su kitais technokratinės, akademinės bendruomenės nariais). Tokiu atveju NVO yra ne tik auditorijos dalis „priimanti“ ar atmetanti ES siūlomą migracijos proceso suvokimą, bet ir siekia, kad ES priimami prieglobsčio ir migracijos politikos sprendimai, atitiktų ir jų interesus.²³⁴ Tai NVO daro veikdamos pagal Keck ir Sikkink išskirtas informacinės ir simbolinės politikos strategijas.²³⁵ Toliau yra pateikiama analizė, kuri

²³² Hyusmans, 2006, p. 66-67.

²³³ Leonard ir Kaunert, p. 66-67.

²³⁴ Ten pat.

²³⁵ Keck ir Sikkink, p. 16.

atspindi: 1) NVO *informacinės* politikos veikimo būdus, 2) kuriamus *simbolių* siekiant prisidėti prie migracijos „politikos kūrimo“ ir humanitarinių priemonių-diskurso įtvirtinimo ES.

NVO galima įvardinti auditorijos dalimi, kuri (a) informacinės politikos būdu aktyviai dalyvauja debatuose dėl migracijos „politikos formulavimo“. Pirma, NVO turi atstovybes Briuselyje, esančias arti ES sprendimų priėmimo centrų.²³⁶ Tokiu atveju, *antra*, NVO išreiškia nuomonę kiekvienu aktuali ES migracijos politikos aspektu ir tai daro informacinių priemonių pagalba, kai platinami elektroniniai laišakai, memorandumai ir kiti dokumentai. Pavyzdžiui, galima išskirti laiškus, adresuotus tokiems veikėjams: Europos Komisijai, Europos valstybių lyderiams, Europos Tarybos prezidentui, Europos Parlamentui ir jo komiteto nariams.²³⁷ *Trečia*, reikia pabrėžti, kad ši tendencija atsispindi visos ES migracijos krizės metu. Būtent keletą dienų prieš arba po kiekvieno svarbaus ES migracijos ir prieglobsčio politikos sprendimo priėmimo yra pateikiamos NVO pozicijos. Pastarųjų vizualus santykis su ES sprendimais yra nurodomas 3 pav. a ir b (žr. priede).

NVO reikia laikyti auditorijos dalimi, kuri „politikos formavimo“ srityje (b) taiko simbolinės politikos strategiją. NVO naudoja konkrečius simbolių, kuriais siekia atkreipti dėmesį ir išreikšti poziciją. Pagrindiniai NVO siūlomi argumentai – simboliai „politikos kūrimo“ srityje pabrėžia humanitarinį žmogaus teisių gynybos aspektą, kuris atsispindi apačioje pateikiamose lentelėse. Be to, kiekviena lentelė nurodo konkretų aspektą, kuris, anot tiriamų NVO, yra svarbus formuojant ES humanitariniais principais paremtą migracijos politiką. Viena vertus, pastarieji aspektai šiame darbe pateikiami kaip informacinės politikos dalis, nes yra pristatomi 3 a ir b pav. pavaizduotais etapais – po ir prieš ES viršūnių susitikimų migracijos klausimais. Kita vertus, tolesnėje darbo dalyje šie aspektai minimi konkrečių reikšmių – simbolių politikos kontekste. Toliau yra pateikiami migrantų teises ginančių NVO (ECRE, PICUM, CCME) pagrindiniai diskurso bruožai ir jų atitinkančios priemonės. Pastarosios 2015m. balandžio – 2016m. kovo mėn., yra apibrėžiamos trimis kategorijomis, pasiūlytomis ECRE 2015m. gruodžio mėn.: **(1) žmogaus teisės į prieglobstį ir non-refoulement²³⁸ principo laikymasis; (2) legalių būdų pasiekti ES užtikrinimas; (3) solidarumo ir atsakomybės dalijimas tarp ES narių ir kitų šalių regione.**²³⁹ Trys kategorijos yra papildomos sub-kategorijomis, tiek iš ECRE, tiek kitų NVO – PICUM, CCME.

²³⁶ Monforte, p. 188.

²³⁷ PICUM, 2015 balandžio, rugsėjo 11d., 2016 kovo 16d.; ECRE, 2015 birželio 30d., spalio 16d.; ECRE gruodžio 16d., CCME 2015 rugsėjo 15d.

²³⁸ *Non-refoulement* yra tarptautinės teisės principas, nurodantis, kad žmogus negali būti grąžinamas į vietą, kurioje jo gyvybei gresia pavojus. Negrąžinimo principas turi būti taikomas ir tuomet, jeigu nėra suteikiamas pabėgėlio statusas/ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *UNHCR Note on the Principle of Non-Refoulement*. 1997 November, <<http://www.refworld.org/docid/438c6d972.html>>, [Žiūrėta 2016 sausio 22d.].

²³⁹ ECRE, gruodžio 16d.

4 lentelė. 1 kategorija – žmogaus teisė į prieglobstį ir negražinimą		
A	Migrantų teisės	Žmogaus teisė į prieglobstį, „šeimų susijungimą“, sveikatos apsaugą, nukentėjus nuo smurto – teisinę pagalbą
B	Vaiko teisės	Svarbiausia nelydimų vaikų interesai nepaisant jų statuso (legaliai ar nelegaliai atvykę)
C	Desaugumizuojantis elementas	Naudoti terminą neregularus migrantas (angl. <i>irregular migrant</i>), vietoje nelegalus migrantas (angl. <i>illegal migrant</i>)
D 1)	Institucinės priemonės	Sustiprinti FRONTEX įsteigiant migrantų gelbėjimo operacijų padalinį (angl. <i>European Search and Rescue Operation</i>)
D 2)		Vengti „karštųjų taškų“ Graikijoje, Italijoje legitimizavimo : kitais būdais teikti informaciją migrantams dėl prieglobsčio suteikimo galimybių

Šaltinis: Sudaryta darbo autorės, remiantis NVO pozicijomis, kurios buvo pateiktos šiuose šaltiniuose: **ECRE**, „ECRE’s Ten-point plan to prevent deaths at sea“. 2015 balandžio 23, <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1034-ecres-ten-point-plan-to-prevent-deaths-at-sea.html>>; **ECRE**, „EU Council meeting reveals a lack of common vision amongst Member States, a breakdown of trust and little regard for plight of refugees“. 2015 birželio 30, <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1114-eu-council-meeting-reveals-a-lack-of-common-vision-amongst-member-states-a-breakdown-of-trust-and-little-regard-for-the-plight-of-refugees.html>>; **ECRE**, „EU must prioritise saving lives and increase legal avenues for refugees to reach safety“. 2015 gruodžio 16, <<http://www.ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1327-eu-must-prioritise-saving-lives-and-increase-legal-avenues-for-refugees-to-reach-safety.html>>; **PICUM**, „Will EU response to migrants dying in the sea strengthen or worsen human rights?“ 2015 balandžio 30, <<http://picum.org/en/news/picum-news/46859/>>; **PICUM**, „Joint open letter to the European Council: time to act to ensure children’s rights in the EU’s migration policy“. 2015 spalio 30, p. 1-2, <<http://picum.org/en/news/picum-news/48681/>>; **PICUM**, „PICUM Letter to President of the European Council, Donald Tusk“. 2016 kovo 16, p. 1, <<http://picum.org/en/news/picum-news/49735/>>, [Žiūrėta 2016 sausio 22 – kovo 25d.].

5 lentelė. 2 kategorija – legalių būdų pasiekti ES užtikrinimas		
A	Konkrečios priemonės	Ambasadas ir atstovybės, esančios netoli konflikto zonų, gali suteikti humanitarines vizas
B		šeimų susijungimas , skirtas ne tik artimiausiems giminaičiams, bet ir platesniam šeimos ratui
C		galimybių užtikrinimas į ES ilgam laikotarpiui legaliai patekti darbo migrantams, tyrėjams, studentams
D		leisti priimti privačią verslo paramą tam, kad migrantai, kurie yra legaliai pakviesti į ES, galėtų atvykti
E	Legalus pabėgėlio statusas	reikia užtikrinti, kad pabėgėliai tiek trečiose šalyse , tiek ES turėtų nuolatinį pabėgėlio statusą , o ne tik laikinąją apsaugą

Šaltinis: Sudaryta darbo autorės, remiantis NVO pozicijomis, kurios buvo pateiktos šiuose šaltiniuose: **PICUM**, 2015 balandžio 30d.; **PICUM**, „EU response to migration: turn political crisis into opportunity“. 2015 rugsėjo 11, <http://picum.org/uploads/file/PICUM%20Statement_11September_EN.pdf>; **PICUM**, 2016 kovo 16d.; **ECRE**, balandžio 23d.; **ECRE**, 2015 gruodžio 16d.; **CCME**, „Recommendations for the development of safe and legal paths to protection in the European Union“. 2014 lapkričio 20, p. 3, <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/01_Refugee_Protection/2014-11-20-Christian_Group_Recomm_for_safe_legal_paths_to_protection_final.pdf>; **CCME**, „Humanitarian Visa within the EU Visa Code“. 2015 rugsėjo 15, <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/01_Refugee_Protection/2015-09-15-ChristianOrg-Humanitarian_visa_final_corr.pdf>; **CCME**, „European Responses to Refugees and Migrants, European Council 17-18 March, 2016“. 2016 kovo 16, <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/01_Refugee_Protection/2016-03-16-EU_Refugee_and_Asylum_Policy_final_150316.pdf>, [Žiūrėta 2016 sausio 22 - kovo 26d.].

6 lentelė. 3 kategorija – solidarumo ir atsakomybės dalijimasis tarp ES narių ir kitų šalių regione

A	Solidarumas ir atsakomybė ES	užtikrinti privalomą pabėgėlių perskirstymo schemą tarp Europos šalių
B		ES reikia sukurti išsamią perkėlimo ²⁴⁰ programą iš trečiųjų šalių ir tai derinti su UNHCR
C		savanoriškos humanitarinio prieglobsčio programos – (angl. <i>humanitarian admission</i>) įgyvendinimas
D	Bendradarbiavimas su migrantų tranzito ir kilmės šalimis – visapusė migrantų teisių apsauga	Susitarimas su Turkija (2016 m.): visi migrantai (ne tik Sirijos, bet ir Afganistano, Eritrėjos piliečiai ir kt.) turi turėti teisę į prieglobstį
1)		Susitarimas su Turkija (2016 m.): migrantai turi teisę patekti į darbo rinką, siekti išsilavinimo, gauti sveikatos apsaugą
2)		

Šaltinis: Sudaryta darbo autorės, remiantis NVO pozicijomis, kurios buvo pateiktos šiuose šaltiniuose: **ECRE**, 2015 balandžio 23d.; **ECRE**, 2015 birželio 30d.; **ECRE**, „With winter approaching ECRE urgently calls on Europe to act“. 2015 spalio 16, <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1222-with-winter-approaching-ecre-urgently-calls-on-europe-to-act.html>>; **ECRE**, „ECRE fears human rights being left behind in the rush to an EU Turkey deal“. 2015 gruodžio 1, <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1298-ecre-fears-human-rights-being-left-behind-in-the-rush-to-an-eu-turkey.html>>; **ECRE**, „Say no to a bad deal with Turkey“. 2016 kovo 17; **CCME**, 2015 rugsėjo 15d.; **CCME**, „Refugee crisis continues: Church and Christian organizations call for concerted and ambitious action“. 2016 kovo 16, <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/01_Refugee_Protection/2016-03-17-PR_EU_Refugee_and_Asylum_Policy.pdf>, [Žiūrėta 2016 sausio 22 - kovo 26d.].

5.1. Migrantų teisių gynība

Šiame poskyryje yra apibendrinami lentelėse pateikiami trijų kategorijų bruožai kartu priskiriant jiems konkrečias reikšmes. Be to, yra akcentuojami aspektai, kurie nebuvo išskirti ankstesniuose NVO humanitarinio diskurso - siūlomų priemonių tyrimuose.

Pirma, NVO minint kategoriją „žmogaus teisė į prieglobstį ir negražinimą“ yra nurodoma ir platesnių migrantų teisių – ekonominių ir socialinių – apsaugos svarba (žr. lentelė nr. 4). Pavyzdžiui, migrantams reikia užtikrinti sveikatos apsaugą, „šeimų susijungimą“, teisinę pagalbą, nukentėjusiems nuo žmonių gabentojų savivalės.²⁴¹ Pabrėžiama, kad pastaruoju metu vykstančiuose debatuose nėra atkreipiamas dėmesys į vaikų teises (legaliai ar nelegaliai patekusių į ES). Nurodoma, kad visuomet reikia vadovautis normatyviu – vaiko interesus iškeliančiu principu (angl. *the best interest of a child*).²⁴² Be to, anot NVO, svarbu, kad migrantai būtų įvardijami ne *nelegaliais*, o *neregulariais*. Būtent toks įvardijimas nesuponuoja, kad prieš migrantus galima

²⁴⁰ Šiame darbe „perkėlimu“ (angl. resettlement) įvardijamas pabėgėlių perkėlimas iš trečiųjų šalių, tuo tarpu „perskirstymu“ (angl. relocation) – pabėgėlių „pasidalijimas“ tarp ES narių. European Resettlement Network, „Resettlement, relocation and humanitarian admission – explanation of the terminology“, <<http://www.resettlement.eu/page/resettlement-relocation-or-humanitarian-admission-we-explain-terminology>>, [Žiūrėta 2016 kovo 15d.].

²⁴¹ PICUM, 2015 balandžio 30d.; ECRE, 2015 gruodžio 16d.; CCME, „European Responses to Refugees and Migrants“. 2015 rugsėjo 10d., p. 2, <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/Safe_Passage/2015-09-10-EU_Refugee_and_Asylum_Response_FINAL_10092015_2_.pdf>, [Žiūrėta 2016 kovo 29d.].

²⁴² PICUM, 2015 spalio 30d., p. 1-3.

intis ypatingų priemonių ir užtikrina jų teisę į prieglobstį.²⁴³ Tokiu atveju migracijos krizės metu NVO atkreipia dėmesį ne tik į pabėgėlių teisę į prieglobstį, kaip nurodoma ankstesniuose tyrimuose (žr. lentelė nr. 2), bet ir į platesnes migrantų teises.

Antra, viena vertus, NVO humanitarinis diskursas turi ankstesnių autorių išskirtus pastarojo bruožus – labiausiai pažeidžiamų visuomenės grupių (prieglobsčio siekiančiųjų ir „nelydimų vaikų“) teisių gynybą.²⁴⁴ Kita vertus, NVO teigia, kad be minėtųjų grupių reikia užtikrinti ir kitų migrantų teises.²⁴⁵ Pavyzdžiui, „legalių būdų patekti į ES kategorijoje“ akcentuojama, kad studentai, tyrėjai, darbo migrantai turi turėti daugiau galimybių patekti į ES, o vėliau čia studijuoti ir dirbti (žr. lentelė nr. 5).²⁴⁶ Tai galėtų būti užtikrinama pasitelkus humanitarines vizas ar privatų finansavimą.²⁴⁷ Be to, netgi „žmonių gabentojai“ nėra sugrėsminami migrantų atžvilgiu. Pastarieji tėra paskutinis išsigelbėjimo šaltinis, nes ES nesuteikia legalių būdų patekti į Europą.²⁴⁸ Tokiu atveju šios kategorijos aptarimas plačiau atskleidžia, ką iki tol humanitarinį diskursą apibrėžiantys autoriai laikė svarbiomis „migrantų teisėmis“ ir kurios iš jų yra aktualios ES prieglobsčio ir migracijos politikos krizės kontekste.

Trečia, migrantų teisės turi būti apsaugotos persikrstant juos ES viduje ir perkeltant iš trečiųjų šalių (žr. lentelė nr. 6). Migrantams, esantiems trečiosiose ES šalyse, visiems be išimties turi būti suteikta individuali teisė į prieglobstį ir pastaroji negali būti siūloma kolektyviniu pagrindu, pavyzdžiui, tik Sirijos piliečiams. Kartu tose šalyse turi būti užtikrintos migrantų teisės į sveikatos apsaugą, mokslą, darbą.²⁴⁹

Taigi NVO humanitariniame diskurse naudojamosi simbolinės politikos technika siekiant susieti pažeidžiamų visuomenės grupių (prieglobsčio siekiančiųjų, vaikų) bei reguliarių migrantų teisių gynybą. Pastarosios apibrėžiamos pradedant nuo „teisės į prieglobstį“ ir tęsiant socialinėmis, ekonominėmis teisėmis. Tokiu atveju lyginant su autorių anksčiau pateiktu NVO humanitarinio diskurso aprašymu (žr. lentelė nr. 2) pastarojo subjektų ir jų teisių padaugėja (ginamos ne tik labiausiai pažeidžiamos visuomenės grupės).

²⁴³ PICUM, 2015 balandžio 30d.

²⁴⁴ Hyusmans ir Squire, p. 171; Niemann ir Schmidhäussler, 2012, p. 33.

²⁴⁵ PICUM, 2015 balandžio 30d; PICUM, 2015 rugsėjo 11d.

²⁴⁶ ECRE 2015 balandžio 23d.; gruodžio 16d. PICUM, 2016 m. kovo 16d.

²⁴⁷ ECRE, balandžio 23d.; ECRE, gruodžio 16d; CCME, 2015 rugsėjo 15d.; CMME, 2014 lapkričio 14d., p. 3-4; PICUM 2016 kovo 16d.

²⁴⁸ ECRE, „EU targets traffickers but fails refugees“. 2015 balandžio 24d.,

<<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1039-eu-targets-traffickers-but-fails-refugees.html>>, [Žiūrėta 2016 kovo 29d.]; PICUM, 2016 kovo 16d.

²⁴⁹ ECRE 2015 gruodžio 1d.; gruodžio 16d.

5.2. Palyginimas su EK ir EVT diskursais bei taikomomis priemonėmis

Šioje dalyje aptariamas ES pozicijos (EVT ir EK) atitikimas/neatitikimas NVO siūlomoms humanitarinėms priemonėms/diskursui. Palyginimas leidžia išsiaiškinti, koks santykis yra tarp ES ir NVO vartojamo humanitarinio diskurso ir jam skirtų priemonių. Pastarasis atskleidžiamas trijų poskyrių pagalba, atliepančių NVO pasiūlytas kategorijas: (1) *žmogaus teisė į prieglobstį ir negražinimą*, (2) *legalių būdų migrantams patekti į ES užtikrinimas*, (3) *solidarumo ir atsakomybės dalijimas tarp ES ir regiono šalių*. Kartu kiekviename poskyryje pateikiama po vieną pagrindinį NVO simbolį: (a) ES kaip „nemoralus“ veikėjo migrantų atžvilgiu, (b) migrantų kaip „galimybės“ ES ir (c) „nesaugių trečiųjų šalių“, kurie naudojami siekiant ES įtikinti pakeisti sprendimą konkrečiu migracijos politikos aspektu.

5.2.1. „Žmogaus teisė į prieglobstį ir negražinimą“

EK ir EVT tiesiogiai arba netiesiogiai atsižvelgia į pirmąjį NVO išskiriamą principą – *žmogaus teisė į prieglobstį ir negražinimą*. Pirmą, tiesiogiai šis principas minimas EK lyderių kalbose, pagrindžiančiose priimamus sprendimus: (a) kalbant apie pirmąjį priemonių paketą (05 27) dėl migrantų persikirstymo ir perkėlimo,²⁵⁰ (b) pristatant antrąjį priemonių paketą (09 09), numatantį dar didesnes perkėlimo apimtis ir referuojant į abiejuose paketuose svarbų „karštųjų taškų veikimo įgyvendinimą“.²⁵¹ Kartu EK parengtoje migracijos darbotvarkėje nurodoma, kad ES taikomos ilgalaikės priemonės užtikrins *žmogaus teisę į prieglobstį*.²⁵² Tuo tarpu Europos Vadovų Tarybos diskurse į šią kategoriją nėra išsamiai atsižvelgiama. Pavyzdžiui, EVT išvadose *teisė į prieglobstį* dažniausiai minima teksto pradžioje (balandžio 23d.; birželio 25-26d.) arba paskutinėje išvadų dalyje (spalio 15d.).²⁵³ Taigi, reikia nurodyti, kad tiek EVT, tiek EK šį principą krizės metu naudoja gana lakoniškai, nors NVO tai yra vienas pagrindinių principų, sudarančių humanitarinės politikos pamatą.

²⁵⁰ European Commission, „Proposal for a Council decision“, 2015 gegužės 27d., p. 8.

²⁵¹ „Opening Remarks of First Vice-President Frans Timmermans and Commissioner Avramopoulos at Kos Press Conference“. 2015 rugsėjo 4d.; „Speech of First Vice-President Frans Timmermans at „Prague European Summit““, 2015 lapkričio 13d.

²⁵² European Commission, „A European Agenda on Migration“, 2015 gegužės 13d., p. 7.

²⁵³ European Council, „European Council conclusions“. *Councilium.europa.eu*, 2015 spalio 15d., p.3, <[file:///C:/Users/User/Downloads/EUCO-conclusions-15102015%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/EUCO-conclusions-15102015%20(1).pdf)>, [žiūrėta 2016 kovo 28d.]; European Council, „European Council conclusions“. *Councilium.europa.eu*, 2015 birželio 25-26d., p.1, <[file:///C:/Users/User/Downloads/Euco%20conclusions%2025-26%20June%202015%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Euco%20conclusions%2025-26%20June%202015%20(1).pdf)>, [žiūrėta 2016 kovo 28d.].

Antra, teisė į prieglobstį NVO minima platesnių migrantų teisių įgyvendinimo perspektyvoje. Pavyzdžiui, yra pabrėžiama, kad migrantai, o ypač prieglobsčio siekiantieji, turi būti aprūpinami sveikatos apsauga, teisinėmis paslaugomis, atsižvelgiama į vaiko interesus (angl. *best interest of a child*) (žr. lentelė nr. 4).²⁵⁴ Visgi ES platesnės migrantų teisės dažniausiai siejamos su būtinybe jas užtikrinti tik trečiosiose šalyse (Afrikoje, Turkijoje)²⁵⁵ siekiant „gražinti kuo daugiau migrantų į trečiąsias šalis“ ir užtikrinti ES sienų kontrolę.²⁵⁶ Tuo tarpu apie pastarųjų įgyvendinimą ES teritorijoje nėra kalbama.²⁵⁷ Tokiu atveju galima teigti, kad ES neatsižvelgia į platesnių migrantų teisių įgyvendinimą, kuris yra svarbus NVO migracijos krizės kontekste.

Trečia, galima atkreipti dėmesį, kad ES-Turkijos susitikimo metu imta atidžiau atsižvelgti į migrantų teisę į prieglobstį ir negražinimą, o tai daroma po NVO išsakytos kritikos 2016m. kovo pradžioje. Būtent po antrojo ES-Turkijos susitikimo, įvykusio kovo 7d.,²⁵⁸ NVO pabrėžė, kad nėra užtikrinama individuali teisė gauti prieglobstį, nes yra bandoma įteisinti „kolektyvinius migrantų grupių gražinimus“.²⁵⁹ Tokiu atveju NVO (ECRE, PICUM), besistengdamos atkreipti dėmesį į ES-Turkijos susitarimo neteisėtumą, išryškina **ES kaip „nemoralus veikėjas“** simbolį.²⁶⁰ ES-Turkijos susitarimas, „įrėminamas“ kaip moraliai atstumiantis (angl. *morally repugnant*) precedentas, suteikiant jam neigiamą „išskaičiavimo“ – ekonominės ir rinkos logikos konotaciją. Tai parodoma įvardijant, kad ES prekiauja migrantais (angl. *trading in migrants*, „one-for-one proposal“) ar nurodant, kad ES „perparduoda“ tarptautinių įsipareigojimų laikymąsi Turkijai (angl. *outsourcing the EU's responsibilities*).²⁶¹ Atsižvelgus į pastarąją situaciją 2016 kovo 16-18d. ES aukščiausių vadovų susitikimų metu tiek Tuskas, tiek EK viceprezidentas Timmermans nurodo, kaip NVO ir reikalauja, kad migrantai visgi turės galimybę pateikti *individualius* prašymus.²⁶² Taigi yra atkreipiamas dėmesys į NVO akcentuojamą individualių, o ne kolektyvių (pvz., tik Sirijos piliečių) prieglobsčio prašymų pateikimo svarbą. Tuo

²⁵⁴ PICUM, 2015 balandžio 30d.; 2015 spalio 15d. p 1-2;

²⁵⁵ „European Council conclusions“, spalio 15d., p. 2; „European Council statement“, balandžio 23d.

²⁵⁶ „Remarks by Donald Tusk“, 2015 rugsėjo 23d.

²⁵⁷ „European Council conclusions“, 2015 spalio 15d., p. 3.

²⁵⁸ European Council, „Meeting of the EU heads of state or government with Turkey“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 7d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2016/03/07/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 31d.].

²⁵⁹ „EU-Turkey deal: trading in people and outsourcing the EU's responsibilities“, 2016 kovo 8d.

²⁶⁰ ECRE, 2016 kovo 8d.; PICUM, 2016 kovo 16d.

²⁶¹ Ten pat.

²⁶² European Commission, „Readout by First Vice-President Frans Timmermans following the College Meeting“. 2016 kovo 16 diena, <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-845_en.htm>; „EU-Turkey statement“, 2016 kovo 18d.; „Remarks by President Donald Tusk after the meeting of the EU heads of state or government with Turkey“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 18d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-tusk-remarks-after-euco-turkey/>>, [Žiūrėta 2016 kovo 31d.].

tarpu tai, kad iki NVO „nemoralios ES“ simbolio iškelimo individualūs prašymai nebuvo laikomi ES politikos prioritetu, nurodo, jog ES priemonės neatitiko NVO siūlymų.

Ketvirta, NVO *teisės į prieglobstį* principą vartoja kartu su terminu *nereguliarus migrantas*. Tokiu būdu NVO siekia pašalinti termino *nelegalus migrantas* (žr. lentelė nr. 4) vartojimą, kas suponuoja saugumo logikos taikymą migrantų atžvilgiu, ir užtikrinti nevaržomą migrantų teisę į prieglobstį. Visgi konkrečiais atvejais EVT ir EK diskurse yra naudojami abu minėtieji terminai.

Viena vertus, saugumo argumentai dažniausiai taikomi ne migrantų, bet jų gabentojų atžvilgiu. Tiek EK, o ypač EVT diskurse pabrėžiama, kad kriminaliniai migrantų gabentojų tinklai turi būti sunaikinti.²⁶³ Tuo tarpu migrantai, įvardijami „nereguliais“ bei kitomis politiškai neutraliomis kategorijomis: „migrantų srautais“, „antriniais nereguliarių migrantų srautais“,²⁶⁴ o norint pabrėžti didelį jų skaičių – „migracijos banga“ (angl. *migration upstream, high-volumes of arrivals*).²⁶⁵ Reikia nurodyti, kad toks neutralus migrantų įvardijimas, siejamas su konkrečia prasme (a) *Europos teritorijoje esančiais migrantų srautais*.²⁶⁶ Kitas atvejis, kai migrantų srautams yra priskiriama „nereguliarių migrantų“ prasmė, yra sutinkamas (b) *ES derantis su trečiosiomis šalimis dėl migrantų srautų valdymo* (t.y. jų gražinimo į šias šalis).²⁶⁷ Taigi migrantų „nelegalumas-pavojingumas“, nepabrėžiamas tokiu atveju, kai ES valstybės, skatinamos neuždaryti sienų migrantams (netaikyti ypatingų priemonių) ir taip išsaugoti Šengeno zoną. Kartu migrantai teigiamai pristatomi trečiosioms šalims taip siekiant pastarąsias įtikinti juos priimti.

Kita vertus, yra atvejų, kai tiek EVT, tiek EK diskurse migrantų srautai vis dar, įvardijami *nelegaliais*, kas suponuoja *saugumo diskurso/priemonių* taikymą jų atžvilgiu.²⁶⁸ Reikia nurodyti, kad EVT terminą „nelegalus migrantas“ naudoja dažniau nei EK atstovai. Pasak EVT, migrantų srautai gali būti įvardijami kaip *nelegalūs*, kai į ES patenka „iš išorės“: Afrikos (birželio 25-26d., spalio 15d.), Turkijos (vasario 18d.) ar nenurodant konkrečių valstybių (balandžio 23d.; birželio 25-26d.).²⁶⁹ Tuo tarpu EK kontekste dažniausiai pabrėžiama, kad „nelegalią migraciją“

²⁶³ European Council conclusions, 2015 balandžio 23d.; spalio 15d.; gruodžio 17d.; 2016 vasario 18d.; kovo 18d.

²⁶⁴ „European Council conclusions“. *Councilium.europa.eu*, 2016 vasario 18d., <<http://www.councilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/18-euco-conclusions-migration/>>, [žiūrėta 2016 kovo 31d.]; „European Council conclusions“, 2015 gruodžio 17d.; kovo 18d.

²⁶⁵ European Commission, „Managing migration better in all aspects: A European Agenda on Migration“. *Europa.eu*, 2015 gegužės 13d., p. 1-18, <<http://europa.eu/rapid/press-release IP-15-4956 en.htm>>; European Commission, „Refugee Crisis: European Commission takes decisive action“. *Europa.eu*, 2015 rugsėjo 9d., <<http://europa.eu/rapid/press-release IP-15-5596 en.htm>>, [žiūrėta 2016 balandžio 1d.].

²⁶⁶ „EU-Turkey statement“, 2016 kovo 18d.

²⁶⁷ Ten pat; „European Council conclusions“, 2015m. birželio 25-26d., p. 3.

²⁶⁸ Horsti, p. 302; PICUM, 2015 balandžio 30d; 2016 kovo, 16d.

²⁶⁹ European Council, „European Council conclusions“. 2015 spalio 15d., p.1-2, European Council, „European Council conclusions“. *Councilium.europa.eu*, 2016 vasario 18d., „European Council conclusions“, birželio 25-26d., p.1-3.

vykdo migrantų gabentojai. Tuomet dėl šio veiksmo „kaltė“ migrantams nėra priskiriama.²⁷⁰ Visgi esant konkrečioms aplinkybėms EK atstovai taip pat išryškina migrantų savanorišką pasirinkimą „nelegaliu“ būdu keliauti į ES: (1) siekiant priimti ES-Turkijos susitarimą dėl migrantų grąžinimo (2015 lapkritis); (2) užtikrinti Europos Sienų ir Pakrančių tarnybos įkūrimą (2015 gruodis); (3) pradėti NATO misiją Egėjo jūroje (2016 vasaris, kovas).²⁷¹ Tokiu atveju, nors ir reikia nurodyti, kad EVT dažniau naudoja terminą „nelegalus migrantas“ nei EK atstovai, visgi ir pastarieji jo neatsisako stengiantis sustabdyti migrantų srautus iš trečiųjų šalių.

Taigi vienas pagrindinių humanitarinę logiką atspindinčių principų - *žmogaus teisė į prieglobstį ir negrąžinimą* - EK ir EVT diskurse yra minimas, bet siejamas ne su platesnių migrantų teisių įgyvendinimu, o saugumo ir rizikos priemonių taikymu (migrantų grąžinimu). NVO siūlytos priemonės nėra įvardijamos kaip svarbios nei EK, nei EVT diskurse. Be to, *nereguliarus migranto terminas* ES vartojamas instrumentiškai – siekiant pagrįsti vidinės migracijos ES legitimumą, kai trečiųjų šalių migrantai yra įvardijami kaip *nelegalūs* užkertant kelią pastariesiems gauti teisę į prieglobstį.

5.2.2. „Legalijų būdų migrantams patekti į ES užtikrinimas“

Šioje dalyje reikia išskirti tai, kad NVO su *legalijų būdų migrantams patekti į ES kategorija* sieja įvairias naujas humanitarines priemones. Pastarosios apima humanitarinių vizų suteikimą, platesnį „šeimos rato“ apibrėžimą siekiant šeimų susijungimo, privačios paramos migrantams įgyvendinimą ir kt. (žr. lentelė nr. 5). Pastarąsias NVO pateikia kaip „galimybes“ ES. Kartu yra aptariami etapai, kuomet ES migracijos krizės metu siūlo konkrečias priemones reguliariems migrantams ir prieglobsčio siekiantiesiems patekti į ES ir tai daroma ieškant atitikmens/skirtumo su NVO pasiūlymais.

NVO migracijos procesą ES pateikia kaip **galimybę(s)** tokiu būdu skatinant ES imtis pozityvių veiksmų migrantų ir prieglobsčio siekiančiųjų atžvilgiu.²⁷² *Pirma*, nurodoma, kad legalijų „kelių“ į ES užtikrinimas Bendrijai suteiks trūkstamos darbo jėgos, t.y., išspręs demografinės

²⁷⁰ „Opening Remarks of First Vice-President Frans Timmermans and Commissioner Avramopoulos at Kos Press Conference“, 2015 rugsėjo 4d.

²⁷¹ „Speech of First Vice-President Frans Timmermans at „Prague European Summit““, 2015 lapkričio 13d.; „Introductory remarks by First Vice-President Timmermans at the European Parliament plenary session – Commission statement on the European Border and Coast Guard“, 2015 gruodžio 15d.; „Joint Statement by High Representative Mogherini and Commissioner Avramopoulos on the modalities of the cooperation between Frontex and NATO in the Aegean Sea“, 2016 kovo 6d.

²⁷² ECRE, „EU-Turkey deal: trading in people and outsourcing the EU’s responsibilities“. 2016 kovo 8d., <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1406-eu-turkey-deal-trading-in-people-and-outsourcing-the-eus-responsibilities.html>>, [žiūrėta 2016 kovo 27d.].

problemas.²⁷³ *Antra*, „šeimų susijungimo“ migracija užtikrins sklandesnę migrantų integraciją ES šalyse narėse. Pavyzdžiui, teigiama, kad pabėgėliai, patyrę fizinius ir emocinius išbandymus, galės lengviau juos „pergyventi“ šeimos rate, kuri bus suvienyta.²⁷⁴ *Trečia*, didesnių migracijos srautų priėmimas į ES yra proga reformuoti ne tik darbo, bet ir socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros sistemas.²⁷⁵ *Ketvirta*, sudarius galimybes humanitarinių vizų suteikimui būtų padidintas solidarumas tarp ES šalių, nes jos „lygesnėmis dalimis“ pasidalintų pabėgėlius.²⁷⁶ Taigi NVO pasinaudoja reikšmingais simboliais susiejant padidėjusius migrantų srautus su galimybėmis užpildyti ES darbo rinką, reformuoti socialinę ir sveikatos apsaugos sistemas ir kt. Visgi **migrantų kaip galimybės** simbolio naudojimas ES neįtikina.

Tuo tarpu ES priemonės, kurios išskiria *legalius būdus į ES patekti* tiek prieglobsčio siekiantiesiems, tiek reguliariems migrantams, krizės metu yra pristatomos keliais etapais. *Pirmuoju* etapu ES migracijos darbotvarkėje nurodoma, kad yra siekiama užtikrinti *legalius būdus reguliariems migrantams* patekti į ES.²⁷⁷ Šiuo atveju svarbiausia legalia migracija užpildyti aukštos kvalifikacijos darbo jėgos poreikį ir pagerinti prastėjančią demografinę padėtį.²⁷⁸ Kitų potencialių reguliarių migrantų - studentų, tyrėjų – pritraukimas į ES turi būti įgyvendinamas esamomis direktyvomis (Studentų ir tyrėjų direktyva).²⁷⁹ Tuo tarpu *prieglobsčio siekiantiesiems legalūs būdai patekti į ES*, pateikiami su perkėlimo ir persikirstymo procedūroms (pasiūlomos 2015 gegužę, pirmieji rezultatai – 2015 spalį-lapkričių).²⁸⁰ Taigi pirmame etape akcentuojamas požiūris priimti migrantus, reikalingus ES ekonominei prasme, o studentų, tyrėjų teisės turės būti užtikrintos direktyva, kuri pasiūlyta dar prieš migracijos krizės pradžią. Be to, prieglobsčio siekiantieji irgi turi laukti „teisės legaliai patekti į ES“ keletą mėnesių.

Antrasis etapas, kai ES nurodo *legalius būdus reguliariems migrantams* patekti į ES – 2015m. lapkričio 12d. Valetos Veiksmų plano priėmimo metu. Pastarajame nurodoma, kad ES užtikrins *trumpojo* laikotarpio visas darbui, mokymuisi, šeimų susijungimui iš konkrečių Afrikos šalių.²⁸¹ Visgi minėtas D. Tusko pareiškimas lapkričio 12d. nurodo, kad migrantai negali tikėtis

²⁷³ PICUM, 2015 rugsėjo 11d.

²⁷⁴ CCME, „Safe Passages to and through Europe – strengthen protection and support for refugees“. 2015 spalio 20d., p. 1, <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/Safe_Passage/2015-10-20-ExCom_statement.pdf>, [žiūrėta 2016 kovo 28d.]; CCME 2016 kovo 16d., p. 2.

²⁷⁵ PICUM, 2015 rugsėjo 11d.

²⁷⁶ CCME, 2015 rugsėjo 15d., p. 4.

²⁷⁷ European Commission, „A European Agenda on Migration“, 2015 gegužės 13d., p. 2, 7.

²⁷⁸ Ten pat, p. 14.

²⁷⁹ Ten pat, p. 14.

²⁸⁰ European Commission, „Refugee crisis: European Commission takes decisive action“, 2015 rugsėjo 9d.

²⁸¹ „Valletta summit on migration, 2015 November 11-12 – Action Plan“, p. 7-9, <[file:///C:/Users/User/Downloads/ACTION_PLAN_EN%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/ACTION_PLAN_EN%20(1).pdf)>, [žiūrėta 2016 kovo 18d.].

plačių teisių įgyvendinimo, jeigu neturi galimybės gauti prieglobstį.²⁸² Tokiu atveju tai, kad legalūs būdai patekti į ES apima tik trumpalaikių vizų išdavimą, nors NVO siūlo įtvirtinti ilgalaikius procesus (žr. lentelė nr. 5), nurodo, kad NVO ir ES siūlomos priemonės nėra tapačios.

Trečiuoju etapu gali būti laikoma humanitarinė migrantų admisija - perkėlimas iš Turkijos į ES (2016m. kovas), kuris yra laikomas legaliu būdu *prieglobsčio siekiantiesiems* patekti į ES. Šis pasiūlymas yra skirtas Sirijos piliečiams, esantiems Turkijoje, kur jiems suteikiama tik *laikinoji apsauga*.²⁸³ Tuo tarpu kiti prieglobsčio siekiantieji, laukiantys Turkijoje, šio susitarimo rėmuose neturi teisės būti perkelti į ES, nors taip pat yra įgiję tik laikinąją apsaugą.²⁸⁴ Taigi prieglobsčio taisyklės ne tik iš Turkijos, bet ir iš ES pusės yra taikomos selektyviai neatsižvelgiant į tai, kad, anot NVO (žr. lentelė nr. 5), visi pabėgėliai, bijantys dėl savo gyvybės, turi gauti *nuolatinį pabėgėlio statusą*.

Galiausiai *ketvirtasis etapas* - 2016 balandžio mėn. (praėjus metams nuo krizės pradžios), kai pateikiamas pagrindinis pasiūlymas *dėl legalių būdų reguliariems migrantams patekti į ES*. Šiuo atveju akcentuojama būtinybė į ES priimti darbo migrantus.²⁸⁵ Visgi nėra siūloma alternatyvų studentų, tyrėjų, šeimų patekimui į ES, ko siekia NVO (žr. lentelė nr. 5). Be to, tai, kad legalūs būdai patekti į ES yra siūlomi nuo krizės pradžios praėjus nemažam laikotarpiui, galima įvardinti kaip nuorodą, jog migrantų teisių užtikrinimas nėra svarbus sprendimų motyvas.

Taigi EK ir EVT pateikiami pasiūlymai dėl *legalios migracijos būdų į ES* neatitinka NVO siūlomų priemonių. Viena vertus, nors ir galima būtų teigti, kad ES pasiūlo naują priemonių paketą dėl legalios migracijos, kuris pateikiamas kaip galimybė ES darbo rinkai, kas atitinka NVO pasiūlymą. Kita vertus, reikia atsižvelgti į tai, jog ES neperima tokių NVO pasiūlymų, kaip humanitarinės vizos prieglobsčio siekiantiesiems ar bent jau greitesnių procedūrų įtvirtinimo žmonėms, turintiems teisę į prieglobstį. Kartu neįteisinama privačių asmenų pagalba siekiantiems prieglobsčio, o darbo migrantų atžvilgiu neužtikrinami ilgalaikiai procesai.

5.2.3. „Solidarumo ir atsakomybės dalijimasis tarp ES ir kitų šalių regione“

ES darbotvarkėje pabrėžiama, *kad solidarumo bei atsakomybės dalijimasis tarp ES ir kitų šalių regione* turi apimti trumpalaikes ir ilgalaikes priemones.²⁸⁶

²⁸² „Remarks by President Donald Tusk at the press conference of the Valletta summit on migration“. 2015 lapkričio 11d.; „Valletta summit on migration, 2015 November 11-12 – Action Plan“, p. 7-9.

²⁸³ ECRE, 2016 kovo 17d.; CCME, 2016 kovo 26d.

²⁸⁴ Ten pat.

²⁸⁵ „Remarks by First Vice-President Timmermans and Commissioner Avramopoulos at the Readout of the College Meeting of 6 April 2016“, 2016 balandžio 6d.

²⁸⁶ European Commission, „A European Agenda on Migration“, 2015 gegužės 13d., p. 2.

Pirma, EK pasiūlo migrantų perkėlimo ir perskirstymo programas, kurios 2015 pavasarį yra savanoriškos,²⁸⁷ o tik vėliau (2015 rudenį) tampa privalomos visoms ES šalims.²⁸⁸ Nors NVO siekia, kad migrantų perkėlimo/perskirstymo programos būtų privalomos (žr. lentelę nr. 6), vis dėlto jos nėra tinkamai įgyvendinamos atsižvelgus į kitas aplinkybes. Tai atskleidžia *antrasis* aspektas, nurodantis, kad ES ir UNHCR turėtų susitarti dėl reikšmingo perkeliamų migrantų skaičiaus iš trečiųjų šalių (žr. lentelę nr. 6). Visgi ilgą laiką pagrindinė *solidarumo ir atsakomybės* išraiška yra įgyvendinama ES viduje (2015m. rudenį – 160 tūkst. perskirstomų migrantų), bet ne su regiono šalimis (20 tūkst. perkeliamų migrantų).²⁸⁹

Trečia, NVO nurodo, kad ES reikia sukurti bendrą prieglobsčio sistemą, pagal kurią vienoje šalyje prieglobstį gavę migrantai galėtų apsigyventi kitoje ES šalyje. Šiuo atveju, anot NVO, yra svarbu atsižvelgti į migrantų pasirinkimą, nes taip jie galėtų lengviau integruotis.²⁹⁰ Tuo tarpu, nors praėjus metams nuo krizės pradžios (2016 balandį) ir pasiūloma keisti sistemą, kad migrantai būtų tinkamiau perskirstomi ES šalims – naujoji sistema vis dar neįtraukia migrantų požiūrio/perspektyvos.²⁹¹

Kalbant apie solidarumo didinimą migrantų atžvilgiu *su trečiosiomis šalimis* ir NVO bei ES požiūrio atitikimą/neatitikimą šiuo klausimu - galima išskirti keletą aspektų.

NVO „**trečiosioms šalims**“ priskiria „**nesaugių**“ įvaizdį taip išryškinant migrantų teisių neįgyvendinimo aspektą. *Pirma*, ES, bendradarbiaudama su trečiosiomis šalimis (Maliu, Nigerija, Egiptu, Sudanu, Turkija) ir joms perkeldama atsakomybę, neužtikrina žmogaus teisių apsaugos. T.y. nėra įtvirtinami saugikliai, kad su migrantais bus elgiama pagal ES prisiimtus žmogaus teisių įsipareigojimus.²⁹² *Antra*, anot NVO, Turkija nėra „saugi“ šalis, nes neužtikrina žmogaus teisių apsaugos netgi savo piliečiams: siekia cenzūruoti žiniasklaidą ir kitaip varžyti jų laisves.²⁹³ *Trečia*, pasak NVO, „trečiosios šalys“ gali būti laikomos ES valdomais objektais, kurie nuolat reikalauja „dėmesio“ - finansinės paramos. Pavyzdžiui, susitarimo su Turkija metu raginama nepamiršti paramos kitoms šalims (Libanui, Jordanijai, Iranui, Irakui, Sirijai).²⁹⁴ Taigi tokiu atveju NVO kvestionuoja „trečiųjų šalių“ (ypač Turkijos) gebėjimą užtikrinti migrantų teises.

²⁸⁷ Ten pat, p. 4-5.

²⁸⁸ European Commission, „Refugee crisis: European Commission takes decisive action“, 2015 rugsėjo 9d.

²⁸⁹ European Commission, „Readout by First Vice-President Frans Timmermans following the College Meeting“. 2016 kovo 16 diena, <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-845_en.htm>, [2016 balandžio 3d.].

²⁹⁰ ECRE, 2015 balandžio 23d.

²⁹¹ „Remarks by First Vice-President Timmermans and Commissioner Avramopoulos at the Readout of the College Meeting of 6 April 2016“, 2016 balandžio 6d.

²⁹² PICUM, 2015 balandžio 30d.; 2016 kovo 16d.

²⁹³ ECRE, 2016 kovo 17d.

²⁹⁴ CCME 2016 kovo 16, p. 2.

Nepaisant NVO protestų „**saugiomis trečiosiomis šalimis**“ tampa Turkija, Libanas, Jordanija, Vakarų Balkanų valstybės. Jos įvardijamos kaip ES partnerės – aljanso narės, kartu kovojančios su migracijos krize.²⁹⁵ ES laiko Turkiją „**saugia trečiaja šalimi**“, nes jai perkelia rūpinimąsi migrantais naujojo susitarimo kontekste. Be to, ES pabrėžia, kad iš Turkijos yra tikimasi bendradarbiavimo - demokratinų standartų laikymosi.²⁹⁶ Turkija 2016 balandį nurodoma, kaip pozityvus pavyzdys kitoms trečiosioms šalims, kai keičia politiką Sirijos pabėgėlių atžvilgiu ir pradeda suteikti nuolatinę, o ne laikiną apsaugą.²⁹⁷

Taigi „*solidarumo ir atsakomybės kategorija*“, orientuota į trečiąsias šalis, kurios laikomos ES partnerėmis, užtikrinančiomis migrantų teises. Ši „orientacija“ vyksta nepaisant NVO simbolinės politikos pastangų suteikti trečiosioms šalims „nesaugių“ įvaizdį. Visgi ES solidarumas ir atsakomybė prieglobsčio siekiančiųjų ES atžvilgiu yra sunkiai įgyvendinamas procesas, nes nėra tinkamai atsižvelgiama į migrantų preferencijas kuriant ES prieglobsčio politiką.

Apibendrinant NVO kaip auditorijos poziciją, reikia nurodyti, kad pastaroji stengiasi įvairių simbolių ir informacinės politikos pagalba ES įtvirtinti humanitarines migracijos krizės sprendimo priemones. Viena vertus, galima išskirti tam tikrus atvejus, kai ES ir NVO siūlomų priemonių turinys sutampa. Pavyzdžiui, ES mini NVO svarbų principą - „žmogaus teisę į prieglobstį“ ar pateikia pasiūlymus dėl legalios migracijos į ES galimybių darbo jėgos migrantams, prieglobsčio siekiantiesiems. Kita vertus, ES pasiūlymai neatitinka NVO požiūrio, nes netaiko NVO pasiūlyto išplėsto migrantų teisių sąrašo ir neužtikrina, kad bus laikomasi termino „nereguliarus migrantas“ vartojimo. Kartu „legalios migracijos į ES“ kategorijoje, parodoma, kad nėra siekiama suteikti daugiau būdų į ES patekti prieglobsčio siekiantiesiems (humanitarinės vizos, šeimų susijungimas) ar reguliariems migrantams, kurie NVO pateikiami kaip *galimybės simbolis*. Galiausiai „solidarumo ir atsakomybės su ES šalimis“ kategorijoje rūpinamasis migrantais perkeltas trečiosioms šalims. Tokie sprendimai daromi nepaisant NVO pristatomo „trečiųjų šalių kaip nesaugių migrantams“ simbolio. Be to, nėra atsižvelgiama į NVO reikalavimą įvykdyti išsamų migrantų perkėlimą ir perskirstymą. Taigi ES į NVO siūlomas priemones ir diskursą tinkamai neatsižvelgia. Tokiu atveju galima teigti, kad NVO, kuri suvokiama kaip auditorija, besistengianti pakeisti ES sprendimus migracijos politikoje įvairių simbolių ir pasiūlymų pagalba - tai įvykdo tik retais atvejais.

²⁹⁵ „Remarks by President Donald Tusk“, 2015 lapkričio 12d.

²⁹⁶ „European Council conclusions“, 2016 kovo 18d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-european-council-conclusions/>>, [žiūrėta 2016 kovo 31d.].

²⁹⁷ „Closing remarks by Commissioner Avramopoulos at the European Parliament Plenary Session“, 2016 balandžio 13d.

Išvados

Šio darbo tikslas yra atsakyti į klausimą: „Koks santykis yra tarp ES humanitarinio, saugumo ir rizikos diskurso Europos migracijos krizės metu (2015-2016m.)?“ Pastarasis yra atsakomas išanalizavus Europos Vadovų Tarybos (EVT), Donaldo Tusko ir Europos Komisijos (EK) atstovų – viceprezidento Frans Timmermans ir migracijos reikalų komisaro Avramopoulos bei Briuselyje esančių NVO (ECRE, PICUM, CCME) diskursą ir siūlomas priemones. Pagrindinė išvada, kuri daroma šiame darbe: ES naudoja tris minėtuosius diskursus, tačiau humanitariniai argumentai vieninteliai neatliepia diskurso turinio, o ES migracijos krizės metu svarbiausia yra taikyti saugumo ir rizikos priemones. Kartu darbe pateikiamos tokios išvados: **(1)** apibrėžiamos humanitarinio diskurso ypatybės pristatant pastarąsias tiek EK ir EVT kontekste, tiek ES ir NVO palyginimo perspektyvoje; **(2)** įvardijamos pagrindinės saugumo ir rizikos diskursų savybės – priemonės arba tai, ką humanitarinio diskurso pagalba ES siekia įgyvendinti.

(1) Tiriamą migracijos krizės laikotarpį Europos Vadovų Taryba ir Europos Komisija taiko *humanitarinį diskursą*, kuris pasižymi tokiais bruožais. *Pirma*, EVT ir EK naudoja panašius humanitarinius argumentus, taikydamas pastaruosius su saugumo arba rizikos argumentais. Pagrindiniai EVT ir EK humanitariniai argumentai: (a) siejami su ES siekiu *išsaugoti migrantų gyvybes* jiems skęstant Viduržemio jūroje, (b) *apsaugoti žmogaus teisę į prieglobstį ir negrąžinimą (non-refoulement)* bei (c) *gerbti migrantų teises ir orumą*. Tuo tarpu EK atstovai nurodo papildomą argumentą - (d) *apeliuojama į meilės bei pagarbos kitam žmogui vertybes* bei visą žmoniją apjungiančias *istorines migracijos patirtis*.

Antra, šioje vietoje reikia pabrėžti, kad EK atstovai dažniau nei EVT atstovai naudoja humanitarinį diskursą siekiant pagrįsti priimamus sprendimus ir, kaip minėta, turi tam platesnių argumentų nei EVT. Pavyzdžiui, EK atstovai nenutrūkstamai naudoja minėtus humanitarinius argumentus 2015 balandžio – 2015 gruodžio laikotarpį ir toliau - nuo 2016 kovo mėn. Tuo tarpu EVT humanitarinis diskursas, naudojamas rečiau, išskiriant tokius momentus: (i) krizės pradžia 2015 balandis-birželis; (ii) 2015 lapkritis, kai įvyksta ES-Afrikos viršūnių susitikimas; (iii) 2016 kovas, kai ES priima susitarimą su Turkija. Taigi, galima teigti, kad EK ir EVT pasitelkia humanitarinius argumentus didžiąją migracijos krizės laikotarpio dalį, tačiau jų vartojimas, būdingesnis Europos Komisijos atstovams.

Trečia, ES humanitarinis diskursas neatliepia savo turinio, nes nepasiūlo migrantų padėti pagerinančių priemonių, o tai atskleidžia ES ir NVO diskurso – priemonių palyginimas. Tokiu atveju NVO, kaip auditorijos misija, siekianti įtvirtinti migrantų teisių užtikrinimui skirtas humanitarines priemones, nepasiteisina. Taip galima teigti apžvelgus tris kategorijas:

Pirmoji kategorija – žmogaus teisė į prieglobstį ir negražinimą – yra minima tiek EVT, tiek EK (pastarosios dažniau), tačiau tai daroma neišsamiai. NVO siekia, kad pastaroji kategorija būtų įtvirtina ją siejant su migrantų žmogaus teisės užtikrinančia prasme, o ES tai skatinama daryti pasitelkus ES kaip „moralaus veikėjo“ simbolį. Viena vertus, nors ES atstovai tam tikrais atvejais nurodo, kad svarbu yra užtikrinti principą - *žmogaus teisę į prieglobstį ir negražinimą*, kita vertus, jis nėra įtvirtinamas platesnių migrantų teisių (sveikatos apsaugos, vaiko teisių, teisinių paslaugų užtikrinimo) kontekste. Kita priežastis, kodėl galima teigti, kad NVO kaip auditorijos misija dėl humanitarinių priemonių „įvedimo“ nepasiteisina - ES termino *nereguliarus migrantas* instrumentiškas vartojimas. Pastarasis yra svarbus NVO, tačiau ES jį išskiria tais atvejais, kai norima išlaikyti (i) Šengeno zonos vienybę perskirstant migrantus bei (ii) vykdant migrantų repatriaciją/grąžinimą/deportaciją į trečiąsias šalis (Afrika, Balkanai, Turkija) tokiu būdu užtikrinant jų „negrėsmingumą“. Tuo tarpu į ES siekiant patekti asmenims iš trečiųjų šalių – jų atžvilgiu yra naudojamas terminas - *nelegalus migrantas*, užkertantis kelią pastarųjų teisei į prieglobstį.

Antroji kategorija – legalių būdų migrantams patekti į ES užtikrinimas – palyginus ES ir NVO požiūrį nėra išpildoma nei prieglobsčio siekiančiųjų, nei legalių migrantų atžvilgiu. Nors NVO reguliarią ir prieglobsčio siekiančiųjų migraciją „įremina“ kaip *galimybes* ES: sutvirtinti darbo rinką, platesniu šeimos rato apibrėžimu pagerinti migrantų integracijos perspektyvas, humanitarinių vizų ir privačių lėšų pagalba suteikti galimybių į ES patekti prieglobsčio siekiantiesiems, tačiau ES siūlomos priemonės pastarųjų pasiūlymų neatliepia.

Trečioji kategorija – solidarumo tarp ES ir regiono šalių užtikrinimas sprendžiant migracijos krizę – taip pat atskleidžia, kad NVO ir ES siūlomos priemonės nesutampa. NVO siūlo ES įtvirtinti privalomą migrantų persikirstymą ir perkėlimą iš „nesaugių“ trečiųjų šalių, suvienodinti prieglobsčio taikymo taisykles atsižvelgiant į migrantų preferencijas. Visgi ES migrantų teisių priežiūrą perkelia „trečiosioms šalims“, o „solidariai“ pažvelgia tik į tuos prieglobsčio siekiančiuosius, kurie yra ES. Taigi NVO nepavyksta užtikrinti, kad migrantų teisės būtų įtvirtintos ES priimančios migracijos priemonių paketus.

(2) Tiek Europos Vadovų Taryba, tiek Europos Komisija vartoja *humanitarinį diskursą*, kuris derinamas *su saugumo ir rizikos diskursu* siekiant pagrįsti išskirtinai saugumo arba rizikos logika paremtą migracijos priemonių taikymą.

Pirma, EVT, turėdama teisę nustatyti ES darbotvarkę, krizės eigoje aiškiai apibrėžia kylančias grėsmes. Jeigu krizės pradžioje (2015 balandis-birželis) EVT ir minėjo migrantų gyvybių gelbėjimą kartu su išorės sienų valdymo būtinybe (rizikos logikos argumentas), tai nuo 2015 rugsėjo 23d. EVT aiškiai nubrėžia ribą, kad „reikia ginti ES išorės sienas.“ Nuo šio laikotarpio

įsigali vis aiškesni saugumo logikos argumentai: rugsėjo 23d. grėsmė kyla Bendrijos išorės sienoms, toliau pridodant Šengeno zoną (lapkričio 12d.; 19d.; gruodžio 17d.) ir netgi pačios Europos Sąjungos išlikimą (vasario 18d.). Be to, nors šiuo laikotarpiu migrantų teisės ir yra minimos, nuo 2015m. rudens jų įgyvendinimas, perkeliamas vykdyti tranzito ir kilmės arba naujoms „saugioms trečiosioms šalims“ (Balkanai, Turkija). Tuo tarpu EK stengiasi derinti humanitarinius, saugumo ir rizikų elementus tokiu būdu siekiant įtikinti pastarųjų lygiavertiškumu ES sprendimų priėmimo. Visgi konkrečios aplinkybės atskleidžia, kad nors humanitariniai argumentai (žmogaus teisė į prieglobstį, gyvybių gelbėjimas) ir yra pateikiami, tačiau (a) humanitarinės priemonės nėra siūlomos arba jos (b) pritaikytos prie saugumo (trumpalaikės) ir rizikos (integruotos į sienų valdymą) priemonių.

Antra, pagrindiniai **saugumo** argumentai, kurie derinami su humanitariniu diskursu, yra tokie: didžiausia grėsmė, kylanti iš *migrantų gabentojų bei jų sukeliamos nelegalios migracijos, kuri yra pavojinga ir neorganizuota*. Tuomet reikia taikyti „laikinas ir ypatingas“ saugumo priemonės: EUNAVFOR stebėjimo-migrantų gabentojų laivų naikinimo misiją, NATO karinės žvalgybos-migrantų gražinimo nuo Graikijos į Turkiją misiją, Greitasis Pasienio Reagavimo Pajėgas (RABIT) ir kt. priemonės. Tuo tarpu vis didėjant migrantų srautams ir netinkamai įgyvendinant vidines prieglobsčio taisykles ES iškyla ilgalaikės **rizikos** (pavyzdžiui, siejamos su antriniais migrantų srautais ES šalyse, kurie gali sukelti įvairias pasekmes – nuo Šengeno sienų uždarymo iki dar didesnių migrantų srautų iš trečiųjų šalių atvykimo). Pastarųjų suvaldymui pasitelkus pirmoje išvadų dalyje minėtus humanitarinius ir toliau nurodomus rizikos logiką atspindinčius argumentus, taikomi konvenciniai, ilgalaikiai veiksmai, suvaldantys migrantų srautą ir sumažinantys rizikas: įvedant „migrantų surašymą karštuosiuose taškuose“, „efektyvų išorės sienų valdymą“ išmaniųjų technologijų pagalba, „harmoningą ES prieglobsčio procedūrų taikymą“.

Galiausiai pagrindinis saugumizuojantis veikėjas šių tiriamų institucijų (EVT ir EK) kontekste yra EVT, atskleidžiantis konkrečius referentinius objektus, kuriuos ES turi ginti nuo migrantų gabentojų ir jų sukeliamos nelegalios migracijos. Tuo tarpu EK pasižymi „švelnesniu“ – daugiau humanitarinius ir rizikos argumentus akcentuojančiu diskursu. Tai galima paaiškinti glaudesniais EK ryšiais su NVO, kurias Komisija finansuoja, į jų nuomonę kartais nuo karto atsižvelgia komunikatuose. Tuo tarpu EVT atstovauja Bendrijos šalims narėms, kurios yra griežčiausiai nusiteikusios dėl galimų humanitarinių priemonių taikymo migrantų atžvilgiu. Tokiu atveju EVT diskursas atliepia šalių narių interesus.

Apibendrinant, galima teigti, kad rizikos diskursas yra skirtas neutralizuoti saugumo priemonių (kurios yra ilgalaikės) poveikį, o humanitarinis diskursas šį įspūdį turi dar labiau sustiprinti. Tai buvo minėta Horsti tyrime konkrečios ES agentūros – Frontex – atveju, kuri tai

patvirtina migracijos procesą saugumizuodama praktikų pagalba. Šiame darbe irgi atsispindi pastaroji logika. Tokiu atveju rizikos ir saugumo priemonių taikymas pagrindžia „Europos tvirtovės“ statybas (angl. *Fortress Europe*) kartu parodant, jog ne tik diskursyvūs argumentai, bet ir praktikos yra tai, kas atskleidžia saugumizuojančią logiką. Tokiu atveju šis darbas prisideda prie akademinų diskusijų, jog ES migracijos procesas yra, viena vertus, saugumizuotas, kita vertus, pagrindžiamas ir rizikos suvaldymo logika. Būtent pastarųjų taikymas ES institucijose ir išryškėja migracijos krizės metu, todėl, tikėtina, ir ES agentūros irgi vadovausis viena ar kita logika. Galiausiai tolesni akademiniai darbai galėtų prisidėti prie šio laikotarpio lyginimo su 2005m. prie Ispanijos krantų vykusia migrantų krize ir kitomis panašiomis krizėmis (prie Australijos krantų) siekiant atskleisti minėtųjų diskursų santykį platesniame kontekste. Be to, galima būtų atlikti interviu su NVO atstovais ir taip išsiaiškinti: (a) kodėl ES tik instrumentiškai naudoja jų siūlomas priemones ir (b) ar migracijos krizės vs. ne jos metu ES institucijos yra atviresnės pasiūlymams.

Pabaigoje reikia nurodyti, kad migracijos krizei vis dar tęsiantis galima tikėtis ir tolesnių ES saugumo ir rizikos priemonių naudojimo migrantų atžvilgiu. Tuo tarpu galima suabejoti, ar NVO pasiūlymai dėl humanitarinių vizų, „šeimų susijungimo“, legalių būdų patekti į ES kada nors bus įgyvendinti, jeigu to nepavyksta padaryti net „didžiausios po II pasaulinio karo migracijos krizės metu“.

Literatūros sąrašas

1. Abiri, Elisabeth, „Security and Migration: a Cacophony of Voices.“ Kn. E. Abiri, *The securitisation of migration*. Göteborg: Department of Peace and Development Research, Göteborg University, 2000, p. 1-29.
2. Aradau, Claudia, „Security and the democratic scene: Desecuritisation and emancipation“. *Journal of International Relations and Development*, 2004, Vol. 7, No.3, p. 388-413.
3. Aradau, Claudia, ir Rens van Munster, „Governing Terrorism Through Risk: Taking Precautions, (un)Knowing the Future.“ *European Journal of International Relations*, 2007, Vol. 13, No. 1, p. 89-115.
4. Baker Beall, Christopher, „The Discursive Construction of EU Counter-Terrorism Policy: Writing the ‘Migrant Other’, Securitization and Control“. *Journal of Contemporary European Research*, 2009, Vol. 5, No. 2, p. 188-206.
5. Balzacq, Thierry, „The three fazes of securitization: Political agency, audience and context“. *European Journal of International Relations*, 2005, Vol. 11, No. 2, p. 171-201.
6. Balzacq, Thierry, *Understanding Securitisation Theory – How Security Problems Emerge and Dissolve*. New York: Routledge, 2011.
7. Bech, Ulrich, *World Risk Society*. Cambridge Polity, 1999.
8. Beck, Ulrich, „Living in the world risk society“. *Economy and Society*, Vol. 35, No. 3, Public Lecture at the London School of Economics, 2006, p. 329-345.
9. Bigo, Didier, „The European internal security field: Stakes and rivalries in a newly developing area on police intervention.“ Kn. M. Anderson ir M. den Boer (sud.), *Policing Across National Boundaries*. London: Pinter, p. 161–173.
10. Boswell, Christina, „Migration Control in Europe after 9/11: Explaining the Absence of Securitisation“. *Journal of Common Market Studies*, Vol. 45, No. 2, 2007, p. 589-610.
11. Boas, Ingrid, *Climate Migration and Security: Securitisation as a Strategy in Climate Change Politics*. Routledge: New York, 2015.
12. Bourbeau, Philippe, *The Securitization of Migration: A Study of Movement and Order*. London: Routledge, 2011.
13. Bourbeau, Philippe, „Resilience and International Politics: Premises, Debates, Agenda“. *International Studies Review*, 2015, Vol. 17, p. 374-395.
14. Brummer, Daan, „The Reality of NGO involvement in EU Migration Policy: Do NGO’s live up to their promise as saviours of EU democratic deficit?“. Paper prepared for conference, 2008, p. 1-25.
15. Buzan, Barry, Ole Weaver ir Jaap de Wilde, *Security: A New Framework for Analysis*. Boulder Colorado: Lynne Rienner Publishers Inc., 1998.

16. De Genova, Nicholas, Sandro Mezzadra ir John Pickles, „New Keywords: Migration and Borders“. *Cultural Studies*, 2015, Vol. 29, No. 1, p. 55-87.
17. Dinescu, Mihai, „EU Democratic Deficit and the Civil Society: Case Study on EU Migration Policy“. University of Gothenburg, Master's Thesis, 2011, p. 1-64, <https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/28269/1/gupea_2077_28269_1.pdf>.
18. Dines, Nick, Nicola Montagna ir Vincenzo Ruggiero, „Thinking Lampedusa: border construction, the spectacle of bare life and the productivity of migrants“. *Ethnic and Racial Studies*, Vol. 38, No. 3, 2015, p. 430-445.
19. Dür, Andreas, „Measuring Interest Group Influence in the EU: A Note on Methodology“. *European Union Politics*, 2008, Vol., 9, No. 4, p. 586-590.
20. Fako, Edin, „Strategies of Desecuritization“. Magistro darbas, Centrinės Europos Universitetas, 2012, <[file:///C:/Users/User/Downloads/fako_edin%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/fako_edin%20(1).pdf)>.
21. Florini, Ann M. ir P.J. Simmons, „What the world needs right now?“. Kn. Ann M. Florini, *The Third Force: The Rise of Transnational Civil Society*. Washington DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2000, p. 1-15.
22. Foret, Francois, ir Julia Muraos Permoser, „Between faith, expertise and advocacy: the role of religion in European Union policy making“. *Journal of European Public Policy*, 2015 February, p. 1089-1108.
23. Geddes, Andrew, „Lobbying for migrant inclusion in European Union: new opportunities for transnational advocacy?“. *Journal of European Public Policy*, 2000, Vol. 7, No. 4, p. 632 - 649.
24. Geddes, Andrew, „Governing migration from a distance: interactions between climate, migration and security in the South Mediterranean“. *European Security*, 2015, Vol. 24, No.3, p. 473-490.
25. Gjoncaj, Marsida, „Securitizing migration at EU external borders through FRONTEX“. Working Paper, Lund University, 2013, p. 1-26, <http://www.eastbordnet.org/working_papers/open/relocatingborders/Gjoncaj_Securitizing%20migration%20at%20EU%20external%20borders%20through%20Frontex_130113.pdf>.
26. Glover, Robert W., „The theorist and the practitioner: linking the securitization of migration to activist counter- narratives“. *Geopolitics, History and International Relations*, 2011, Vol. 3, No. 1, p. 77-102.
27. Guild, Elspeth, „International terrorism and EU immigration, asylum, and border policy: the unexpected victims of 11 September 2001.“ *European Foreign Affairs Review*, Vol. 8, No. 3, 2003, p. 331-346.
28. Guiraudon, Virginie, „European Integration and Migration Policy: Vertical Policy-making as Venue Shopping“. *Journal of Common Market Studies*, 2000, Vol. 38, No. 2, p. 251-271.

29. Guiraudon, Virginie, „Weak Weapons of the Weak? Transnational Mobilization around Migration in the European Union.“ Kn. D. Imig ir S. Tarrow, *Contentious Europeans: Protest and Politics in an emerging Polity*. Oxford: Rowman and Littlefield, 2001, p. 163-183.
30. Hall, Thomas, „Borders, Borderlands, and Frontiers, Global“. *New Dictionary of the History of the Ideas*, <<http://www.encyclopedia.com/doc/1G2-3424300087.html>>.
31. Hammerstad, Anne, „UNHCR and the Securitization of Forced Migration“. Kn. Alexander Betts ir Gil Loescher, *Refugees in International Relations*, Oxford: Oxford University Press, 2011, p. 237-260.
32. Horsti, Karina, „Humanitarian Discourse Legitimizing Migration Control: FRONTEX Public Communication“. Kn. Michi Messer, Renee Schroeder ir Ruth Wodak, *Migrations: Interdisciplinary Perspectives*. Wien: Springer-Verlag, 2012, p. 297-311.
33. Huysmans, Jef, „Migrants as a Security Problem: Dangers of „Securitizing“ Societal Issues“. Kn. Robert Miles ir Dietrich Thränhardt (sud.), *Migration and European Integration – the Dynamics of Inclusion and Exclusion*. London: Pinter Publishers Ltd, 1995.
34. Huysmans, Jef, „The European Union and Securitization of Migration“. *Journal of Common Market Studies*, Vol. 38, No. 5, 2000, p. 751-777.
35. Huysmans, Jef, *The politics of insecurity: fear, migration and asylum in the EU*. London: Routledge, 2006.
36. Huysmans, Jef ir Vicki Squire, „Migration and Security“. Kn. Myriam Dunn Cavelty ir Victor Mauer, *The Routledge Handbook on Security Studies*. London: Routledge, 2010, p. 169-180.
37. Jakniūnaitė, Dovilė, „Kritinės saugumo studijos XXI amžiuje: kur kreipti Lietuvos saugumo politikos tyrimus?“ *Lietuvos metinė strateginė apžvalga*, 2013-2014, 12 tomas, p. 31-51.
38. Karamanidou, Lena, „The Securitisation of European Migration Policies: Perceptions of Threat and Management of Risk“. Kn. G. Lazaridis ir K. Wadia, *The Securitisation of Migration in the EU: Debates Since 9/11*. Palgrave Macmillan UK, 2015, p. 38-60.
39. Kaunert, Christian, „Liberty versus Security? EU Asylum Policy and the European Commission“. *Journal of Contemporary European Research*, 2009, Vol. 5, No. 2, p. 148-170.
40. Kaunert, Christian ir Sarah Leonard, „The European Union and Refugees: Towards More Restrictive Asylum Policies in the European Union?“ GRITIM Working Paper Series, Number 8, 2011, p. 1-19.
41. Kaunert, Christian ir Sarah Leonard, „Reconceptualizing the audience in securitization theory“. Kn. Thierry Balzacq, *Understanding Securitisation Theory – How Security Problems Emerge and Dissolve*. New York: Routledge, 2011.

42. Kaunert, Christian ir Sarah Leonard, „The Development of the EU Asylum Policy: Venue Shopping in Perspective“. *Journal of European Public Policy*, 2012, Vol. 19, No. 9, p. 1396-1413.
43. Kaunert, Christian, Sarah Leonard ir Ulrike Hoffmann, „Venue Shopping and the Role of Non-governmental Organisations in the Development of the European Asylum Policy“. *Comparative Migration Studies*, 2013, Vol. 1, No. 1, p. 179-200.
44. Keck, Margaret E. ir Kathryn Sikkink, *Activists Beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1998, p. 1-38.
45. Keck, Margaret E. ir Kathryn Sikkink, „Transnational advocacy networks in International and regional politics“. *International Social Science Journal*, 1999, Vol. 51, No. 159, p. 89-101.
46. Khagram, Sanjeev, James V. Riker ir Kathryn Sikkink, „From Santiago to Seattle: transnational advocacy groups restructuring world politics“. Kn. S. Khagram, J.V. Riker ir K. Sikkink, *Restructuring World Politics: Transnational Social Movements, Networks and Norms*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 2002, p. 3-18.
47. Khagram, Sanjeev, „Toward Democratic Governance for Sustainable Development: Transnational Civil Society Organizing Around Big Dams“. Kn. Ann M. Florini, *The Third Force: The Rise of Transnational Civil Society*. Washington DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2000, p. 83-110.
48. Korey, William, *NGOs and Universal Declaration of Human Rights: A Curious Grapewine*. New York: St. Martin's Press, 1998.
49. Léonard, Sarah, „The ‘Securitization’ of Asylum and Migration in the European Union: Beyond the Copenhagen School's Framework“. Paper from the SGIR Sixth Pan-European International Relations Conference, 12-15 September 2007, p. 1-35, <http://www.eisa-net.org/be-bruga/eisa/files/events/turin/Leonard-sgir_conference_paper_final_sleonard.pdf>.
50. Léonard, Sarah, „EU border security and migration into the European Union: FRONTEX and securitisation through practices“. *European Security*, 2010, Vol. 19, No. 2, p. 231-254.
51. Lodge, Juliet, „Internal Security and Judicial Cooperation“. Kn. J. Lodge (sud.), *The European Community and the Challenge of the Future* (2 leid.), London: Pinter, 1993, p. 315-339.
52. Milliken, Jennifer, „The study of discourse in International Relations: A Critique of Research and Methods“. *European Journal of International Relations*, 1999, Vol. 5, No. 2, p. 225-254.
53. Monforte, Pierre, *Europeanizing Contention: The Protest against ‘Fortress Europe’ in France and Germany*. New York: Berghahn Books, 2014.
54. Neal, Andrew William, „Securitization and Risk at the EU Border: the Origins of Frontex“. *Journal of Common Market Studies*, 2009, Vol. 47, No. 2, p. 333-356.

55. Niemann, Arne ir Natalie Schmidthäussler, „The Logic of EU Policy Migration on (Irregular) Migration: Securitisation or Risk?“ Paper from UACES conference, September 2012, p. 1-40.
56. Noxolo, Patricia, „Negotiating Security: Governmentality and Asylum/Immigration NGOs in the UK“. Kn. Alan Ingram ir Klaus Dodds (sud.), *Spaces of Security nad Insecurity: Geographies of the War and Terror*. Farnham: Ashgate, 2009, p. 131-146.
57. Petersen, Karen Lund, „Risk analysis: A field within security studies?“ *European Journal of International Relations*, Vol. 18, No. 4, 2011, p. 693-717.
58. Price, Richard, *The chemical weapons taboo*. Ithaca: Cornell University Press, 1997.
59. Price, Richard, „Reversing the gun sights: transnational civil society targets land mines“. *International Organization*, 1998, Vol. 52, No. 3, p. 613-644.
60. Price, Richard M., „Transnational civil society and advocacy in world politics“. *World Politics*, 2003, Vol. 55, No. 4, p. 579-606.
61. Reshetnikov, Anatoly, „Desecuritization: A Background Check for Neglected Concept“. *International Security*,
https://www.academia.edu/3418779/Desecuritization_A_Background_Check_for_Neglected_Concept.
62. Rijpma, Jorrit ir Mathias Vermeulen, „EUROSUR: saving lives or building borders?“ *European Security*, 2015, Vol. 24, No. 4, p. 454-472.
63. Servent, Ariadna Ripoll, „Point of no return? The European Parliament after Lisbon and Stockholm“. *European Security*, Vol. 19, No. 2, 2010, p. 191-207.
64. Shawki, Noha, „Political Opportunity Structures and the Outcomes of Transnational Campaigns: A Comparison of Two Transnational Advocacy Networks“. *Peace and Change*, 2010, Vol. 35, No. 3, p. 381-411.
65. Squire, Vicki, *The Exclusionary Politics of Asylum*. Basingtoke: Palgrave, 2009.
66. Squire, Vicki, „The Securitisation of Migration: An Absent Presence?“ Kn. G. Lazaridis ir K. Wadia, *The Securitisation of Migration in the EU: Debates Since 9/11*. Palgrave Macmillan UK, 2015, p. 20-33.
67. Stritzel, Holger, „Towards a Theory of Securitization: Copenhagen and Beyond“. *European Journal of International Relations*, 2007, Vol. 13, No. 3, p. 357-383.
68. Stritzel, Holger, „Security as translation: threats, discourse, and politics of localisation“. *Review of International Studies*, 2011, Vol. 37, p. 2491-2517.

69. Stritzel, Holger, „Security: the translation“. *Security Dialogue*, 2011, Vol. 42, No. 4-5, p. 345-355.
70. Svensson, Anna-Katinka Neetze, „NGO's Position and Role in the Dublin II Discussion: a case study on the involvement of the advocacy networks ECRE and Pro Asyl in the European Asylum Policy“. Lund University, 2013, p. 1-68, <<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=4001114&fileId=4001116>>.
71. Temistocleous, Andreas, „Securitizing Migration: Aspects and Critique“. *The GW POST*, 2013 gegužes 16d., <<https://thegwpost.com/2013/05/16/securitizing-migration-aspects-and-critiques/>>.
72. Ucarer, Emek M., „Safeguarding asylum as a human rights: NGOs and the European Union“. Kn. Jutta Joachim ir Birgit Locher, *Transnational activism in the UN and the EU: a comparative study*. New York: Routledge, 2009, p. 121-140.
73. Ucarer, Emek M., „Tempering the EU? NGO advocacy in the Area of Freedom, Security and Justice“. *Cambridge Review of International Affairs*, Vol. 27, No. 1, 2014, p. 127-146.
74. Van Dijck, Dominique, „Is the EU policy on illegal immigration securitised? Yes of Course! A study into the dynamics of institutionalised securitization“. Paper on Pan-European Conference on EU Politics, 2006, p. 1-32, <<http://www.jhubc.it/ecpr-istanbul/virtualpaperroom/054.pdf>>.
75. Van Munster, Rens, „The EU and the Management of Immigration Risk in the Area of Freedom, Security and Justice“. *Political Science Publications*, 2005, No. 12, p. 1-33.
76. Van Munster, Rens, *The politics of risk in the European Union: securitizing immigration*. Basingstoke: Palgrave, 2009.
77. Vaughan-Williams, Nick, „We are not animals!“ Humanitarian border security and zoopolitical spaces in Europe“. *Political Geography*, 2015, Vol. 45, p. 1-10.
78. Walters, William, „Foucault and the frontiers: notes on the birth of the humanitarian border“. Kn. U. Bröckling, S. Krasmann ir T. Lemke, *Governmentality: Current Issues and Future Challenges*, London: Routledge, 2011, p. 138-164.
79. Weaver, Ole, „Securitization and Desecuritization“. Kn. Ronnie D. Lipschutz, *On Security*. New York: Columbia University Press, 1995.
80. Weaver, Ole, „The EU as a Security Actor: Reflections from a Pessimistic Constructivist on Post Sovereign Security Orders“. Kn. Morten Kelstrup ir Michael C. Williams, *International Relations Theory and Politics of European Integration*. London: Routledge, 2000, p. 250-294.
81. Wodak, Ruth, „The discourse-historical approach“. Kn. Ruth Wodak ir Michael Meyer, *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: Sage Publications, 2001, p. 63-94.

Internetiniai šaltiniai:

82. Aida annual report 2013/2014, „An NGO Perspective on Challenges to Accessing Protection in the Common European Asylum System“. AIDA information database, p. 1-119, <<http://www.asylumineurope.org/annual-report-20132014>>.
 83. European Resettlement Network, „Resettlement, relocation and humanitarian admission – explanation of the terminology“, <<http://www.resettlement.eu/page/resettlement-relocation-or-humanitarian-admission-we-explain-terminology>>.
 84. Fundacion Luis Vives, „A Guide for NGO’s: What can an NGO do to influence European Migration Policies?“ 2011, p. 1-24, http://www.luisvivesces.org/upload/17/16/2011_11_GUIA_MIGRACION_INGLES_vf.pdf.
 85. Grierson, Jamie, Alessandra Bonomolo ir Alan Travis, „Migrant deaths: funerals held as EU leaders meet for crisis summit“. *The Guardian*, 2015 balandžio 23d., <<http://www.theguardian.com/world/2015/apr/23/migrant-deaths-funerals-held-after-mediterranean-disaster>>.
- UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *UNHCR Note on the Principle of Non-Refoulement*. 1997 November, <<http://www.refworld.org/docid/438c6d972.html>>.

Europos Vadovų Tarybos pozicija-dokumentai:

86. Council of the EU, „Council launches EU naval operation to disrupt human smugglers and traffickers in the Mediterranean“. 2015 birželio 22d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/06/22-fac-naval-operation/>>.
87. European Council, „European Council conclusions“, <<http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/conclusions/>>.
88. European Council, „The European Council“, <<http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/>>.
89. European Council, „European Council conclusions“. *Councilium.europa.eu*, 2015 birželio 25-26d., p.1-9, <[file:///C:/Users/User/Downloads/Euco%20conclusions%2025-26%20June%202015%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Euco%20conclusions%2025-26%20June%202015%20(1).pdf)>.
90. European Council, „European Council conclusions“. *Councilium.europa.eu*, 2015 spalio 15d., p.1-7, <[file:///C:/Users/User/Downloads/EUCO-conclusions-15102015%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/EUCO-conclusions-15102015%20(1).pdf)>.
91. European Council, „Conclusions on migration“. *Councilium.europa.eu*, 2015m. gruodžio 17d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/17-euco-conclusions-migration/>>.
92. European Council, „European Council conclusions“, <<http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/conclusions/>>.

93. European Council, „European Council conclusions“. *Councilium.europa.eu*, 2016 vasario 18d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/18-euco-conclusions-migration/>>.
94. European Council, „European Council conclusions“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 18d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-european-council-conclusions/>>.
95. European Council, „EU-Turkey statement“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 18d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>>.
96. European Council, „Informal meeting of EU heads of state or government on migration - statement“. *Councilium.europa.eu*, 2015 rugsėjo 23d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/09/23-statement-informal-meeting/>>.
97. European Council, „Meeting of heads of state or government with Turkey – EU-Turkey statement“. *Councilium.europa.eu*, 2015 lapkričio 29d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/29-eu-turkey-meeting-statement/>>.
98. European Council, „Meeting of the EU heads of state or government with Turkey“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 7d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2016/03/07/>>.
99. European Council, „Special meeting of the European Council – statement“. *Councilium.europa.eu*, 2015 balandžio 23d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/04/23-special-euco-statement/>>.
100. European Council, „Statement of EU heads of state or government“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 7d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/07-eu-turkey-meeting-statement/>>.
101. European Council, „The European Council“, <<http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/>>.
102. European Council, „Timeline response to migratory pressures“, <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/migratory-pressures/history-migratory-pressures/>.
103. „Press remarks by President Donald Tusk after the informal meeting of EU leaders and heads of state or government“. *Councilium.europa.eu*, 2015 lapkričio 12d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-tusk-press-conference-informal-euco/>>.
104. „Press remarks by President Donald Tusk after the meeting of EU heads of state or government with Turkey“. *Councilium.europa.eu*, 2015 lapkričio 29d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/29-tusk-remarks-after-eu-turkey/>>.
105. „Remarks by President Donald Tusk following the special European Council meeting on migratory pressures in the Mediterranean“. *Councilium.europa.eu*, 2015 balandžio 23d., <<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/04/23-final-remarks-tusk-european-council-migration/>>.

106. „Remarks by President Donald Tusk after the informal meeting of heads of state or government“. *Councilium.europa.eu*, 2015 rugsėjis 23d.,
<<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/09/23-pec-remarks/>>.
107. „Remarks by President Donald Tusk after the European Council meeting of 15 October 2015“. *Councilium.europa.eu*, 2015 spalio 15d.,
<<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/10/15-tusk-final-remarks-european-council/>>.
108. „Remarks by President Donald Tusk at the press conference of the Valletta summit on migration“. *Councilium.europa.eu*, 2015 lapkričio 11d.,
<<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-tusk-press-conference-valletta-summit/>>.
109. „Remarks by President Donald Tusk after the European Council meeting on 19 February 2016“. *Councilium.europa.eu*, 2016 vasario 19d.,
<<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/19-tusk-final-remarks-european-council/>>.
110. „Remarks by President Donald Tusk after the meeting of the EU heads of state or government with Turkey“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 7d.,
<<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/07-tusk-remarks-eu-turkey-meeting/>>.
111. „Remarks by President Donald Tusk after the meeting of the EU heads of state or government with Turkey“. *Councilium.europa.eu*, 2016 kovo 18d.,
<<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-tusk-remarks-after-euco-turkey/>>.
112. „Report by President Donald Tusk to the European Parliament on the June European Council and the situation in Greece“. *Councilium.europa.eu*, 2015 liepos 8d.,
<<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/07/08-tusk-report-european-parliament/>>.
113. „Report by President Donald Tusk to the European Parliament on the February Council meeting“. *Councilium.europa.eu*, 2016 vasario 24d.,
<<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/24-tusk-report-european-parliament/>>.
114. „Valletta Summit 2015 November 11-12 – political declaration“, p. 1-3,
<file:///C:/Users/User/Downloads/POLITICAL_DECL_EN.pdf>.
115. „Valletta Summit on migration, 2015 November 11-12 – Action Plan“. 2015 lapkričio 11-12d., p. 1-17, <[file:///C:/Users/User/Downloads/ACTION_PLAN_EN%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/ACTION_PLAN_EN%20(1).pdf)>.

Europos Komisijos atstovų kalbos, dokumentai:

116. Commissioner Dimitris Avramopoulos, „Migration, Home Affairs and Citizenship“,
<https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos_en>.
117. European Commission, „A European Agenda on Migration“. *Europa.eu*, Communication COM (2015) 240, 2015 gegužės 13, p. 1-18, <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf>.

118. European Commission, „A European Border and Coast Guard to protect Europe’s External Borders“. 2015 gruodžio 15d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6327_en.htm>.
119. European Commission, „Closing remarks by Commissioner Avramopoulos at the European Parliament Plenary Session: Conclusions of the European Council meeting of 17 and 18 March and outcome of the EU-Turkey summit“. 2016 balandžio 13d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/closing-remarks-commissioner-avramopoulos-european-parliament-plenary-session-conclusions-european_en>.
120. European Commission, „Closing remarks by Commissioner Avramopoulos at the EP Plenary session: The situation in the Mediterranean and the need for a holistic EU approach to migration.“ 2016 balandžio 12d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/closing-remarks-commissioner-avramopoulos-ep-plenary-session-situation-mediterranean-and-need_en>.
121. European Commission, „Commission presents options for reforming the Common European Asylum System and developing safe and legal pathways to Europe“. 2016 balandžio 6d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1246_en.htm>.
122. European Commission, „Commission reviews 2015 actions and sets 2016 priorities“. 2016 sausio 16d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-65_en.htm>.
123. European Commission, „European Agenda on Migration: Factsheets. Migration and Home Affairs“, <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/index_en.htm>.
124. European Commission, „European Commission makes progress on Agenda on Migration“. *Europa.eu*, 2015 gegužės 27d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5039_en.htm>.
125. European Commission, „Introductory remarks by First Vice-President Timmermans at the European Parliament plenary session – Commission statement on the European Border and Coast Guard“. 2015 gruodžio 15d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/timmermans/announcements/introductory-remarks-first-vice-president-timmermans-european-parliament-plenary-session-15-december_en>.
126. European Commission, „Joint Statement by First Vice-President Timmermans and Commissioner Avramopoulos on Calais and European migration policies“. 2015 rugpjūčio 20d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5516_en.htm>.
127. European Commission, „Joint Statement by High Representative Mogherini and Commissioner Avramopoulos on the modalities of the cooperation between Frontex and NATO in the Aegean Sea“. 2016 kovo 6d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-16-601_en.htm>.
128. European Commission, „Keynote speech by Avramopoulos at the 2016 Harvard European Conference: Europe at the Crossroads of the Migration and Security Crisis“. 2016 vasario 20d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-365_en.htm>.
129. European Commission, „Managing the refugee crisis: Immediate operational, budgetary and legal measures under the European Agenda on Migration“. 2015 rugsėjo 23d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5700_en.htm>.

130. European Commission, „Opening Remarks of First Vice-President Frans Timmermans and Commissioner Avramopoulos at Kos Press Conference“. 2015 rugsėjo 4d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5595_en.htm>.
131. European Commission, „Presentation of the European Agenda on Migration by Commissioner Avramopoulos“. 2015 gegužės 13d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/presentation-european-agenda-migration-commissioner-avramopoulos_en>.
132. European Commission, „Proposal for a Council decision establishing provisional measures in the area of International protection for the benefit of Italy and Greece“. COM (2015), 286, 2015 gegužės 27d., p. 1-19, <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/asylum/general/docs/proposal_for_a_council_decision_on_provisional_relocation_measures_for_italy_and_greece_en.pdf>.
133. European Commission, „Readout by First Vice-President Frans Timmermans following the College Meeting“. 2016 kovo 16 diena, <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-845_en.htm>.
134. European Commission, „Refugee crisis: European Commission takes decisive action“. 2015 rugsėjo 9d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5596_en.htm>.
135. European Commission, „Remarks by Commissioner Avramopoulos at the press conference in Rome to mark first flight under the EU Relocation Scheme“. 2015 spalio 9d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5816_en.htm>.
136. European Commission, „Remarks by Commissioner Avramopoulos in Athens, following his visit in Lesbos“. 2015 spalio 17d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/remarks-commissioner-avramopoulos-athens-following-his-visit-lesvos_en>.
137. European Commission, „Remarks by Commissioner Avramopoulos following the Justice and Home Affairs Council“. 2015 vasario 25d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-426_en.htm>.
138. European Commission, „Remarks of Commissioner Avramopoulos in Athens to mark the first flight from Greece under the EU relocation Scheme“, 2015 lapkričio 4d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5999_en.htm>.
139. European Commission, „Remarks by First Vice-President Timmermans and Commissioner Avramopoulos at the Readout of the College Meeting of 6 April 2016“. 2016 balandžio 6d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-1289_en.htm>.
140. European Commission, „Speech by Avramopoulos at the European Parliament Plenary Session on the detention and use of force against migrants“. 2015 gruodžio 16d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/speech-commissioner-d-avramopoulos-european-parliament-plenary-session-detention-and-use-force_en>.

141. European Commission, „Speech by D.Avrampoulos at the European Parliament Plenary session on the European Border and Coast Guard“. 2015 gruodžio 15d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/speech-commissioner-d-avramopoulos-european-parliament-plenary-session-european-border-and-coast_en>.
142. European Commission, „Speech of First Vice-President Frans Timmermans at „Prague European Summit““. 2015 lapkričio 13d., <http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-6079_en.htm>.
143. European Commission, „Statement by Commissioner D. Avramopoulos about managing the refugee crisis after the College meeting“. 2015 rugsėjo 23d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/statement-commissioner-d-avramopoulos-about-managing-refugee-crisis-after-college-meeting_en>.
144. European Commission, „Statement by Commissioner D. Avramopoulos at the press conference on the comprehensive package of proposals to address the refugee crisis“. 2015 rugsėjo 9d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/statement-commissioner-d-aramopoulos-press-conference-comprehensive-package-proposals-address_en>.
145. European Commission, „Statement by First Vice-President Timmermans on behalf on the European Commission on the EU-Turkey summit at European Parliament plenary“. 2015 gruodžio 2d., <https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/timmermans/announcements/statement-first-vice-president-timmermans-behalf-european-commission-eu-turkey-summit-european_en>.
146. European Commission, „Statement by Timmermans and Avramopoulos“. 2015 rugpjūčio 27d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5544_en.htm>.
147. European Commission, „Statement by Timmermans, Mogherini and Avramopoulos on the recent incident in the Mediterranean“. 2015 rugpjūčio 8d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5480_en.htm>.
148. European Commission, „Statement from Migration and Home Affairs Commissioner Dimitris Avramopoulos“. 2015 rugpjūčio 4d., <http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5472_en.htm>.
149. European Commission, „Ten point action plan on migration“. Joint Foreign and Home Affairs Council, 2015 balandžio 20d., <http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4813_en.htm>.
150. Europos Komisijos pranešimai spaudai, <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/index_en.htm>.
151. Europos Komisijos komunikatai, pasiūlymai, <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/index_en.htm>.

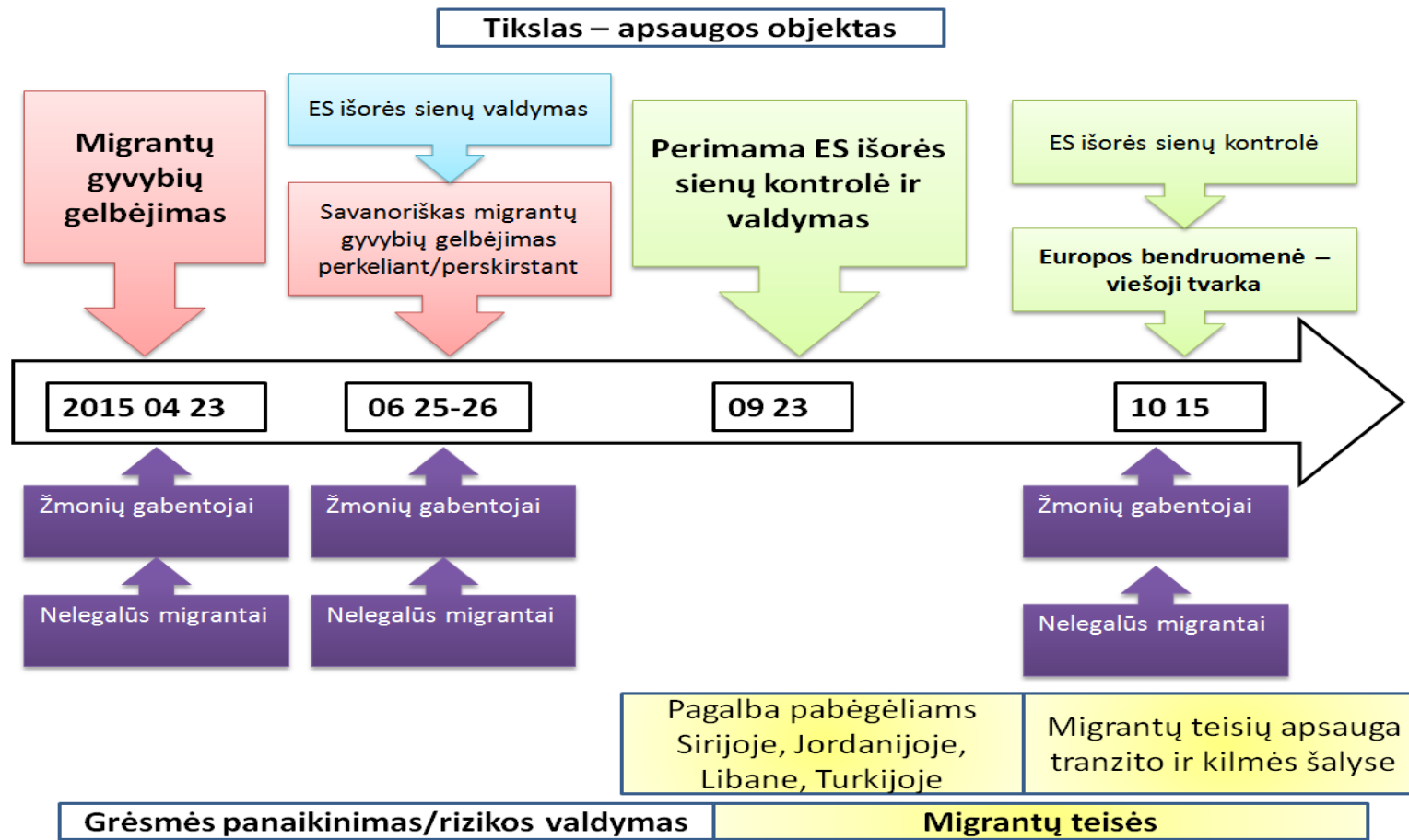
NVO poziciją išreiškiantys dokumentai:

152. CCME, „European Responses to Refugees and Migrants“. 2015 rugsėjo 10d., <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/Safe_Passage/2015-09-10-EU_Refugee_and_Asylum_Response_FINAL_10092015_2_.pdf>.
153. CCME, „European Responses to Refugees and Migrants, European Council 17-18 March, 2016“. 2016 kovo 16d., p. 1-3, <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/01_Refugee_Protection/2016-03-16-EU_Refugee_and_Asylum_Policy_final_150316.pdf>.
154. CCME, „Humanitarian Visa within the EU Visa Code“. 2015 rugsėjo 15d., <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/01_Refugee_Protection/2015-09-15-ChristianOrg-Humanitarian_visa_final_corr.pdf>.
155. CCME, „Recommendations for the development of safe and legal paths to protection in the European Union“. 2014 lapkričio 20d., p. 1-4, <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/01_Refugee_Protection/2014-11-20-Christian_Group_Recomm_for_safe_legal_paths_to_protection_final.pdf>.
156. CCME, „Refugee crisis continues: Church and Christian organizations call for concerted and ambitious action“. 2016 kovo 16d., <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/01_Refugee_Protection/2016-03-17-PR_EU_Refugee_and_Asylum_Policy.pdf>.
157. CCME, „Safe Passages to and through Europe – strengthen protection and support for refugees“. 2015 spalio 20d., <http://www.ccme.be/fileadmin/filer/ccme/20_Areas_of_Work/Safe_Passage/2015-10-20-ExCom_statement.pdf>.
158. ECRE, „ECRE fears human rights being left behind in the rush to an EU Turkey deal“. 2015 gruodžio 1d., <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1298-ecre-fears-human-rights-being-left-behind-in-the-rush-to-an-eu-turkey.html>>.
159. ECRE, „ECRE’s Ten-point plan to prevent deaths at sea“. 2015 balandžio 23d., <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1034-ecres-ten-point-plan-to-prevent-deaths-at-sea.html>>.
160. ECRE, „EU Council meeting reveals a lack of common vision amongst Member States, a breakdown of trust and little regard for plight of refugees“. 2015 birželio 30d., <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1114-eu-council-meeting-reveals-a-lack-of-common-vision-amongst-member-states-a-breakdown-of-trust-and-little-regard-for-the-plight-of-refugees.html>>.
161. ECRE, „EU must prioritise saving lives and increase legal avenues for refugees to reach safety“. 2015 gruodžio 16d., <<http://www.ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1327-eu-must-prioritise-saving-lives-and-increase-legal-avenues-for-refugees-to-reach-safety.html>>.

162. ECRE, „EU targets traffickers but fails refugees“. 2015 balandžio 24d., <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1039-eu-targets-traffickers-but-fails-refugees.html>>.
163. ECRE, „EU-Turkey deal: trading in people and outsourcing the EU’s responsibilities“. 2016 kovo 8d., <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1406-eu-turkey-deal-trading-in-people-and-outsourcing-the-eus-responsibilities.html>>.
164. ECRE, Latest news, <<http://www.ecre.org/media/news/latest-news.html>>.
165. ECRE, „Say no to a bad deal with Turkey“. 2016 kovo 17d., <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1417-say-no-to-a-bad-deal-with-turkey.html>>.
166. ECRE, „With winter approaching ECRE urgently calls on Europe to act“. 2015 spalio 16d., <<http://ecre.org/component/content/article/70-weekly-bulletin-articles/1222-with-winter-approaching-ecre-urgently-calls-on-europe-to-act.html>>.
167. **PICUM**, „EU response to migration: turn political crisis into opportunity“. 2015 rugsėjo 11d., <http://picum.org/picum.org/uploads/file_/PICUM%20Statement_11September_EN.pdf>.
168. PICUM, „Joint open letter to the European Council: time to act to ensure children’s rights in the EU’s migration policy“. 2015 spalio 15d., p. 1-4, <<http://picum.org/en/news/picum-news/48681/>>.
169. PICUM, „PICUM Letter to President of the European Council, Donald Tusk“. 2016 kovo 16d., p. 1-2, <<http://picum.org/en/news/picum-news/49735/>>.
170. PICUM, Position papers, <<http://picum.org/en/publications/position-papers/>>.
171. PICUM, „Will EU response to migrants dying in the sea strengthen or worsen human rights?“ 2015 balandžio 30d., <<http://picum.org/en/news/picum-news/46859/>>.

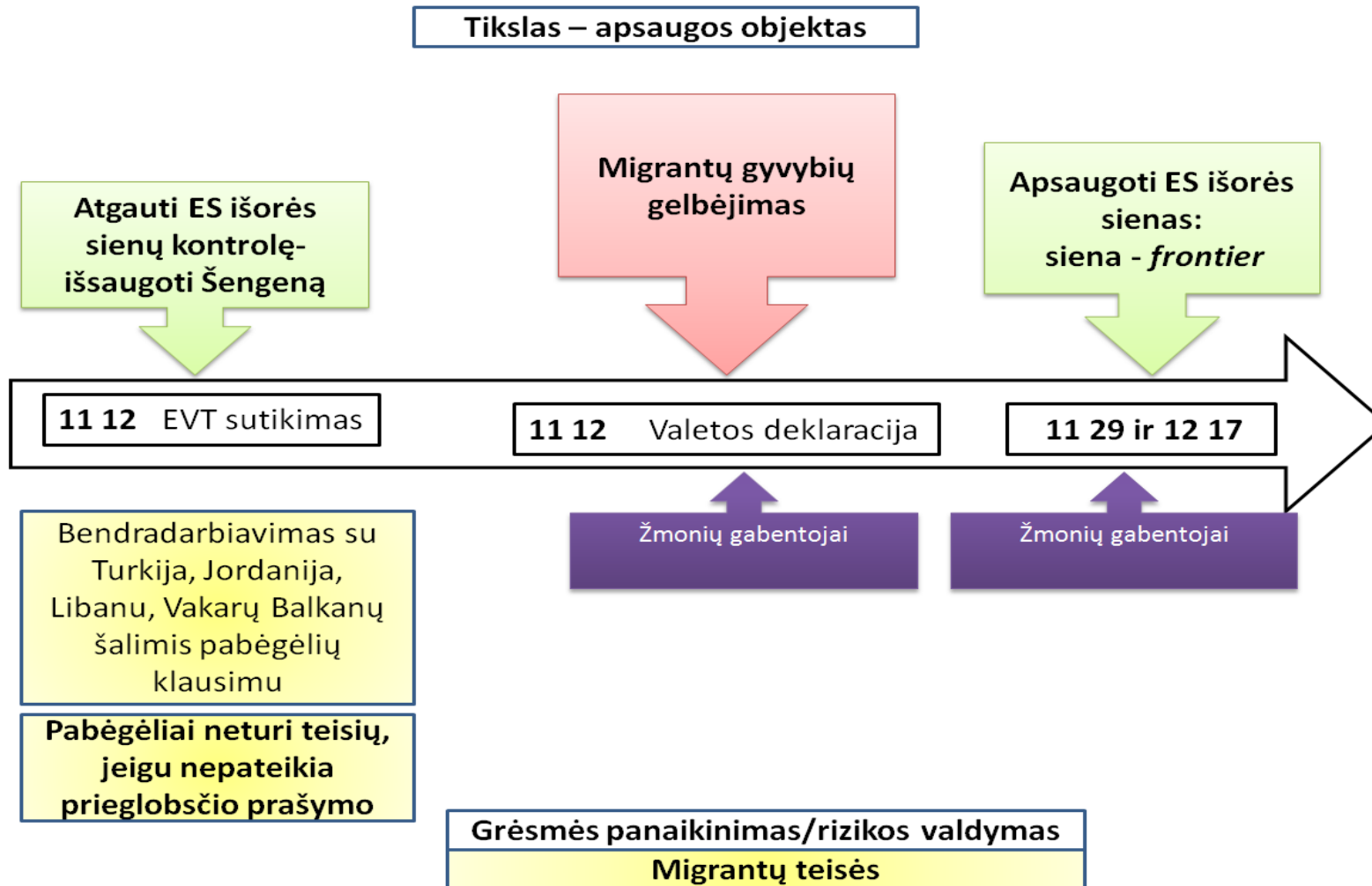
Priedai

2 pav. A: Europos Vadovų Tarybos diskursas – pagrindinės kategorijos 2015-2016m.

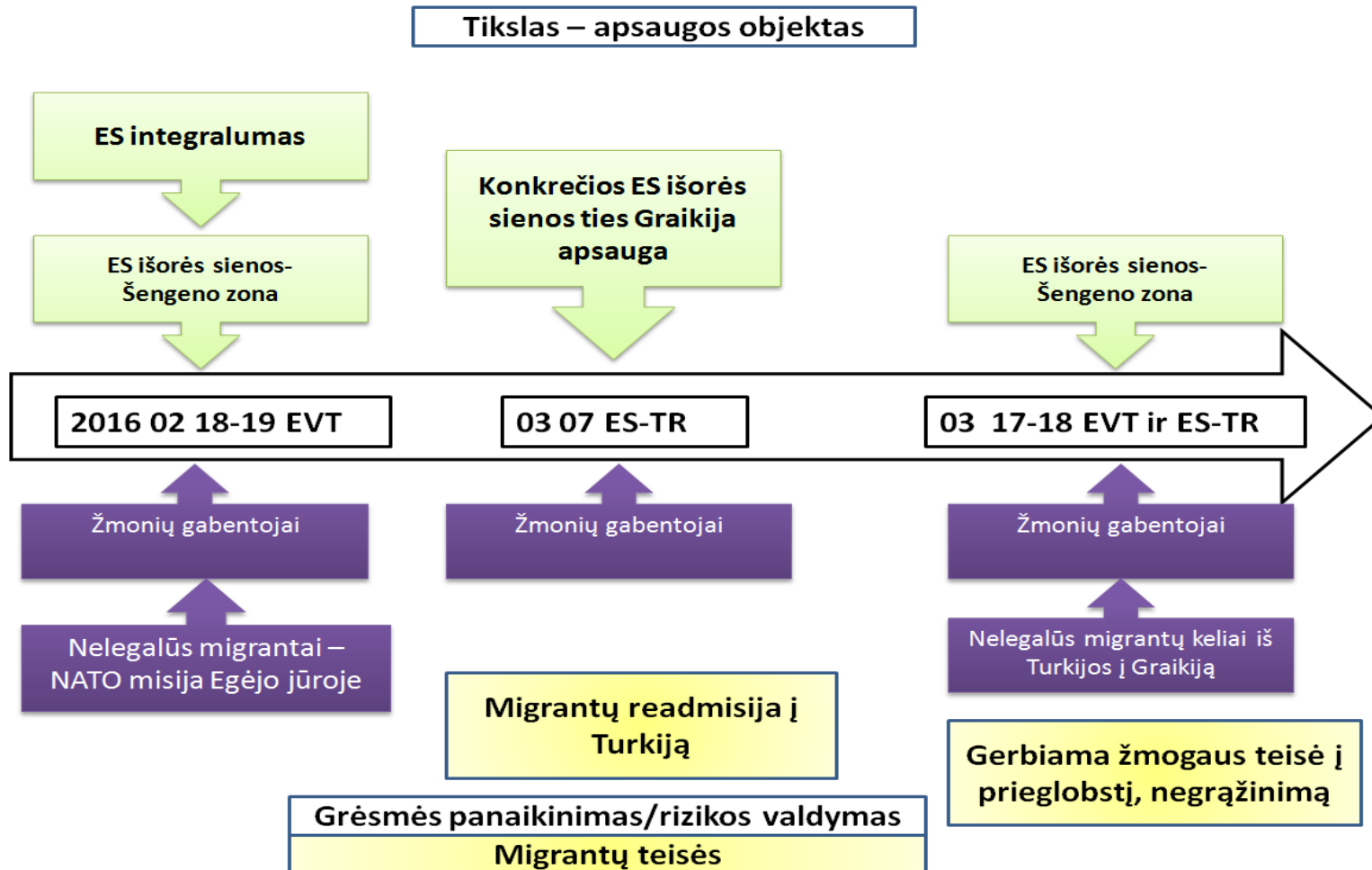
Šaltinis: Sudaryta darbo autorės pagal EVT ir D. Tusko pasisakymus

2 pav. B: Europos Vadovų Tarybos diskursas – pagrindinės kategorijos 2015-2016m.

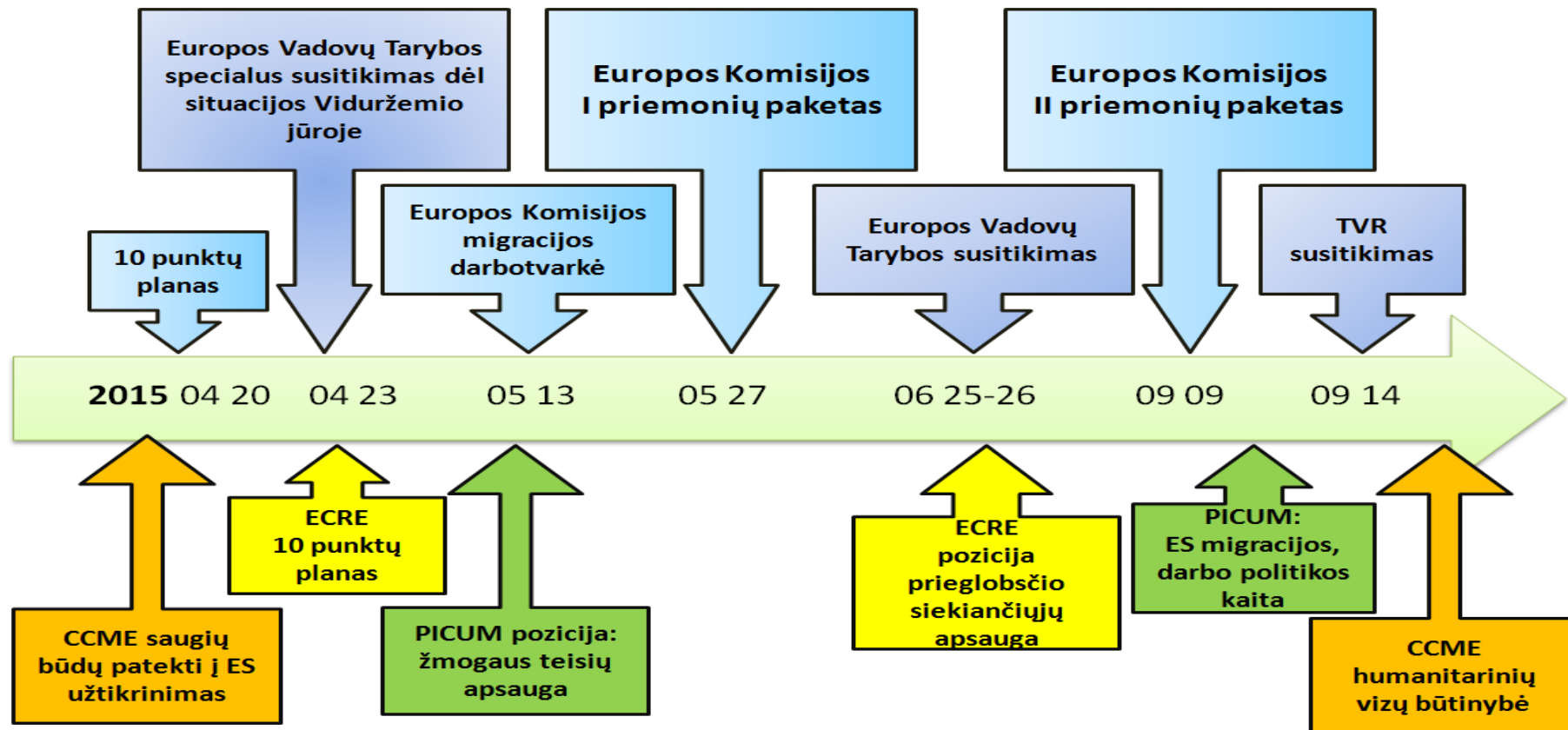
Šaltinis: Sudaryta darbo autorės pagal EVT ir D. Tusko pasisakymus.

2 pav. C: Europos Vadovų Tarybos diskursas – pagrindinės kategorijos 2015-2016m.

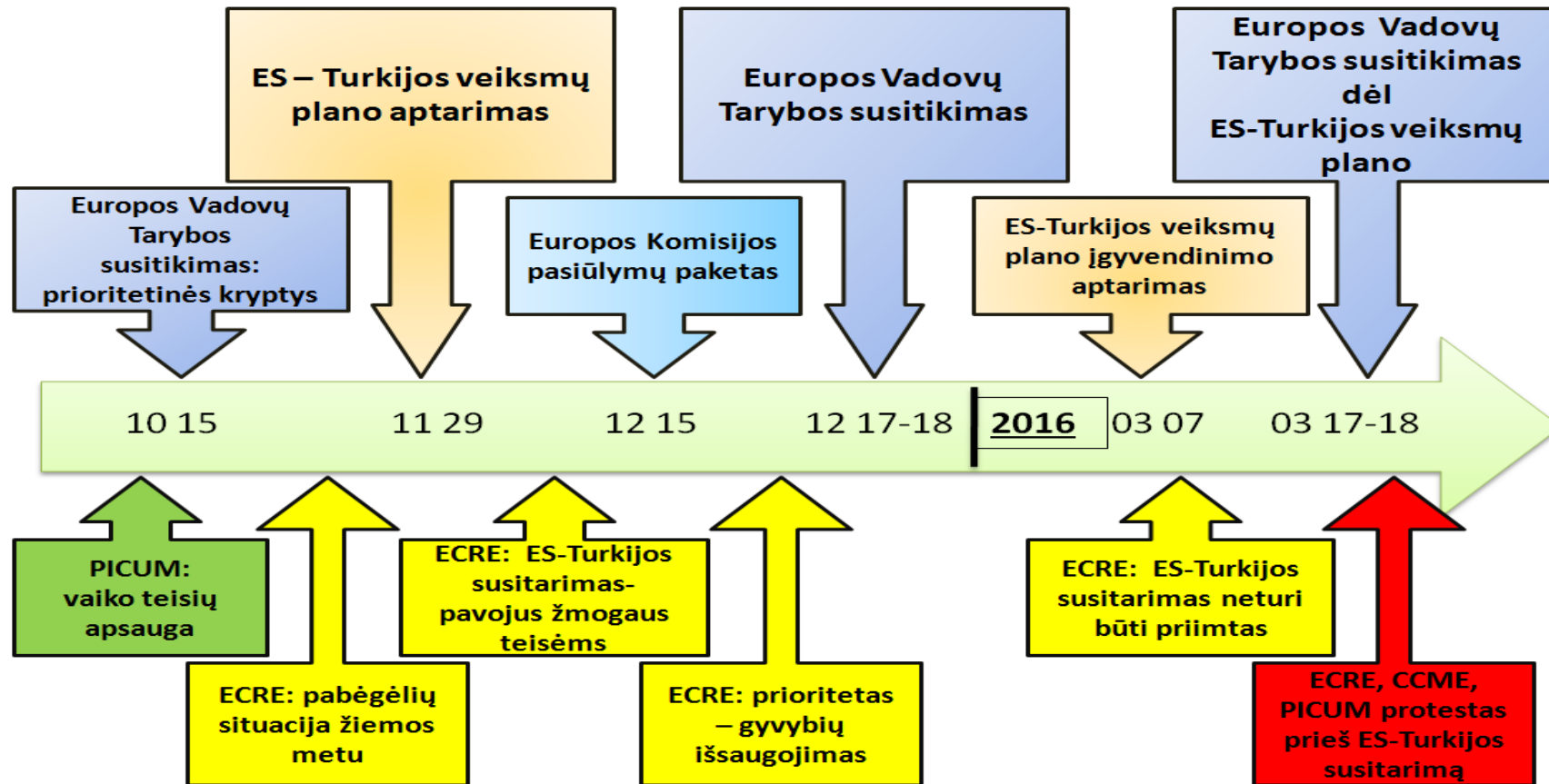
Šaltinis: Sudaryta darbo autorės pagal EVT ir D. Tusko pasisakymus.

3 pav. a: ES - NVO pozicijos migracijos klausimu 2015m. balandis- 2016m. kovas (I dalis)

Šaltinis: Sudaryta darbo autorės, remiantis Europos Tarybos pateikta laiko juosta ir NVO pozicijomis, naudojamomis šiame darbe. Etapai yra įvardijami naudojantis Europos Tarybos pateikiama „laiko juosta dėl migracijos iššūkių“ ir tiriamų trijų NVO atsaku. NVO nuorodos pateikiamos literatūros sąrašė. European Council, „Timeline response to migratory pressures“, <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/migratory-pressure/history-migratory-pressure/>, [Žiūrėta 2016 kovo 30d.].

3 pav. b: ES - NVO pozicijos migracijos klausimu 2015m. balandis- 2016m. kovas (II dalis)

Šaltinis: Sudaryta darbo autorės, remiantis Europos Tarybos pateikta laiko juosta ir NVO pozicijomis, naudojamomis šiame darbe. Etapai yra įvardijami naudojantis Europos Tarybos pateikiama „laiko juosta dėl migracijos iššūkių“ ir tiriamų trijų NVO atsaku. NVO nuorodos pateikiamos literatūros sąrašė. European Council, „Timeline response to migratory pressures“, <http://www.consilium.europa.eu/en/policies/migratory-pressures/history-migratory-pressures/>, [Žiūrėta 2016 kovo 30d.].

Summary

“The Building of Fortress Europe”: The European Union’s Humanitarian, Security and Risk Discourses in the Context of 2015-2016 Migration Crisis

Currently discussed European Union’s (hereinafter - the EU) migration crisis intensified in April 2015. At that time, 1,200 migrants lost their lives in the Mediterranean. This event was called a *humanitarian* disaster, entailing maximum number of migrant victims within few days. In addition, it caused rapid and large-scale EU reaction: there was introduced 10-point emergency plan and Agenda on Migration. Thus, one could note that the EU has started to take actions due to the wish to improve the humanitarian situation of migrants. Though, there are arguments why it is necessary to question this idea.

On the one hand, it is stated that the European Union’s discourse on migration is *securitized*. However, in the latter there can be identified such elements as *risks* caused by long-term migration flows and *humanitarian* aspects referring to saving lives of migrants, which reflects Brussels-based NGOs humanitarian discourse. *On the other hand*, when considering the particular relation between the EU’s security, risk and humanitarian discourses, Horsti (2012) states that the EU takes into account humanitarian arguments for the reasoning of security and risk practices. In this case, it is important to note that the specific EU authorities may be tempted to more (less) securitize the situation. The main securitizing actors of the EU are the European Commission, the European Council and the Council of Europe (Kaunert 2009; Ucarer 2014). However, it remains unclear what kind of relation between the above-mentioned discourses is reflected in the EU institutions’ discourse during the period of migration crisis (2015-2016).

The problem: While the EU is using security, risk and humanitarian discourses in the current migration crisis, though, it is not clear, what is the particular relationship between them. In other words, while the EU is using humanitarian discourse in current migration crisis - it is not clear, whether this discourse is consistent with the humanitarian measures, proposed by NGOs, or whether it helps to justify the tools for eradicating security issues and future risks.

Thus, **the main question** of this work is: *What is the relationship between the European Union’s humanitarian, security and risk discourses in the period of migration crisis in 2015-2016?* **Auxiliary question:** What is the relationship between the EU and NGOs humanitarian discourse? **The purpose of the study:** Defining the relationship between the European Union’s humanitarian, security and risk discourses in the period of migration crisis in 2015-2016.

The main argument of this study states that: by the help of humanitarian discourse the EU aims to justify security and risk practices to ensure migration control.

The object of the study is the discourse of the European Institutions (the European Council, the European Commission) and pro-migrants NGOs (CCME, ECRE, PICUM) during the migration crisis.

The period of investigation is defined from April 2015 till March (April) 2016. The start of the date was chosen because in April 2015 the EU institutions started to adopt new measures on deteriorating humanitarian situation in the Mediterranean.

Objectives of the study: (1) Define a theoretical framework based on security, risk and humanitarian discourse studies in the field of migration; (2) To develop a theoretical framework in order to describe NGOs humanitarian discourse; (3) To analyze the EU (European Council and the European Commission) discourse on migration crisis in the context of showing the relationship between the humanitarian, security and risk discourses; (4) Indicate the NGOs proposed migration solutions to the migration crisis and core elements of its humanitarian discourse; (5) Compare the NGOs and the EU discourse and the proposed migration crisis measures in order to check whether the EU humanitarian discourse corresponds to the content of the humanitarian measures.

The main finding of the study reveals that in the context of current migration crisis the EU uses humanitarian discourse elements in order to apply security and risk measures for migration control.

First, the European Council and the European Commission use similar **humanitarian arguments**: (a) *to save the lives of migrants*, (b) *to protect the human right to asylum and non-refoulement* and (c) *to respect the rights and dignity of migrants*. Meanwhile, representatives of the European Commission provide an additional argument - (d) *appeal to love and respect of the other person, incorporating the historical migration experience*. In addition, the EC representatives more often than representatives of the European Council use the humanitarian discourse to justify decisions. This comes as a result of better relationship between the EC and pro-migrants NGOs. Furthermore, humanitarian measures by the European Council are applied in relation to the third countries of transit and origin. Meanwhile, the European Commission tries to convince that humanitarian, security and risk elements are equivalent in the EU migration policy. However, the humanitarian measures are not available or they are adapted to the safety (short-term) and risk (integrated into border management) measures. Finally, the EU's measures do not meet the requirement of NGOs offered humanitarian measures in terms several categories: (a) 'the human right to asylum and non-refoulement', which is not presented at the broader migrant rights (health, child rights, law enforcement) context; (b) 'legal ways for migrants' to enter the EU is not fulfilled

neither for asylum seekers nor for regular migrants; (c) ‘the solidarity between the EU and the countries of the region’ third countries are listed as safe by the EU and the asylum application rules does not regard migrants' preferences.

Second, it should be stressed that **the security discourse** reveals specific reference objects, which the EU must protect. The European Council, having the right to set the EU agenda during the crisis clearly defines the EU should protect its external borders, the public policy of the Community, the Schengen zone, and the survival of the European Union. Meanwhile, the main threat is posed by human traffickers and smugglers and illegal migration. Thus, there are proposed security measures to tackle the situation (NATO mission, EUNAVFOR to destroy the vessels of traffickers).

Third, the EU measures should be oriented not only to the removal of threats but also to the long-term, conventional process **of risk management**. The risks are associated with secondary flows of migrants in EU countries. Thus, the EU should apply conventional, long-term measures to reduce the risks: introduction of the hotspots, effective management of external borders by smart technologies and harmonious EU asylum application procedures.

The analysis reveals the theoretical implication that one must look not only at discourse but also at practices in order to reveal the process of securitization. It could be said that only by looking at discourse (humanitarian elements, for instance) one could not say if the issue is securitized. For the future research it is important to compare this crisis with the previous one on the Spain coast in the year 2005 or similar crises in the Australian coast in order to reveal the relationship between these discourses in a wider context. In addition, it is recommended to carry out interviews with representatives of NGOs, to find out whether at the time of migration crisis the EU is more/less open to suggestions.

Analizės medžiaga

(1) NVO diskurso analizės medžiaga (sudėliota pagal temas)	84
(2) Europos Vadovų Tarybos išvados ir Donaldo Tusko kalbos (sudėliota pagal pasisakymų datą)	93
(3) Europos Komisijos atstovų – Timmermans ir Avramopoulos – pasisakymai (sudėliota pagal pasisakymų datą)	108

1 dalis NVO atstovų diskurso analizės medžiaga

Pabėgėliai ir prieglobsčio siekiantys - individuali teisė siekti prieglobsčio

„<...> we wish to call on you to develop more humane responses for **refugee protection** in full compliance with European obligations **under international law and human rights** so that the dignity of every person is respected and ensured.“ CCME 2016 03 16, p. 1.

„<...> to open up more safe and legal ways **for refugees** to travel to Europe – for example through **refugee resettlement and humanitarian admission** programmes, private sponsorships, family reunion, student scholarships and labour mobility schemes – so that refugees do not resort to smugglers to find safety.“ CCME 2016 03 16, p. 1.

„<...> European governments to fulfill their promises and swiftly **relocate refugees** to make this a viable and credible alternative.“ CCME 2016 03 16, p. 2.

„<...> We are convinced that Europe can and must do more in this **global refugee crisis**.“ CCME 2016 03 16, p. 2.

„Our objection is to **fast-track collective expulsions that fail to take individual circumstances** into account. The breach of the right to seek asylum is not mitigated by the fiction that Turkey is a “safe” country for refugees.“ ECRE, 2016 03 17

Pabėgėliai: labiausiai pažeidžiamos grupės – vaikai, moterys

„**As children** and as migrants they face a **number of risks, particularly when they are undocumented**. <...> We are concerned by the **lack of attention afforded to children’s rights** in these policy discussions and developments. All the policy decisions and practical developments are having – and will continue to

have - **a profound impact on the lives of children**. The EU and its Member States need to ensure that their responses to the current situation properly address the specific needs, rights and risks that children face. The current situation also demonstrates the necessity of implementing a rights-based approach to protect all **migrant children**, regardless of whether they **are seeking asylum, are documented, undocumented, trafficked, accompanied or unaccompanied**." PICUM, 2015 10 30

„However, in the first months of this year more than 400 persons have lost their lives in the Aegean Sea, **among them many women and children**." CCME 2016 03 16, p. 1.

Pabėgėliai ir migrantai: „šeimų susijungimas“, socialinės ir kitos teisės

„The CCME ExCom appreciates plans of the European Union for refugee relocation as an expression of responsibility sharing for refugee protection. However, a relocation system should **duly take into account refugees' family links, needs, potentials and, wherever possible, aspirations** and match these with the pledges by European countries. It is important to establish where and why refugees wish to go to a certain destination, when decisions are taken. A **matching approach will also make integration more sustainable**." CCME, 2015 10 20

„Border management measures must not lead to deaths of men, women and children. Policies and mechanisms must be adopted that effectively guarantee that human rights, including the **right to seek protection, the “nonrefoulement” obligation and the right to family life, are respected under all circumstances**." CCME, 2014 11 22

„For some groups of forced migrants **the issuing of humanitarian visa** could provide an effective way to protection. Where persons can access an embassy or consulate of a Member State, be it in their countries of origin or in transit countries, they could be provided with a visa authorising them to travel to this Member State." CCME, 2014 11 22

„Consider the needs and aspirations of refugees: **particularly vulnerable persons and children**. Family unity must always be respected, therefore tracing of relatives and family reunification should be pursued as a matter of priority and bureaucratic hurdles abolished. Wishes and reasons of refugees to want to go to specific countries and places should wherever possible be considered. CCME, 2015 09 10

„<...> has shown the urgent need for the European Union and its Member States to agree and act on a new **approach to asylum and migration** whether it be towards **economic migrants, refugees or asylum seekers**." CCME, 2015 09 10

„Equality of treatment and non-discrimination are basic human rights principles. A rights-based approach applied to migration would mean that all people have a right to leave their country, to uphold **the right to family unity** and that access to health care and other essential services is not denied on the basis of migration status. Undocumented migrants who experience violence or abuse should equally be able to access justice.“ PICUM, 2015 04 30

„ECRE believes it is crucial to provide safe and **legal channels for refugees**, including **family reunification**, resettlement and other forms of admission.“ ECRE 2015 12 01

„Persons who have entered the EU territory must also **have their social needs** met as soon as possible after entry, regardless as to which stage in the asylum process they have reached.“ CCME 2016 03 16, p. 2.

„Among the persons who have entered EU territory through Greece and Italy are some who **have family members** in EU countries. **Family life is very important particularly for refugees**, family life can stabilize the persons who have undergone so much pain <...>.“ CCME 2016 03 16, p. 2.

Pabėgėliai ir kartu migrantai

Pavadinimas. „European Responses **to Refugees and Migrants**“. CCME 2016 03 16

„Sending people back to Turkey is not a durable solution, and certainly not one that takes into account the human rights **of refugees and migrants.**“ ECRE, 2016 03 08

Migrantai – aukos

„**Migration is not a criminal activity.** Policy responses which treat it as such are ineffective and inappropriate and make migrants increasingly vulnerable **to violence, exploitation and trafficking.**“ PICUM, 2015 04 23

„Most people arriving **are fleeing war, conflict or persecution at home, as well as deteriorating conditions in many refugee-hosting countries** and countries of transit which do not, or can no longer offer safety or the possibility to establish a new existence“. CCME, 2015 09 10

„<...> people fleeing war and persecution who are forced to undertake dangerous, lifethreatening journeys in hope of finding safety.“ ECRE 2015 10 16

Pabėgėlių šeimų susijungimas – migrantų integracijos galimybė

„<...> account refugees’ family links, needs, potentials and, wherever possible, aspirations and match these with the pledges by European countries. It is important to establish where and **why refugees** wish to go to a certain destination, when decisions are taken. A matching approach **will also make integration more sustainable.**“ CCME, 2015 10 20

„As Christian organisations we attach highest importance **to everyone’s right to family life.** Family life is of utmost importance also for the wellbeing **of refugees and crucial for their successful integration.** The right to family reunification is laid down in the EU Family Reunification Directive.⁷ The EU Court of Justice has underlined in its jurisprudence that the aim of the directive is to enable family life and promote the right to it, and that the directive must be interpreted and applied in this light.“ CCME, 2014 11 22

„**Family unity** is also important **for the integration** of refugees in European societies. We believe we can and ought to afford a human approach to refugees and therefore lower some of the current barriers to family unity.“ CCME 2016 03 16, p. 2.

Migracija – galimybė reformuoti ES darbo, socialinės apsaugos sistemas

„**NOT ONE MEASURE FITS ALL, BUT A “TOOLBOX” IS NEEDED.** The groups of persons who are in need of protection in the European Union have many diverse backgrounds. The situation of someone fleeing war and violence in Syria or Iraq can be completely different from the circumstances that an opponent of the regime in Eritrea is facing. Hence, there is not one measure that can fit all.“ CCME, 2014 11 22, p. 2.

Darbo jėga. „<...> but also the manifest need **for migrant workforce in many EU countries in the coming decades.** According to the OECD^{***}, the working age population in Europe will shrink by 50 million by 2060. Already today, various sectors of the economy – particularly those in low-wage occupations - rely on the presence of migrant workforce. Nonetheless, national and European Union migration policies offer few possibilities for migrant workers from outside the EU to receive work and residence permits.“ PICUM, 2015 09 11

Socialinės, sveikatos reformos. „<...> evidence-based reform involving not only migration **but social, health and labour market** policies,“ PICUM, 2015 09 11

„The causes of irregular ‘migration’ are linked to the **existing migration policy framework.** **The limited regular channels for migration for protection, work and family reunification meet neither the needs of**

refugees, potential migrants and their families nor key sectors of the EU's labour market.“ PICUM, 2016 03 16

„Migrantams nesaugos trečiosios šalys“

„Increased intelligence and police cooperation with third countries may likely result in a shift of responsibility and accountability for **human rights abuses even further off European shores**. The Council has prioritised various countries to receive support – **including Tunisia, Egypt, Sudan, Mali and Niger** – states where the EU cannot guarantee that its **human rights standards are safeguarded**.“ ECRE, 2015 04 30

„We wish to raise caution concerning any common EU approach on the national lists of **Safe Countries of Origin**. To declare a country of origin as “safe” because the vast majority of asylum applicants is not recognised as in need of protection may lead to unjustifiable exclusion of persons actually requiring protection. We uphold our view that fair, efficient and shorter asylum procedures are necessary, rather than accelerated ones with a high potential of error. The status as EU Council Directive 2013/33/EU of 26 June 2013 laying down standards for the reception of applicants for international protection 3 candidate country does not mean that all human rights standards are yet in place, and particularly where violent conflicts are raging, such a status would be against human rights obligations.“ CCME, 2015 09 10

„ECRE is deeply concerned that the **EU-Turkey deal will result in an increased risk of refoulement and human rights violations**.“ ECRE, 2015 12 01

„ECRE fears that the current deal will not only result in boats being **turned back and increased detention**, but also more refugees stranded at the Turkish-Syrian border.“ ECRE, 2015 12 01

„**Turkish law currently fails** to offer refugees a secure long term status. These factors, together with numerous local protection challenges, prevent Syrians from sustaining themselves in the country, and account for their need to move further towards Europe.“ ECRE, 2015 12 01

Finally, the EU Member States’ commitment to resettle people from Turkey is not guaranteed because there are no pledges of resettlement places. Without concrete offers, there is a serious risk that the deal creates de facto a **mechanism solely for readmission to Turkey, and then from Turkey back to countries of origin**. ECRE, 2016 03 08

The proposal to create **safe areas within Syria** as a long term solution for refugees **risks taking the logic of containment to the extreme**. ECRE, 2016 03 08

„While insisting on the right of those who arrive irregularly on Europe’s shores to a full and fair hearing of any asylum claim, we recognize that those who fail after a fair process to demonstrate a legitimate case to stay can be returned. Our objection is to fast-track collective expulsions that fail to take individual circumstances into account. The breach of the right to seek asylum is not mitigated by the fiction **that Turkey is a “safe” country for refugees.**“ ECRE, 2016 03 17

ES - nemoralus veikėjas

„<...> Lack of **moral leadership** in Europe’s response to the ongoing humanitarian crisis for refugees in Europe.“ ECRE, 2016 03 08

„<...> making any resettlement programme conditional on an exchange which involves people risking their lives to seek protection establishes a **morally repugnant precedent.**“ ECRE, 2016 03 08

„The EU is thus outsourcing its responsibilities to protect refugees to Turkey, an **immoral move** <...>.“ ECRE, 2016 03 08

„Recognising the legal and **moral obligations of the EU**, and the necessity of migration in meeting Europe’s future socio-economic challenges, what steps will the Council undertake to advance fair, flexible, and rights-based channels for migrants?“ PICUM, 2016 03 16

ES – moralus veikėjas – lyderis - tarptautinių įsipareigojimų laikymasis

„It is high time that **Europe does justice** to its history and its core values, and acts as a **global actor protecting humanity and dignity.**“ ECRE, 2015 04 24

„Europe **can still do justice** to its history and act as a **global actor protecting humanity and dignity** in other respects of protection, but not with the lack of leadership and compassion.“ ECRE, 2015 06 30

„ECRE calls for a global effort to make this a reality, **with European states showing leadership** by coming forward with a bold and generous offer for resettlement and other forms of admission for Syrians out of Lebanon, Jordan and Turkey.“ ECRE, 2015 12 01

Žmonių gabentojai nėra didžiausia grėsmė migrantams

„European leaders refuse to see that **refugees use smugglers in desperation**, because they have no other option and barely have any legal means to reach safety.“ ECRE, 2015 04 24

<...> EU leaders are missing the point if they believe **that once smugglers are arrested and boats are destroyed**, people will no longer attempt to cross the Mediterranean. Unintended consequences could

include **a shift to more dangerous alternatives**, such as inflatable boats or smaller vessels carrying greater numbers.“ ECRE, 2015 04 24

„<...>**The EU's policy response - of militarising external borders** and entering bilateral agreements with third countries - has **entrenched the smuggling market** and increased deaths.“ PICUM, 2016 03 16

Žmonių gabentojai - pavojus

„The lack of safe and legal paths to Europe forces these people to take risks and forces many to rely on smugglers. This puts them in danger of **falling prey to traffickers and other criminals and of losing their life.**“ CCME, 2015 09 10

Pabėgėlių krizės sprendimo būdai

Perkėlimas tarp ES šalių: žmogaus teisių laikymasis

„<...> use of detention and even physical coercion on asylum seekers or migrants for that purpose, and is another illustration of how **a security-driven agenda risks undermining respect for fundamental rights and the rule of law.**“ ECRE, 2015 06 30

„<...>crucial that further discussions on the Commission proposal **on relocation** and the flanking measures announced the European Agenda on Migration put a proper emphasis on **enhancing access to international protection in the EU.**“ ECRE, 2015 06 30

Persikirstymas ir humanitarinis priėmimas

„Considerably increase the places for the **resettlement of refugees** from different crisis regions to European states. EU Member States need to come up with credible figures proving their commitment to share the responsibility to protect, and the European Commission could - in addition to funding - offer expertise and policy coordination to encourage pledging of substantially higher numbers.“ CCME, 2015 09 10

„**Refugee resettlement and humanitarian admission** continue to be important tools of protection of the most vulnerable refugees and a tool of solidarity with countries hosting large numbers of refugees.“ CCME, 2014 11 22

„Significantly **increase the numbers of refugees admitted to Europe through resettlement programmes and humanitarian admission.**“ ECRE 2015 04 23

„**Resettlement and humanitarian** admission programmes should be implemented as solidarity and safe access tools, not as political bargaining chips and a reward for stricter border controls.“ ECRE, 2015 12 16

„A comprehensive approach is needed to ensure that the **resettlement needs for the entire region** <...>“.
ECRE, 2015 12 16

Persikystymas ir prieglobsčio siekiančiųjų žmogaus teisės: šeimų susijungimas, humanitarinės vizos

„Give refugees the possibility to apply for safe entry and international protection through EU embassies in countries neighbouring refugees’ regions of origin. Make use of the possibility to grant **humanitarian visas**.“ ECRE, 2015 04 23

„Facilitate **family reunification** for people in the region who have family members living in Europe so that they can easily join their loved ones. In particular, family reunification should be granted to all beneficiaries of international protection under the same conditions. States should **apply a broader definition of family members to include non-nuclear family**. Flexibility should also be applied to the amount of documents required to prove family links and with regards to travel documents.“ ECRE, 2015 04 23

„<...> the commitment to **resettle a mere 20,000 refugees** is simply inadequate in the current environment. ECRE calls Member States to make this offer at least on top of their resettlement quotas and encourages Member States to utilise as well other legal avenues available for people in need of international protection, such as more effective use **of family reunification procedures**.“ ECRE, 2015 06 30

„We welcome the recent adoption of an **EU wide resettlement plan**, allowing 22.504 Syrians refugees to be resettled by EU Member States. However, complementary legal avenues must be made available, to prevent further tragedies of refugees perishing at sea in their attempts to seek protection. As we have explained in our ‘toolbox’ the **humanitarian visas** are one among many solutions which could help some of the most vulnerable asylum seekers.“ CCME, 2015 09 15, p. 1

„**Humanitarian visas** could also be a means to **increase solidarity between Member States**. One could imagine that a fairer distribution of asylum applications in the EU would be possible, because potential asylum claims would not be examined only in few European countries as it is the case right now.“ CCME, 2015 09 15, p. 4

„ECRE calls on the **EU to open safe and legal channels for people** who seek refuge in the EU by committing to **robust resettlement schemes, issuing humanitarian visas, and providing swift family reunification**“. ECRE 2015 10 16

„<...> **resettlement** programme criteria prioritise **protection needs, vulnerabilities and family ties**, while also allowing for a broad and inclusive programme.“ ECRE, 2015 12 16

„Member States should make use of the variety of instruments at their disposal **to enhance safe and legal access of refugees** to the EU territory, such as the issuing of humanitarian visas for protection reasons, a more flexible application **of family reunification rules**.“ ECRE, 2015 12 16

Pabėgėlių teisių apsauga bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis

„We hope that any future **agreement with Turkey** will comply with the EU Member States' obligations under **European and international law**, and particularly the principles enshrined in **the Geneva Refugee Convention**.“ CCME 2016 03 16, p. 3.

„The letter expresses concern with the proposed EU-Turkey deal, which includes a blanket return of refugees to Turkey and a so-called **'one in, one out' plan for Syrian refugees, leaving out refugees from other countries, such as Afghanistan and Eritrea**.“ CCME, 2016 03 16, press release 16 05

<...> and we wish to urge that the **necessary funding for refugees hosted by Lebanon, Jordan, and Syria, Iran and Iraq is not forgotten** when support **for Turkey** is pledged.“ CCME 2016 03 16, p. 2.

„We are particularly concerned by the willingness **to use economic enticements to negotiate practices which will prevent people from leaving the territory of Turkey** and facilitate swift deportations, without seeking any assurances for the humane and dignified treatment of the people you are seeking **to deter, ensuring due process, or responding to the reports of violence, arbitrary detention and other abuses**.“ PICUM, 2016 03 16

Prieglobsčio siekiantieji – ne nusikaltėliai, teroristai

„<...> the Council refers repeatedly to 'illegal' migration in its statement. The use of "illegal" when referring to migration criminalises migrants and ignores the fact that all people have rights regardless of immigration status. By labelling migrants as **'illegal'**, the Council aims to legitimise questionable measures to prevent irregular migrants from coming to Europe.“ PICUM, 2015 04 30

„ECRE calls on European leaders to strongly **condemn any discourse demonising as potential terrorists** those escaping war and conflict. **Refugees arriving in Europe are fleeing the same extremism and violence as seen in the Paris attacks**.“ ECRE, 2015 12 16

„**Migration is not a crime. The term 'illegal'** - notably, only ever applied to migrants - is inaccurate, damaging and against Europe's core values. Categorising migrants as "illegal" legitimises repressive law enforcement measures, and normalises violations of their dignity and rights.“ PICUM, 2016 03 16

2 dalis Europos Vadovų Tarybos išvados ir Donaldo Tusko kalbos

Europos Vadovų Tarybos išvados kovo 17-18 d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-european-council-conclusions/>

Išorės sienų apsauga

Priority will continue to be given to **regaining control of our external borders.**

the use of all means to support the capacity of Greece for **the return of irregular migrants** to Turkey,

emergency support to be provided to help Greece cope with **the humanitarian situation.**

accelerated relocation from Greece, which includes **conducting the necessary security checks.**

The European Council reiterates that the **EU-Turkey Statement** does not establish any new commitments on Member States as far as **relocation and resettlement** are concerned.

5. The EU reiterates that it **expects Turkey to respect** the highest standards when it comes to democracy, rule of law, respect of fundamental freedoms, including freedom of expression.

9. The European Council is extremely vigilant as regards **possible new routes for irregular migrants** and calls for taking any measures that may become necessary in that respect. **In this context, the fight against smugglers everywhere and by all appropriate means remains key.**

ES-Turkijos susitikimas kovo 17-18d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>

Humanitarinis ir saugumo diskursas

1) All new irregular migrants crossing from Turkey into Greek islands as from 20 March 2016 will be **returned to Turkey.** <...> It will be **a temporary and extraordinary measure** which is necessary **to end the human suffering and restore public order.**

Individuali teisē j prieglobstj

Migrants arriving in the Greek islands will be duly registered and any application for **asylum will be processed individually** by the Greek authorities in accordance with the Asylum Procedures Directive, in cooperation with UNHCR.

„<...> thus **excluding any kind of collective expulsion**. All migrants will be protected in accordance with the relevant international standards and **in respect of the principle of non-refoulement**. <...> Migrants arriving in the Greek islands will be duly registered and any application for **asylum** will be processed **individually** by the Greek authorities.“

Savoka „nelegalus migrantas“

3) Turkey will take any necessary measures to prevent new sea or land routes for **illegal migration** opening from Turkey to the EU, and will cooperate with neighbouring states as well as the EU to this effect.

„Saugi Sirijos dalis“

9) The EU and its Member States will work with Turkey in any joint endeavour to improve humanitarian conditions inside Syria, in particular in certain areas near the Turkish border which would allow **for the local population and refugees to live in areas which will be more safe**.

Donaldo Tusko kalba 2016 kovo 18d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-tusk-remarks-after-euco-turkey/>

Individuali teisē j prieglobstj - ne kolektyviniams „ištrēmimams“ atgal j Turkija

First, we needed to ensure that each and **every migrant arriving in Europe** will be treated **individually**. In other words that our agreement complies with all EU and international laws. This includes the **respect for the principle of non-refoulement** and it excludes any kind of collective expulsions.

Įdėti

„Vienas po vieno“ strategija

Finally, on timing. We agreed that all irregular migrants coming from Turkey into Greek islands as from 20 March, this Sunday, will be returned to Turkey. The implementation will be **phased-in gradually** and based on the so-called **one-for-one principle**.

ES ilgalaikė strategija – sienų kontrolė, grįžti prie Šengeno

On a more general note, some may think this agreement is a silver bullet. **But reality is more complex. It is just one pillar of the European Union's comprehensive strategy** and can work only if the other pillars are also implemented. This includes: **strengthening the EU's external borders, keeping the Western Balkans' route closed and getting back to Schengen**, amongst other elements

Donaldo Tusko kalba po 2016 kovo 7 dienos ES-Turkijos susitikimo,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/07-tusk-remarks-eu-turkey-meeting/>

Per dideli migrantų srautai: gražinimas

We agreed that despite good implementation of the Joint Action Plan on migration, **the flow of migrants passing from Turkey to Greece remains much too high** and needs to be brought down significantly. The EU will support Greece in ensuring comprehensive, **large scale and fast-track returns to Turkey**.

NATO misija – stebėjimas ir informacijos rinkimas

We also welcomed the **establishment of the NATO activity** in the Aegean Sea and we look forward to its contribution to enhance **intelligence and surveillance** with a view to stemming migrant crossings.

Nereguliari migracija

All the above mentioned decisions send a very clear message that **the days of irregular migration to the European Union are over**.

I would like to announce the decision by the EU leaders **to end the 'wave-through approach'** which means that the irregular flow of migrants along the Western Balkan route have now come to an end.

Graikijai – pagalba stebint siena

To facilitate this change, we agreed to help **Greece** and to deploy massive humanitarian assistance there. We will also **offer further assistance in order to manage the external border in Greece**, including those with the former **Yugoslav Republic of Macedonia and Albania**. This is a collective EU responsibility and so Greece will not be left alone.

Europos valstybių ar vyriausybių vadovų pareiškimas po susitikimo su Turkija 2015 kovo 7d., <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/07-eu-turkey-meeting-statement/>

Kova su migrantų gabentojų verslu, išorės sienų apsauga

The Heads of State or Government agreed that bold moves were needed to **close down people smuggling routes**, to break the business model of the smugglers, to **protect our external borders** and to end the migration crisis in Europe. **We need to break the link between getting in a boat and getting settlement in Europe.**

NATO pradeda veikti

That is why they underlined the **importance of the NATO activity** in the Aegean Sea that **became operational today**. They called on all members of NATO to support it actively.

to **return all new irregular migrants crossing from Turkey** into the Greek islands with the costs covered by the EU;

to **resettle**, for every Syrian readmitted by Turkey from Greek islands, another Syrian from Turkey to the EU Member States, within the framework of the existing commitments;

Saugi Sirijos dalis

to work with Turkey in any joint endeavour to improve humanitarian conditions **inside Syria** which would allow for the **local population and refugees to live in areas which will be more safe.**

Nereguliarūs srautai

Irregular flows of migrants along the Western Balkans route have now come to an end.

Grižti prie Šengeno

take forward, as a matter of priority, all the elements of the Commission roadmap on getting **"back to Schengen"**, so as to end temporary internal border controls and re-establish the normal functioning of the Schengen area before the end of the year.

Europos Vadovų Tarybos išvados, 2016 vasario 18d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/18-euco-conclusions-migration/>

Grėsmė Šengenui, išorės sienoms - „nelegalūs migrantai“

In response to the migration crisis facing the EU, the objective must **be to rapidly stem the flows, protect our external borders, reduce illegal migration** and safeguard the integrity of the Schengen area.

5. The European Council **welcomes NATO's decision to assist** in the conduct of *reconnaissance, monitoring and surveillance* of **illegal crossings in the Aegean sea** and calls on all members of NATO to support this measure actively.

We need to see a substantial and sustainable reduction of the number of **illegal entries from Turkey into the EU**.

„Nereguliarus migrantas“

<...> the continued and **sustained irregular migrant flows along the Western Balkans route** remain a grave concern that requires further concerted action

Grėsmė „prekiautojai žmonėmis ir jų gabentojai“

6. The full and speedy implementation of the EU-Turkey Action Plan remains a priority, in order to stem migration flows and to **tackle traffickers and smugglers networks**.

Bendradarbiavimas su Turkija, trečiosiomis šalimis

It also welcomes the progress on preparing a credible **voluntary humanitarian admission programme** with Turkey.

regarding relations with relevant third countries,<...> to monitor **and address any factors that may prompt migration flows**;

Stebėti situacija, bet greitai ir konkretūs veiksmai (saugumo logika)

uncoordinated measures along the route, taking into account humanitarian consequences for Member States affected. It is also important to remain **vigilant** about potential developments **regarding other routes so as to be able to take rapid and concerted action**.

Asylum seekers do not have the right to choose the Member State in which they seek asylum.

Migrantų situacijos gerinimas

g) **the humanitarian situation of migrants** along the Western Balkans route calls for **urgent action** using all available EU and national means to alleviate it.

<...> progress must be made towards reforming the EU's existing framework so as to **ensure a humane and efficient asylum policy**.

Donaldo Tusko kalba po EVT 2016 vasario 18-19d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/19-tusk-final-remarks-european-council/>

Grėsmė Šengeno zonai

The greatest migration crisis in the history of Europe. The imminent **threat of borders closing** on our continent.

Donaldo Tusko raportas Europos Parlamentui dėl paskutinės EVT 2016 vasario

24d., <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/02/24-tusk-report-european-parliament/>

Migrantai – „didelis skaičius“

Leaders agreed that our joint action plan with Turkey remains a priority, and we must do our utmost for it to succeed. This ultimately means **that the high numbers we are still witnessing have to go down**, and quickly so.

Bendras ES požiūris

The discussion among leaders focused on building consensus in this crisis. **Instead, we must look for a synthesis of different approaches.** There is no good alternative to a comprehensive European plan.

Atkurti Šengeno zona

This concerns both the decisions on relocation as well as the need to gradually go back to a situation where all Members of the Schengen area fully apply the Schengen Borders Code. **There is no doubt we need to restore Schengen.**

Grėsmė / rizikos ES:

The two issues we are discussing today: **The UK settlement and migration are strictly interconnected.** I have absolutely no doubt that how we are going to **challenge/manage the migration crisis will be of key significance for the referendum campaign.** All those who want to keep the unity of the European Union,

the unity of the whole of the West and who feel that we have found ourselves in an epic moment should back such a common plan with the fullest determination possible.

What I mean by a **common plan** is an effective implementation of our decision, **full respect of the Schengen code and common action with Turkey**. If this emerging unity of the migration crisis is violated by anyone they may **in fact contribute to the UK leaving the EU**.

Europos Vadovų Tarybos išvados, 2015 gruodžio 17d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/12/17-euco-conclusions-migration/>

Migrantai:

a strategy aimed at **stemming the unprecedented migratory flows** Europe is facing and take measures to tackle **refusal of registration and stem irregular secondary flows;**

Šengeno integralumas

For the **integrity of Schengen to be safeguarded** it is indispensable to **regain control over the external borders**. Deficiencies, notably as *regards hotspots, relocation and returns*, must be rapidly addressed.

Rizikų valdymas – vidinių priemonių taikymas

Deficiencies, notably as regards **hotspots, relocation and returns**, must be rapidly addressed.

a) **address the shortcomings at the Schengen external borders**, notably by ensuring systematic security checks with relevant databases, and prevent document fraud;

b) **address deficiencies in the functioning of hotspots** ir t.t.

Grėsmė – „žmonių gabentojai“

f) enhance measures **for fighting smuggling and trafficking of human beings;**

Donaldo Tusko kalba po ES-Turkijos susitikimo 2015 lapkričio 29d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/29-tusk-remarks-after-eu-turkey/>

Sienos apsauga (suprantama, kaip fizinė siena –frontier)

But obviously migration was the primary reason why we all met today. **Let me state clearly that we do not expect anyone to guard our borders for us**. That can and **should only be done by Europeans**. But we expect a major step towards changing the rules of the game when it comes to stemming the migration flow that is coming to the EU via Turkey. Our agreement sets out a clear plan for the timely re-establishment of **order at our shared frontier**.

ES-Turkijos susitikimas 2015 lapkričio 29d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/29-eu-turkey-meeting-statement/>

Finansinė parama Turkijai

The EU will provide immediate and continuous humanitarian assistance in Turkey. It will also expand significantly its overall financial support. The EU is committed to provide an **initial 3 billion euro of additional resources**. The need for and nature of this funding will be reviewed in the light of the developing situation.

Migrantų teisių apsauga Turkijoje: socioekonominė padėtis

<...> step up their cooperation for **support of Syrians under temporary protection** and migration management to address the crisis created by the situation in Syria. Results must be achieved in particular in stemming the influx of irregular migrants. Equally, they welcomed the intention of **Turkey to adopt immediately measures to further improve the socio-economic situation of the Syrians under temporary protection**.

Kova su kriminaliniais migrantų gabentojais

Both sides underlined their shared commitment to take decisive and swift action to enhance **the fight against criminal smuggling networks**.

ES-Afrikos lyderių susitikimas Valetuje, 2015 lapkričio 11-12d., politinė deklaracija, file:///C:/Users/User/Downloads/POLITICAL_DECL_EN.pdf

We are deeply concerned by the **sharp increase in flows of refugees, asylum seekers and irregular migrants** which entails suffering, abuse and exploitation, particularly for children and women, and unacceptable loss of life in the desert or at sea. We agree that **the first priority in this context is to save lives and do everything necessary to rescue and protect the migrants whose lives are at risk.**

We reiterate our firm commitment to respect international obligations and human rights. **Respect for the dignity of refugees and migrants and protection of their human rights, regardless of their status**, will remain our priority at all Times.

D.Tusko kalba po ES-Afrikos šalių susitikimo 2015 lapkričio 11-12d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-tusk-press-conference-valletta-summit/>

Legali migracija:

The elements of the Action Plan are designed to:

- One, address the root causes of migration;
- **Two, enhance cooperation on legal migration and mobility;**
- **Three, reinforce protection of displaced persons;**
- Four, prevent and fight against migrant smuggling and trafficking in human beings; and
- Five, advance on returning persons that are not entitled to stay in Europe.

Valetos susitikimo veiksmų planas, 2015 lapkričio 11-12d.

Legalių migracijų galimybės: trumpalaikės vizos dirbantiems, studijuojantiems

Engage, in a spirit of partnership, in the creation of positive synergies **between negotiations on visa facilitation and discussions in other areas such as readmission**, as an element of the comprehensive logic of the Action Plan:

- Simplify entry proceedings (including by maximising the possibility of issuing **multiple-entry short-term visas**, and the abolition of administrative fees for certain categories of persons)
- Facilitate **the short stay visa** issuing processes for certain types of **visitors, such as students, researchers, business people and artists** and holders of diplomatic passports. (p.7-9)

Pabėgėlių apsauga trečiojoje šalyje: (p. 10)

Reinforce the protection of refugees and other displaced persons, uphold the human rights of all migrants, refugees and asylum-seekers, support the integration of long term refugees **and displaced persons in host communities** and strengthen capacities of countries of first asylum, transit and destination.

Facilitate access to justice, legal assistance, witness-protection, health and sociopsychological support for refugees, migrants and asylum-seekers victims of serious crimes.

Enhance the protection capacities of countries which are hosting large numbers of refugees and internally displaced persons, **including security in refugee camps**, support local development for host communities

and forcibly displaced persons.

Vaiku teisės: Pay special attention **to unaccompanied minors** taking into account the principle **of the best interest of the child**. Child protection systems in countries of origin and transit should be supported so as to offer a safe environment for vulnerable children including unaccompanied minors upon their return. (P. 16)

D.Tusko kalba lapkričio 12d. po EVT neformalaus susitikimo,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-tusk-press-conference-informal-euco/>

ES Išorės sienos apsauga – Šengeno zonos stabilumas

Let there be no doubt: the future of Schengen is at stake and time is running out. Every week decisions are taken in Europe, which testify to how grave the situation is: reintroduction of border controls, or “technical barriers” at the borders. This is a clear demonstration **that we need to regain the control of our external border.** Clearly not as the only action but as the first and most important action.

Migrantų teisės kyla tik iš pabėgėlio statuso

Securing our borders also requires that our rules and laws are applied. **The European Union will stick to its international obligations in terms of asylum rights, but it must be clear that without registration there will be no rights.** If a migrant does not cooperate, there must be consequences. **It is also clear that asylum seekers cannot decide where they will be granted asylum within the European Union.** *These are issues for the Commission and our Interior Ministers.* They will need to turn these principles into operational reality now. Again, if we do not progress this Schengen will be at stake.

Trečiosios šalys – ES aljanso nariai- lygiaverčiai partneriai

The clock is ticking. We are under pressure. We need to act fast. As a Union. And in cooperation with our partners including Turkey that also will have to move fast. But **Turkey** cannot be our only partner. We must not lose sight of **Jordan and Lebanon**, nor of the countries of the **Western Balkans**. They are also our **allies.** Thank you.

Europos Vadovų Tarybos išvados, 2015m. spalio 15d.,

[file:///C:/Users/User/Downloads/EUCO-conclusions-15102015%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/EUCO-conclusions-15102015%20(1).pdf)

Nelegalūs migrantai

c) achieve concrete operational measures at the forthcoming Valletta Summit with African Heads of State or Government, focusing, in a fair and balanced manner, on effective return and readmission, **dismantling of criminal networks and prevention of illegal migration.**

Migrantų srautų valdymas

Cooperating with third countries to stem the flows;

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis

ensure effective and operational follow up to the High-level Conference on the Eastern Mediterranean/Western Balkans Route, with particular emphasis **on the management of migratory flows and the fight against criminal networks.**

accompanied by real efforts to **tackle root causes** and to support the African **socio-economic development** together with a commitment concerning continued possibilities for legal migration.

Migrantų teisių užtikrinimas trečiosiose šalyse

explore **possibilities for developing safe and sustainable reception capacities** in the affected regions and **providing lasting prospects** and adequate procedures **for refugees and their families**, including through access **to education and jobs**, until return to their country of origin is possible;

Rizikos logika: išorės sienų valdymas

welcome the Commission's intention to rapidly present a package of measures with a view to improving the **management of our external borders.**

Institucijų funkcijų papildymas

Responding to the influx of refugees in Europe and ensuring returns

enlarge **the Frontex mandate on return** to include the right to organise joint return operations on its own initiative, and enhance its role regarding the acquisition of travel documents for returnees;

European Border and Coast Guard System, including as regards the deployment of Rapid Border Intervention Teams in cases where **Schengen evaluations or risk analysis** demonstrate the need for **robust and prompt action**, in cooperation with the Member State concerned. Kad rizikos ir saugumas

Teisė į prieglobstį ir žmogaus teisių laikymasis

The orientations set out above represent a further important step towards our comprehensive strategy, consistent with **the right to seek asylum, fundamental rights and international obligations.**

D. Tusko kalba 2015 spalio 15d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/10/15-tusk-final-remarks-european-council/>

Referentinis objektas – Europos bendrija, viešoji tvarka, išorės sienos

Progress on **genuine border security** is in my opinion, a very important achievement of tonight. Not because I have advocated the need to protect the EU's borders, but because it is our **first obligation to protect the European community**, and to **guarantee public order.** We have made a step in this direction.

Our aim is to give Frontex the right to **return irregular migrants** on its own initiative, and to make it more **proactive in protecting the external borders**.

Humanitariniai sprendimo būdai

If we are not able to find **humanitarian and efficient solutions**, then others will find solutions which are inhumane, nationalistic and for sure not European.

Donaldo Tusko kalba 2015 rugsėjo 23d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/09/23-pec-remarks/>

Saugoti išorės sienas (aiški pozicija) ir pagalba pabėgėliams kituose regionuose

It is clear that the greatest tide of refugees and migrants is yet to come. **Therefore we need to correct the policy of open doors and windows.** Now the focus should be on the proper **protection of our external borders and on external assistance to refugees and the countries in our neighbourhood.**

Leaders also agreed that the current chaos at our external borders must end. Proper management and control of our external borders is our common responsibility. It would be unfair to put all the burden on Italy or Greece or other countries. Therefore, we all agreed to offer help in every possible way, including cooperation on hotspots.

The measures we have agreed today will not end the crisis. But they are all necessary steps in the right direction. We expect much work will already be done before we meet again at the October European Council.

Neformalus valstybių ar vyriausybių lyderių susitikimas, 2015 rugsėjo 23d.,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/09/23-statement-informal-meeting/>

Ilgalaikės priemonės turi būti skirtos krizės sprendimui

Tonight we met to deal with the unprecedented migration and refugee crisis we are facing. We decided on a number of immediate priorities and had an in-depth discussion **on how to achieve long-term sustainable solutions.**

Piniginė pagalba trečiosioms šalims - pabėgėliams

respond to the urgent needs of refugees in the region by helping the United Nations High Commissioner for Refugees, the World Food Programme and other agencies with at least an additional 1 billion euro;

assist Lebanon, Jordan, Turkey and other countries in dealing with the **Syrian refugee crisis**, including through a substantial increase of the EU's Regional Trust Fund in response to the Syrian Crisis ("Madad Fund");

increase the funding of the Emergency Trust Fund for stability and addressing the root causes of irregular migration and displaced persons in Africa through additional contributions by Member States, and ensure an optimal preparation of the Valletta Summit (11-12 November) to achieve maximum progress;

Išorės sienų apsauga

tackle the dramatic situation at our external borders and strengthen controls at those borders, including through additional resources for Frontex, EASO and Europol, and with personnel and equipment from Member States;

Europos Vadovų Tarybos išvados, 2015 birželio 25-26d.,

[file:///C:/Users/User/Downloads/Euco%20conclusions%2025-26%20June%202015%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Euco%20conclusions%2025-26%20June%202015%20(1).pdf)

Europe needs a balanced and geographically comprehensive approach *to migration, based on solidarity and responsibility*. Following the decisions taken by the European Council last April, **concrete measures have been taken to prevent further loss of life at sea**, to find new ways of confronting smugglers and to intensify cooperation with countries of origin and transit, **while respecting the right to seek asylum**. The launch of the EUNAVFOR MED mission, decided on 22 June by the Council, is an important contribution in this respect. Operational action to tackle the traffickers and smugglers in accordance with international law is an essential part of our comprehensive approach.

ES išorės sienų valdymas

Wider efforts, including the reinforcement of **the management of the Union's external borders**, are required to better **contain the growing flows of illegal migration**. Today, the European Council focused on three key dimensions which must be advanced in parallel: relocation/resettlement, return/readmission/reintegration and cooperation with countries of origin and transit.

Humanitarinio diskurso elementas – saugomos gyvybės, kova su nelegalia migracija

Return/readmission/reintegration 5. Effective return, **readmission and reintegration policies for those not qualifying for protection are an essential part of combating illegal migration and will help discourage people from risking their lives.**

Nereguliari migracija – gražinimo, bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis kontekste

All tools shall be mobilised to promote **readmission of irregular migrants to countries of origin and transit**, building on the ideas presented by the Commission at the Council on 16 June.

a) high-level **dialogues with the main countries of origin of irregular migrants** should be launched by the High Representative as soon as possible, in close cooperation with the Member States.

Cooperation with countries of origin and transit 6. It is crucial to reinforce our overall cooperation with countries of origin and transit, both on **stemming the flows of irregular migrants** and on tackling the root causes of migration so as **to reduce the incentives for illegal migration** and to combat the smuggling networks. Development assistance will play an important role in this respect.

7. A true partnership between European and African countries, working together **to tackle illegal migration in an integrated way**, is essential. The Valletta Summit will seek in particular to achieve, together with the African partners.

Persikystymas ir perkėlimas – ES solidarumo didinimas, išskirtinės ir laikinos priemonės

Relocation/resettlement 4. In the light of the current emergency situation and of our commitment to **reinforce solidarity and responsibility**.

a) **the temporary and exceptional relocation** over two years from the frontline Member States **Italy** and **Greece** to other Member States of 40.000 persons in clear need of international protection.

Migrantų registracija karštuose taškuose: greita, aktyvi

the setting up of reception and first reception facilities in the frontline Member States, with the active support of Member States' experts and of EASO, Frontex and Europol to ensure **the swift identification, registration and fingerprinting of migrants** ("hotspots").

Donaldo Tusko kalba Europos Parlamente 2015 liepos 7d. po EVT susitikimo birželi

Savanoriška migracijos politika tarp ES šalių

Leaders discussed how to support front-line EU countries under the greatest migratory pressure. We agreed on the relocation and resettlement of 60,000 refugees over the next two years. For clarity, the scheme will complement existing national efforts, with European Union countries now receiving 600,000 asylum applications per year. Yes, the discussion was difficult and at times divisive. To my mind, it was the first

time European leaders have had such **an honest exchange on the refugee question**. The European Council chose **to keep to the voluntary approach agreed** at the Special European Council in April.

Europos Vadovų Tarybos specialus susitikimas, 2015m. balandžio 23d. – pareiškimas

Humanitarinis diskursas – gyvybių gelbėjimas

1. The situation in the Mediterranean is a tragedy. The European Union will mobilise all efforts at its disposal **to prevent further loss of life at sea** and to tackle **the root causes of the human emergency** that we face, in cooperation with the countries of origin and transit. **Our immediate priority is to prevent more people from dying at sea.**

Nelegali migracija

2. We have therefore decided to strengthen our presence at sea, to fight the traffickers, **to prevent illegal migration flows** and to reinforce internal solidarity and responsibility.

Preventing illegal migration flows

increase support **to Tunisia, Egypt, Sudan, Mali and Niger among others**, to monitor and control the land borders and routes, building on current CSDP operations in the region, as well as on regional cooperation frameworks (Rabat and Khartoum processes); step up dialogue with the **African Union** at all levels on all these issues.

Žmogaus teisė į prieglobstį ir nelegali migracija

m) while respecting **the right to seek asylum**, set up a new return programme **for the rapid return of illegal migrants from frontline Member States**, coordinated by FRONTEX

Frontex – migrantų gelbėjimas ir paieška:

rapidly reinforce **EU Operations Triton and Poseidon** by at least tripling the financial resources for this purpose in 2015 and 2016 and reinforcing the number of assets, thus allowing to increase **the search and rescue possibilities** within the mandate of FRONTEX.

Perskirstymas/perkėlimas

o) increase emergency aid to frontline Member States and consider options for organising **emergency relocation between all Member States on a voluntary basis;**

q) set up a first **voluntary pilot project on resettlement across the EU**, offering places to persons qualifying for protection.

Donaldo Tusko kalba po 2015m. balandžio 23d. susitikimo,

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/04/23-final-remarks-tusk-european-council-migration/>

Humanitarinis diskursas: žmonių gelbėjimas, nereguliari migracija, pabėgėliai

Saving the lives of innocent people is the number one priority. But saving lives is not just about rescuing people at sea. It is also about stopping the smugglers and **addressing irregular migration.**

Third, we **need to limit irregular migration flows** and to discourage **people from putting their lives at risk.**

Finally, we will do more **on refugee protection.** The European Union will help front-line Member States under pressure and co-ordinate the resettlement of more people to Europe on a voluntary basis, and with an option for emergency relocation.

Grėsmės migrantams kyla iš išorės

Let me be clear. **Europe did not cause this tragedy.** But that does not mean we can be indifferent.

Žmonių gabentojai – grėsmė:

First, leaders have asked the High Representative to propose actions in order **to capture and destroy the smugglers' vessels before they can be used.** Naturally, this will be in line with international law and respect for human rights.

3 dalis Europos Komisijos atstovų – Timmermans ir Avramopoulos - pasisakymai

Timmermans ir Avramopoulos kalba po 2016 04 06 EK priemonių pateikimo,

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-1289_en.htm

Timmermans, ES išorės sienų apsauga ir teisė į prieglobstį:

It is vital that we rapidly stem **disorderly and irregular flows of migrants, protect our external borders** and safeguard the integrity of the Schengen area.

Equally we must **ensure that those who need protection** can actually receive it, without having to put their lives in the hands of people smugglers.

Dublino sistemos pakėtimai – solidarumas ir atsakomybė, sistemos harmonizavimas:

We are putting forward these two options in an open way, to launch a debate. Both options would provide the much needed solidarity between Member States in managing our common responsibility to protect those in need.

In the longer term there are other options – a centralised European system with European decisions on individual asylum claims. But in political terms, it is not realistic to talk about this today, and we are not putting that forward as an option today.

Harmonizuoti ES prieglobsčio sistema dėl humanitarinių prižasčių:

Another clear weakness of the current system is that EU asylum rules have not been applied in the same way across Member States. National approaches vary enormously – *whether we're talking about reception conditions for asylum seekers, the length of procedures, or the chance of being granted asylum*. The only way we can remedy this is by further **harmonising** the procedures, rights and reception conditions at EU level to ensure equal treatment. We need to create more fairness in the system, to be able to do what **we need to do from a humanitarian and legal point of view**.

Agentūra, kuri stebės reformas:

To support this reformed system, we would propose to reinforce the **EU's asylum agency, EASO**.

Reinforcing the Eurodac system: To support the application of a reformed Dublin System, the Commission could propose to adapt the Eurodac system and could also propose to expand its purpose, **facilitating the fight against irregular migration**, better retention and sharing of fingerprints, and support to returns.

Legalūs būdai patekti į ES - žmonių gyvybių saugojimas:

Beyond these improvements to our asylum system, we need to ensure that people who need or want to come to Europe have safe and legal pathways do to so. Providing a safe haven to refugees is our responsibility - I cannot stress it enough - as Europeans; a responsibility we share with the international community. **But for those who need protection, the way to come to Europe is not by resorting to the smugglers, but through an organised and safe process, preserving human dignity, and not endangering human lives.**

Avramopoulos.

I had very constructive meetings with President Erdogan and PM Davutoglu where we discussed the next steps in the implementation of the EU-Turkey agreement, including protection **guarantees for both Syrian and non-Syrian asylum seekers**.

NATO kova su migrantų gabentojais:

I am in touch with NATO to step up fight against smugglers.

Dublino sistemos keitimas – perkėlimas – solidarumas ir atsakomybės užtikrinimas:

On Dublin – we present 2 options for discussion, and in both cases asylum seekers will be automatically distributed across the Member States based on a distribution key – but each under different circumstances. Because the base line is that we need a fairer sharing of responsibility and more solidarity engrained in our system.

That is why we will propose to turn the asylum **procedures and qualifications directives into regulations** to make them immediately applicable in national law, and why we will do a targeted revision of the reception conditions directive to ensure a more streamlined approach.

In addition, we will also expand the **Eurodac Regulation** to be able to check for **all irregular entries at the external borders**, not just in relation to asylum.

To complement all this, we will also **reinforce the European Asylum Support Office** in the same spirit as our plans to reform the Frontex agency, in the framework of the **European border and Coast Guard**.

Legalūs būdai patekti į ES - darbo migrantai:

Secondly, on **legal avenues**. As I have said before, if we want to close the backdoor to irregular migration, we have to open more windows for legal ways to Europe – both, for those **who come to seek protection**, and for those who come to **contribute to our economy**.

On legal migration: reforming the Blue Card has been a priority for President Juncker from the beginning, and this is our delivery to that commitment.

Not only is the current system not flexible and attractive enough, but we simply **also want to attract more highly skilled migrants because we will need them in the future**. Even while we continue to invest in our existing workforce, the demographic decline will force us to seek talent from abroad.

Of course, it's not just **about the Blue Card**. We already have a whole range of legal migration instruments which facilitate entry for students and researchers, for seasonal workers, for family migrants, etc.

„Smart borders iniciatyva“: dėl efektyvumo

On borders: Today we propose to make our borders smarter and stronger, creating an EU entry-exit system to improve our external borders management, by better monitoring over-stayers.

Crossing an EU border will never be the same again. It will be automated, and done mostly through self-service kiosks and electronic gates.

Borders, law enforcement, customs, judicial authorities – at the moment, they all keep their data in boxes. Our **data is not managed functionally or pragmatically. It is complex, fragmented and under-used. Often it is kept several times in several different places.**

We have a labyrinth to manage our information systems. Key agents in border and security management cannot quickly access the information they need to do their job, for the strict purposes their job requires.

Avramopoulos pasisakymas dėl EVT kovo 16-17d. išvadų ir ES-Turkijos susitikimo, 2016 04 13,

https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/closing-remarks-commissioner-avramopoulos-european-parliament-plenary-session-conclusions-european_en

Turkijos-ES santykiai:

On the contrary, it is an opportunity for Turkey to come closer to the European standards on all issues: - Democratic values; - Rule of Law; - Freedom of expression; - Respect of minority rights; - and solution of Cyprus issue. A common goal in that is also **to come closer to one another when it comes to values.**

Sirijos ir ne tik piliečių apsauga Turkijoje – platesnės teisės:

For example, the Turkish authorities **have passed legislation to ensure protection for Syrians.** We were very explicit to say to them that guarantees are needed for all those who are in need of protection – whether they are **Syrian** or not.

Itraukiamos moterų ir vaikų teisės:

<...>support Greece in expanding **reception capacities**, in making sure that **vulnerable applicants, such as women and children.**

Sienu ir pakrančių apsaugos tarnyba turi pradėti veikti:

This also **means turning into reality our proposal for a European Border and Coast Guard.**

Legalūs būdai migrantams – perkėlimas (moralinė ir teisinė pareiga):

Stepping up our efforts on **resettlement** is an essential part of the solution – primarily from Turkey now, but also from Lebanon and Jordan which are hosting many refugees. I have said this before: if we genuinely want to close the irregular backdoor, we have **to open a safe and legal window.** Fortress Europe is neither

desirable nor feasible: simply because as long as people have reasons to flee, they will continue to do so, and they will continue to try to come to Europe. And not only is **it our moral and legal responsibility to offer a safe haven for those in need**. *Resettlement* is the way forward to ensure **orderly, legal and controlled admission from third countries for those who are in need of protection**.

Timmermans pasisakymas prieš EVT susitikimą, 2016 03 16,

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-845_en.htm

ES susitarimas su Turkija, pagrindžiamas humanitariniu argumentu:

As you know the Heads of State or Government agreed on 7 March at their meeting with the Turkish Prime Minister to take work forward based on a series of principles – in particular the idea that all new irregular migrants and asylum seekers arriving in Greece from Turkey would be returned to Turkey, together with the resettlement of Syrians from Turkey to the EU.

I think nobody who wants to remain *true to the principles of decency, humanity and solidarity can be satisfied with a situation where human beings, to reach Europe, take a gamble on their lives, putting them in the hands of people smugglers who cynically exploit human misery*.

We now have an opportunity to break once and **for all the smugglers' business model and to put an end to the human suffering linked to these criminal activities**.

At the same time it should be clear that this would be **a temporary and extraordinary measure**.

Gražinimai – migrantų teisės turi būti gerbiamos:

returns can only take place in accordance with the international and EU legal framework. *I think there was a lot of misunderstanding on this in the last week*.

This means, first of all, the case of each person requesting international protection **needs to be assessed individually**, in line with requirements from the Charter of Fundamental Rights, and according to the parameters laid down in the Asylum Procedures Directive. This can be done while also making full use of the possibilities offered by the Directive for faster procedures. But let me be crystal clear about this, *there can be no "blanket returns" and there can be no "refoulement"*.

The rules allow considering an asylum application inadmissible if a person enjoys sufficient protection **in a "first country of asylum"**, or if someone has come **to the EU from a "safe third country"** guaranteeing effective access to protection. When this is the case, a number of safeguards need to be respected: *following registration and identification, there must be a personal interview to check the criteria; and the person must always have the right to appeal*.

Turkija kaip partnerė įgyvendinant tolesnius projektus:

Voluntary Humanitarian Admission Scheme with Turkey should be activated. And let me underline that once that is the case, we expect more Member States to participate. We must continue to live up to our shared responsibility to give refuge to those who have the right to international protection. When we succeed in breaking the pattern of irregular arrivals, 'one for one' will not become 'none for none'.

Saugi Sirijos dalis:

Finally, we will also continue to work to improve humanitarian conditions inside **Syria to allow refugees to live in safer areas.**

Žmonių gelbėjimas – humanitarinė logika – žmonių gabentojų panaikinimas- saugumo logika

Let me end by saying that moving forward on the agreement reached by the European Council of 7 March is the right thing to do because staying with *the present situation is simply unacceptable from a human point of view*. **People are still drowning in the Aegean, people are suffering in Idomeni. We need to break that logic, we need to put an end to the business of smugglers.** This is in our view a way to put an end to the business of smugglers, which will enable us to move ahead to show that solidarity is not just a word, but something that Europeans are collectively capable of.

Pareiškimas dėl NATO ir Frontex bendradarbiavimo, 2015 03 06,

http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-16-601_en.htm

Nelegalūs sienos kirtimo būdai – NATO misija:

The decision of NATO to assist in the conduct of *reconnaissance, monitoring and surveillance* of **illegal crossings in the Aegean Sea** is an important contribution to international efforts to tackle smuggling and irregular migration in the Aegean Sea in the context of the refugee crisis.

Avramopoulos pareiškimas 2015 02 25,

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-426_en.htm

NATO misija:

Let me also take this opportunity once again to welcome the **NATO deal reached to fight migrant smuggling in the Aegean**. I have been in constant contact with NATO Secretary-General Stoltenberg, and am grateful for the excellent cooperation.

ES priemonės reikalingos, nes: We should never forget that it is **human lives that are at stake.**

Avramopoulos kalba Harvarde, 2016 02 20,

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-365_en.htm

Kova su migrantų gabentojais:

We didn't stop here. We presented two concrete Action Plans against smugglers and another one on the Return of irregular migrants to their home countries. Both are essential components of our response.

But our humanitarian efforts and the better management of our borders are two sides of the same coin.

In December, we proposed the creation of a European Border and Coast Guard, which would have enough resources to step in and prevent crises from developing at our borders.

Nenorima „Europos tvirtovės“:

Third, while we do want to strengthen external borders and security, we do not want to create "Fortress Europe". We do want to reduce irregular entry of migrants, but we also want to ensure legal and safe pathways towards the EU. This is the best way to ensure that people do not undertake perilous journeys to reach our shores. **Humanitarian admission and resettlement schemes** must be beefed up and helped with a more permanent framework to resettle people in need.

Legalūs būdai imigruoti:

Fourth, keeping in mind demographics and our ageing population, we want to make the EU *more attractive for foreign talent*. We want to make it easier and more attractive for highly skilled migrants to come work and settle in the EU. But we also want to make our continent more attractive for *students, researchers and seasonal workers*.

NATO misija – iššūkiamis spresti:

That is exactly what we are beginning to do now with **NATO** helping on the border between Turkey and Greece. In the strongest possible expression of solidarity from the Transatlantic Alliance, NATO will step in to provide support in dealing with the refugee and migrant crisis. This will be a mission essentially serving to fulfil the EU's policy on the flows of migrants. *It is a mission to help Greece and Turkey to address the challenges they are facing.*

2016 metai: It will be about protecting the growing numbers of people fleeing from war and conflict, while ensuring internal security. It will be about Europe, our Union and the values it was built upon.

Avramopoulos kalba dėl sulaikymo ir jėgos naudojimo migrantų atžvilgiu, 2015 12 16,

https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/speech-commissioner-d-avramopoulos-european-parliament-plenary-session-detention-and-use-force_en

Registracija: rizikos ir humanitarinė logika

efforts to ensure **the proper registration of migrants**, (irrespective of their status) which is the precondition to *appropriately managing the flows* and setting the rights and duties of migrants.

Timmermans pareiškimas dėl Europos sienų ir pakrančių tarnybos įkūrimo, 2015 12 15,

https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/timmermans/announcements/introductory-remarks-first-vice-president-timmermans-european-parliament-plenary-session-15-december_en

Iš išorės – nelegalus sienos kirtimas, viduje – nereguliarus:

Illegal entries into the Union have reached 1.5 million this year. That is almost double the total of the last five years. It clearly reveals a significant failure in how we manage and protect our external border. **Large-scale irregular flows have repercussions all across the EU**. Several Member States have reintroduced internal border controls. What started as a problem at our external borders has come to put into question **Schengen itself**. If we want to preserve Schengen, we have to improve our common external border management.

Avramopoulos pareiškimas dėl Europos sienų ir pakrančių tarnybos įkūrimo, 2015 12 15,

https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/speech-commissioner-d-avramopoulos-european-parliament-plenary-session-european-border-and-coast_en

Nauja agentūra:

The primary objective of the new Agency is to support all Member States **in managing our external borders collectively**. We are not presenting invasive measures, but supportive and preventive measures. Yes, the agency will be able, in cases of pressure at external borders, to intervene both at the specific request from the Member States, and also without.

Member States of course retain the sole competence of issuing **return decisions** according to EU law – but we need to become better at effectively and more swiftly **returning those who have no right to stay here**.

Šengeno išsaugojimas:

We can only have a **Schengen area without internal borders** if its external ones are effectively secured and well protected. I cannot repeat it enough: Schengen is the greatest achievement of European integration and we are absolutely committed to upholding and strengthening it.

Legalūs būdai patekti į ES:

That is why, in addition we agreed to recommend **a voluntary humanitarian admission scheme for persons displaced by the Syrian conflict who are currently living in Turkey.** With this we create legal, organised ways of entry in order to avoid **dangerous unorganised massive flows.**

Timmermans pareiškimas po ES-Turkijos viršūnių susitikimo, 2015 12 02,

https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/timmermans/announcements/statement-first-vice-president-timmermans-behalf-european-commission-eu-turkey-summit-european_en

Pagalba Turkijoje esantiems pabėgėliams:

The EU has committed to provide immediate and continuous humanitarian assistance in Turkey, including through its overall financial support. But let me be crystal clear on the destination for these funds: **this is not money for Turkey, but money to provide help to refugees in Turkey.** This is money to provide for medical care for Syrian refugees, for schooling, and for better living conditions for refugees in Turkey.

ES- Turkijos bendradarbiavimo sritys:

Progress needs to be made on the management of *borders, asylum and migration, quality of travel documents and the respect of minorities' rights.* Moreover, the visa liberalisation process can only go hand in hand with substantial progress on the EU-Turkey readmission agreement– notably on the obligation to take back third country nationals.

Perkėlimas ir saugumo, rizikų šalinimas:

I have repeatedly stressed, also before you, that you take a lot of human misery out of the equation if you ***have resettlement.*** You take the **criminal networks** out of the equation, **all the risks people** take to come to Europe, and you introduce a fair burden sharing by the international community. And by the way, you can identify precisely who you invite to come to Europe. Resettlement is part of the overall partnership with Turkey set out on Sunday.

These three billion will be used to improve living conditions and to improve medical care. It's not **just the right thing to do it's the smart thing to do,** because *keeping people there and offering them help there is*

much cheaper for the European tax payer and much cheaper in moral terms as it takes the smugglers out of the equation and it takes the danger out of the equation, as people cross the Mediterranean Sea in very difficult conditions.

Vizu liberalizavimo pagrindimas:

Visa liberalization, why are we in this trajectory with the Turks? Because if we align our visa policies, it would be easier for the Turks to act *on their external borders when people come to Pakistan, Bangladesh or other countries*, who do not have the right to international protection and then should be stopped at the borders.

Visa liberalization also means that we can then create the right conditions for Turkey to have the right kind of passports. **Biometric passports will make it much easier for us to control our borders.** These are positive measures for the European Union.

Migrantų pasirinkimo gynimas:

They come to Europe because they want their children not to be victims of barrel bombs thrown from Assad's planes. They come to Europe because they don't want to be slaughtered by Daesh or Al Nusra in other parts of Syria. They want to come to Europe because after years and years of an atrocious war they have nowhere else to go if they want their children to have education, if they want to have some healthcare, if they want to have a future that every single one of you would want for yourself and your children as well.

Timmermans kalba 2015 11 13,

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-6079_en.htm

Bendradarbiavimas su Turkija

It is absolutely clear that the European Union cannot solve or manage this issue without Turkey and it is equally clear that Turkey cannot manage this issue without the European Union too. **We are in this together.** What we need to do is to make **sure for instance that the way we treat visas in the EU and Turkey is better aligned.** We need to make sure that we tackle the situation where people who **can legally enter Turkey** then **illegally cross into the European Union.**

Suteikti darbo, sveikatos apsaugos, mokyklų paslaugas vaikams trečiojoje šalyje:

We need to make sure that we provide more support for people to be able to live decent lives in dignity in the camps where they are in Jordan, Lebanon and Turkey. We need to make sure that we help those countries to afford these *people the opportunity to work, to take up jobs, and one of the major elements we need to look at is to provide education for children – that is of the greatest importance.* One of the most powerful push factors, if you talk to refugees – and incidentally, nobody talks enough to those refugees directly - but if you

talk to them, one of the most powerful push factors is parents saying: I can't afford for my children to stay out of school for another two years so that's why they have come to Europe because parents want kids to go to school.

Atskirti teisę į prieglobstį:

What we also need to do is, once people arrive, **immediately fingerprint them and register them**, so that you can immediately distinguish **those who have right of asylum from those who don't have the right of asylum**. I've been accused of being very tough on this as far as people who don't have the right of asylum are concerned. But that is because if we are not tough on those who don't have the right of asylum and if we are not **more efficient in returning them where they came from, the right of asylum will crumble for those who need it.** That has to be a principle.

Šengeno griūtis – ir kitų sistemų griūtis:

If we see the end of the Schengen system, other systems will come down as well. Our systems of solidarity will be tested. And you have seen in the European Parliament already voices saying that if Central and East European countries do not show solidarity, let's re-consider structural funds policies.

ES šalių solidarumo paaiškinimas:

On solidarity, there is no solidarity that does not have a core of self-interest in it. Be it because you believe in God, and the reward of heaven, or be it because you believe that if you show solidarity now with others then they will show solidarity with you when you need it, both are for self-interest. As politicians we must understand that if we ask for solidarity, it will only be given when **people understand that it is in their self-interest to show that solidarity.**

And with the exception of this one, all the other forms led to war. So let's stick to this one. It works well. Let's modernise it.

Avramopoulos kalba Atėnuose pažymint pirmąjį perkėlimą iš Graikijos 2015 11

04, http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5999_en.htm

Rūpestis žmonėmis:

Today we are here in Athens, and we saw refugees going to hospitable Luxembourg. Let me reiterate myself that yes, at this point in time **the stamina of the very ideals on which we build Europe is being tested** – I am referring to notions including, first and foremost, **affection and love for our fellow human beings and respect**. In this day and age we are faced with tough circumstances; unfortunately, there's a worrying phenomenon, because there's xenophobia and racism. Such incidents are appearing in Europe. Some countries in Europe appear to opt for **bringing back the bad memories of the European past – i.e., barbed**

wire, fences and walls. Europe has a clear position: it disagrees with all of that. And Europe is communicating a responsible message of solidarity to all the people and the States of Europe.

Susitarimai su trečiosiomis šalimis ir nelegalūs migrantai:

There is the **Valetta Summit**, this is very important. It is not just another summit where you have people sitting at the same table. Leaders, Heads of States and Governments know this is a special meeting because we are going to table specific proposals and suggestions. Quite soon I will be visiting Pakistan; we have to do something **about our readmission policies as quickly as possible.** We have to make **sure that those who have come here illegally and without documents have to go back.** I am not referring to the refugees but we have to deal with this problem, always in full respect of fundamental values and principles on which we build our policies.

Migracija, užkoduota genuose:

<...> *sense of responsibility and solidarity.* We, as European citizens, are the offspring of **either migrants or refugees** and as we were saying, with the Prime Minister, all of us carry some **DNA of refugees or migrants.**

Avramopoulos kalba Graikijoje, Lesbo saloje 2015 10 17,

https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/remarks-commissioner-avramopoulos-athens-following-his-visit-lesvos_en

Kriminaliniai tinklai neleidžia migrantų identifikacijos:

We have witnessed the first **hotspot** starting being operational in Greece. <...> Frontex can continue offering its services in order to speed up the procedures for **fingerprinting, registration and identification.** Nevertheless, we are confronted with a problem. It is clear that **the criminal networks that hide behind these desperate people, they instruct them not to accept being identified and fingerprinted** claiming that by doing so they are at risk to be sent back.

UNHCR turi aiškinti migrantams apie jų teises karštuosiuose taškuose:

<...> **migrants** themselves. They have to realise that they are in a safe environment. In order for them not to remain irregularly in Europe and make full use of their rights, they should respect the rules and procedures. We mention this, because this could be probably another information service that should be added within the team of reception experts. Most probably **by UNHCR, with whom we are working.**

Migrantams naudingas jų identifikavimas:

These teams ensure that the procedure is finalised quickly and that in a legal manner, the asylum **applicants are included in the relocation scheme**. These people should not be afraid of this procedure.

Vienašališki sprendimai – pavojus Šengeno zonai:

You can observe what is happening now in neighbouring countries, such as Hungary and Croatia: some of them are starting **to take decisions in a unilateral way**. This puts the **Schengen zone**, one of the greatest European achievements in question. I must tell you that we will never question it, since the Schengen zone represents the sole example of free movement of persons, ideas and goods.

Avramopoulos kalba Romoje, pažyminti pirmąjį perkėlimą iš Italijos 2015 10 09, http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5816_en.htm

Bendras Europos požiūris – vadovautis vertybėmis, kartu efektyviai tvarkytis.

I was here in Italy some months ago and have said that Italy is not alone. Europe is standing by Italy.

But we really had hard work to do. We had to convince everybody that they should be part of this project, on the **basis of our noble values and principles** upon which the European Union is built. In a spirit of solidarity and responsibility, today we add one more of **efficiency**.

Solidarumo ir atsakomybės paaiškinimas:

Relocation and solidarity is one part of the puzzle, but it goes hand in hand with **responsibility and the implementation of the hotspot approach**.

Padėti ir kovoti su tais, kurie vykdo žmonių gabenimą:

But also: let's put rules, **let's fight smuggling**, let's start the project of **returning all those who are irregularly** in Europe, and provide with our support and **help for those who are in need of our protection**.

Lampedusa is also only a start, and needs to be followed by the implementation of the **hotspot approach in other areas**.

This is about bringing **order where chaos sought to instil itself**. This is about making sure that people are treated in a **humane way** when they arrive on our shores, are given the help that they need, are offered asylum if they qualify for it and are helped **to return home when they have no right to stay in Europe**.

Timmermans ir Avramopoulos kalba Koso spaudos konferencijoje, 2015 09 04.

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-15-5595_en.htm

Timmermans. Humanitarinės ir rizikos logikos derinimas:

We need to make sure that we are in a position **to receive people in a humane fashion**, to quickly **ascertain their identity by fingerprinting** them, and then taking them to a place **where their asylum request can be assessed in due course**; that is what we need to do. We need to provide for decent humanitarian conditions as well.

We will also have to make sure that people **who have no right to asylum are quickly identified and returned**.

Europos solidarumo reikalaujanti krizė:

Kos is at **forefront** because here many people arrive. It is at forefront but it can't be left alone with this problem. This is a global challenge **that requires European solutions and European solidarity**.

Sienu gynyba ir žmogaus teisė į prieglobstį:

A Europe without borders can't survive in the present conditions. Our society is built on certain premises of organised solidarity that would be undermined if we simply would say that everybody can come in. But Europe can't survive either if we **take leave of our values and our legal obligations vis-à-vis people who have the right to protection** when they flee from war and persecution. This is the balance Europe will have to strike now.

Avramopoulos: migrantai – aukos, siekiantys savo svajonės:

It is the voice of agony of both the residents of Kos **and the desperate people who crossed the sea under dramatic circumstances to follow their dream**.

Ilgalaikė krizė:

will not end overnight, and no measures can deal with it definitively.

ES solidarumo ir atsakomybės principai, nurodyti sutartyse:

The principles governing the EU for managing this issue are principles laid down by the Treaties: **the principles of solidarity and responsibility**. These two principles can only deliver results when they act together.

Europos migracijos darbotvarkė – humanitarinė:

The European Agenda on Migration covers all aspects: humanitarian, political, institutional and administrative.

Karštieji taškai, skirti atskirti migrantus, kad tie, kam reikia, gautų apsaugą:

They will have to separate the refugees from irregular migrants. **The refugees will receive the necessary protection** according to international law, while the rest will have to return to their countries of origin. These actions will not only help on an operational side **but also on the human side of this challenge. We need to erase the images of misery and inhumanity.**

Karštieji taškai – rizikos logikos ir saugumo logikos derinimas:

The European agencies that will comprise the "hotspot" will help with **registration, fingerprinting, identification of migrants** and will also process information **concerning the smugglers and criminal networks** that facilitate **illegal migration.**

I want to repeat that Europe has declared **war against smugglers.** Behind the dramatic images hide the well organized criminal networks. So we have to do everything possible to neutralize them.

Humanizmo aspektai: EK ir Graikijos salose

The European Commission is not a faceless bureaucratic and administrative machine. It is run by **people who understand and are sensitive to what is happening.** When ordinary citizens hurt when they view of the dramatic images of shipwrecks and drownings of young children, **we also hurt.**

We are in a country where **humanism was born and became a universal value** which is inseparable from the values of Europe.

Europos migracijos komisaro Avramopoulos kalba 2015 09 23,

https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/statement-commissioner-d-avramopoulos-about-managing-refugee-crisis-after-college-meeting_en

Humanitairniai ir saugumo argumentai:

The Commission expects that they will ask for the deployment of the Rapid Border Intervention Team (RABIT). This measure **will strengthen the controls,** while at the same time, **respect the dignity and rights of refugees.**

Išorės sienų kontrolė ir Šengeno zona:

Strengthening the control of the external boards is essential to restore the well-functioning of the Schengen area. But on the top of this, we will present new proposals to reinforce **and improve border controls**. We will **strengthen Frontex** and develop a fully operational **European Border and Coast Guard**.

Humanitariniai ir rizikos argumentai:

„as you know, we all agreed on common rules which form the Common European Asylum System.“

It is not enough to agree something. It has to be correctly implemented in order to avoid '**asylum shopping**' and even '**return shopping**'. It is of crucial importance that all Member States implement **the same rules** and the same standards **to protect the rights of the migrants but also avoid secondary movements within the EU**.

Europos migracijos komisaro Avramopoulos kalba 2015 09 09 spaudos konferencijoje,

https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/statement-commissioner-d-aramopoulos-press-conference-comprehensive-package-proposals-address_en

Humanitarinė krizė ir ryškios priemonės:

The last months have shown that this **not a temporary crisis** that will soon go away. This is a real **humanitarian crisis** with no immediate end in sight. As the refugee crisis around Europe becomes bigger, our answers **need to become bolder**, more comprehensive and more ambitious.

Išorės sienos keičiasi:

The events of this summer have shown that this challenge cannot be managed only by what we call '**frontline countries**' because, in fact, the '**frontlines**' are **constantly shifting**.

Migrantų apibūdinimas: korektiški terminai ir aukų jvaizdis

sudden and extraordinary **surges** of refugee **inflows**; with disproportionate **inflows** of third-country nationals;

I met children, women, young boys and elderly people from dozens of countries. Their **treacherous journeys** **have consumed their bodies and minds**. Their eyes tell appalling and terrible stories that often cannot be revealed but will never be forgotten.

Tie, kas neturi teisės ES gauti prieglobsčio – gražinami, nes jie kelia grėsmę prieglobsčio siekiantiems:

In parallel with increasing **our support to guarantee shelter for those in need of protection**, we have to make sure that those who **do not have the right to stay in the EU are promptly returned** (safe countries of origin).

This list will allow Member States **to devote greater resources to protecting those in need** and to return swiftly those applicants with no rightful claim to asylum.

Europos Komisija, 2015 09 09, pranešimas spaudai,

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5596_en.htm

Teisė į prieglobstį:

European Commission President **Jean-Claude Juncker** said: "*We Europeans should know and should never forget why giving refuge and complying with the fundamental right to asylum is so important. It is time we started putting in place the building blocks of a truly European migration policy, as we called for back in May. The measures we are proposing today will ensure that people in clear need of international protection are relocated swiftly after arriving – not just now but also for any crisis in the future.*"

Migrantų apibūdinimai: nelegalus sienos kirtimas, 75 proc. vidurkis

An emergency relocation proposal for 120,000 refugees from Greece, Hungary and Italy: following the sharp increase in **illegal border crossings** in the Central and Eastern Mediterranean, but also on the Western Balkans route, over the last few months, urgent action is needed.

It applies to nationalities of applicants with an EU-wide average recognition rate **of 75% or higher**

Atsižvelgs į migrantų poreikius, šeimų situacija

2. A Permanent Relocation Mechanism for all Member States:

will also take into account asylum seekers' needs, family situation and skills.

Pareiškimas Timmermans ir Avramopolous dėl migrantų sunkvežimyje

Austrijoje, 2015 08 27, http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5544_en.htm

Migrantai aukos:

The news of the 50 migrants found asphyxiated in the hull of a ship last night, **and the lost souls of 20 or more migrants discovered abandoned** in a truck on an Austrian highway today are frankly shocking. These are sinister, criminal acts, carried out by smugglers with no scruples whatsoever.

Europos bendras atsakas:

Chancellor Faymann is right when he says we cannot go on this way. This is not an Austrian crisis. This is not an Italian, French, German or a Greek or a Hungarian crisis. **This is a European crisis and it requires a collective European response.**

EK pasiūlytos esamos ir būsimos priemonės:

The Commission put that European response on the table - from increasing our presence at sea, to cooperating with countries of origin and transit, to clamping down on smuggling networks, making returns more effective and implementing the recently adopted common EU asylum rules whilst showing solidarity with frontline countries – we have to address the issue from all angles. We already announced that further proposals will come soon.

Pareiškimas Timmermans ir Avramopoulos dėl situacijos Kalė uoste, 2015 08 20, http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5516_en.htm

Migrantų dienos centras- jų teisių užtikrinimas Kalė uoste:

We are happy to announce that we will both visit Calais on 31 of August to meet with Prime Minister Manuel Valls and Minister of Interior Bernard Cazeneuve, see the situation on the ground, including **the migrant day centre <...>**.

Migracijos valdymas: ES pasiūlytos ir būsimos priemonės

But we are not there yet: managing migration is not just about emergencies, but also about long-term solutions. We all need to do more, together and swiftly. As set out in the European Agenda for Migration, we need a permanent emergency relocation mechanism, we need a strict enforcement and compliance with agreed European rules, we need a more coordinated and European definition of safe countries of origin, and we need to explore ways to open more legal channels for migration.

Pareiškimas Avramopoulos, 2015 08 04,

http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5472_en.htm

Bendras Europos sprendimas, reikalaujantis solidarumo ir atsakomybės:

More generally, the situation in Calais is another stark example of the need for **a greater level of solidarity and responsibility** in the way we deal with migratory pressures in Europe; it is one piece of a bigger puzzle that requires a broad set of responses.

We are facing a migratory crisis of extraordinary proportions that is very much linked to the conflicts occurring in the wider periphery of Europe. That is why we all need to do more. We must act in a united way to address a challenge that surpasses national boundaries.

EK pasiūlyti ir būsimi sprendimai (rizikos valdymas ilgalaikis ir saugumo – žmonių gabentoju – panaikinimas):

Greater effort also need to be made to cooperate with third countries of origin and transit, particularly on returns and readmission agreements – an area where working collectively at EU level is crucial. I expect concrete results from the summit with African countries that will take place in Valetta on 11-12 November.

What we need is a European response *on managing migration better, addressing all parts of the chain – from the immediate need to save lives to working on root causes with partner countries, fighting against traffickers and making returns more effective, as well as a long term strategy on strengthening our asylum system and borders.*

Pareiškimas Timmermans, Mogherini, Avramopoulos dėl Viduržemio jūros aukų 2015 08 06, http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5480_en.htm

Gvybių gelbėjimas:

Though nearly 400 lives could be saved, at least 25 lives were lost in this latest tragedy. Just one life lost is one too many.

The EU is working hard to prevent these terrible tragedies. We have tripled **the resources dedicated to search and rescue efforts at sea**, allowing us to rescue over 50,000 people since 1 June 2015. But even if the number of people dying at sea has fallen dramatically, it is not enough and will never be enough **to prevent all tragedies.**

Būtinasis bendras ES atsakas:

There is no simple, nor single, answer to the challenges posed by migration. And nor can any Member State effectively address migration alone. It is clear that we need a new, more European approach.

EK esami ir būsimi pasiūlymai:

The European Agenda on Migration we presented in May sets out this European response, combining internal and external policies, making best use of EU agencies and tools, and involving all actors: Member

States, EU institutions, International Organisations, civil society, local authorities and third countries. Implementation is already underway.

From increasing our presence at sea – through our naval operations Triton, Poseidon and EUNAVFOR MED – to cooperating with countries of origin and transit – to this end we will hold a summit in Valetta in November with key African countries – to clamping down on smuggling networks, making returns more effective and showing solidarity with frontline countries, we need to tackle this challenge from all angles.

Europos Komisija, 2015 05 27, I priemonių paketas, pranešimas spaudai,

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5039_en.htm

Prieglobsčio siekiantieji turi teisę patekti į ES:

Frans Timmermans: *"Today the Commission is matching words with action. Solidarity goes hand in hand with responsibility. This is why our proposals include the strong requirement that asylum rules are properly applied, and that Member States do everything they should to prevent abuse. Everyone who needs sanctuary should find it in Europe. But those who have no justified claim should be quickly identified and returned to their home country. <...>"*

Tikslas: gyvybių gelbėjimas ir pirminių priežasčių šalinimas

High Representative/Vice-President **Federica Mogherini** said: *"Two weeks after adopting our Agenda, we present today concrete proposals for its implementation, with one main aim: quickly save lives and provide protection in the EU for people in need, be they at sea, in the EU or in third countries. <...> but also to tackle the root causes that force people to escape and migrate: poverty, wars, persecutions, violations of human rights and natural disasters.*

Tikslas: kovoti su migrantų gabentojais

Dimitris Avramopoulos said: *"Today, the Commission has shown that it can act quickly and resolutely to better manage migration. The relocation and resettlement schemes, together with the strengthening of Triton and Poseidon and the Action Plan to fight smugglers, respond to the most urgent challenges we are confronted with. <...>"*

Europos Komisija, 2015 05 27, pasiūlymas dėl perskirstymo iš Italijos ir Graikijos,

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/asylum/general/docs/proposal_for_a_council_decision_on_provisional_relocation_measures_for_italy_and_greece_en.pdf

Migrantų apibūdinimas:

*inflow of migrants of third countries, irregular arrivals of third-country nationals, for irregular border crossing, unprecedented flows of migrants, similar peaks in the numbers of irregular arrivals, p.2-3 belonging to nationalities for which **the EU average recognition rate** as established by Eurostat is above 75%, p.5.*

Migrantai – ne pavojus, vidinės rizikos taip pat:

„<...> **future with unprecedented flows of migrants** expected to continue to reach their territories. These external factors of increased migratory pressure add to the **existing structural shortcomings in their asylum systems**, putting further into question their ability to deal in an adequate manner with this situation of high pressure.“ „<...> vulnerability of their asylum systems.“ p.3.

ES šalių solidarumas:

<...> *adequate reception conditions and integration perspectives* to persons in clear need of international protection requires all the other Member States **to show solidarity**.“ P.3 <...> priority should be given to the **vulnerable applicants**.

Atsižvelgia į įvairias nuomones dėl perkėlimo – NVO taip pat:

The NGO sector has also expressed its views on the issue of relocation of persons in need of international protection. P.4

EK komisaro migracijos klausimais D.Avrampoulos kalba 2015 05 13 pristatant migracijos darbotvarkę

https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/avramopoulos/announcements/presentation-european-agenda-migration-commissioner-avramopoulos_en

Gelbėti gyvybes ir imtis migracijos valdymo:

The Agenda responds concretely to **the immediate need to save lives** and assists frontline countries with bold actions. This is not about opening or closing borders, because both are unrealistic.

Migracijos valdymas:

comprehensive approach, which will improve significantly the **management of migration in Europe**. **the Agenda** strikes the right balance between **fighting smuggling** and addressing the root causes of migration and **protecting the refugees**. Now we need to start implementing these actions.

Kriterijai migracijos valdymui:

distribution key based on *objective, quantifiable and verifiable criteria*.

Kovoti su migrantų gabentojais:

To fight smuggling, we will adopt measures to step up the prevention of their criminal activities, to disrupt them, to bring the perpetrators to justice and to seize their assets.

Europos Komisija, 2015 05 13, pranešimas spaudai,

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4956_en.htm

Migrantai rizikuoja gyvybėmis

The plight of thousands of **migrants putting their lives in peril**.

Europos migracijos darbotvarkė ir vidiniai ES nesklaidumai:

First Vice-President **Frans Timmermans**: „<...> *an agenda which reflects our common values and provides an answer to our citizens' worries about unacceptable human suffering on the one hand and inadequate application of our agreed common asylum rules on the other hand.*“

Migrantai, prarandantys gyvybes:

Dimitris Avramopoulos said: "Europe cannot stand by whilst lives are being lost. The European Agenda on Migration concretely responds to the immediate need to save lives, <...> on smugglers who take advantage and abuse vulnerable migrants.“

Europos Komisijos migracijos darbotvarkė 2015 05 13,

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_en.pdf

Darbotvarkė trumpalaikė ir ilgalaikė:

European Union should take now, and in the coming years, to build up a coherent and comprehensive approach to reap the benefits and address the challenges deriving from migration. P. 2

Pavyzdys sprendžiant tokias krizes ES ateityje:

This swift response must also serve as **the blueprint for the EU's reaction to future crises,** whichever part of the common external border comes under pressure from East to West and from North to South. P.3

The rules of engagement agreed for **Triton** operations should be seen as the model for future action on the whole of the external land and sea border. Every crisis will be different, but the **EU needs to heed the lesson and be prepared to act in anticipation of a crisis, not just in reaction.** P. 10

Gyvybių gelbėjimas:

The immediate imperative is the duty to protect those in need. The plight of thousands of migrants putting their lives in peril to cross the Mediterranean has shocked us all., p. 2.

Europa – pabėgėliams ir talentams

Europe should continue to be **a safe haven for those fleeing persecution** as well as an **attractive destination for the talent and entrepreneurship of students, researchers and workers.** P. 2.

Visos Europos atsakas:

to meet our international **and ethical obligations** and to work together in an effective way, in accordance **with the principles of solidarity and shared responsibility.** No Member State can effectively address migration alone. It is clear that we need a new, **more European approach,** p. 2.

Migrantų apibūdinimai:

to tackle migration upstream, to prevent hazardous journeys, to high-volumes of arrivals, to the human tragedy in the whole of the Mediterranean, to try to halt the human misery, for those fleeing persecution, precarious existence and can easily fall prey to exploitation. on asylum seekers who seek to "asylum shop", asylum-seekers, needs of vulnerable groups, such as children.

Bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis:

Such centres in **countries of origin or transit** will help to provide a realistic picture of the **likely success of migrants' journeys,** and offer assisted **voluntary return options for irregular migrants.**

addressing **the causes of irregular migration and the protection of people in need,** as well as smuggling and trafficking of people. P. 5, 7.

hand-in-hand with the respect of the procedures and standards that allow Europe to ensure a **humane and dignified treatment of returnees and a proportionate use of coercive measures,** in line with fundamental rights and **the principle of non-refoulement.** P. 10.

ES išorės sienų valdymo sistemos – gražinimui (saugumo logika):

(Eurodac), visa applications (the Visa Information System), and the sharing of information about persons or objects for which an alert has been created by the competent authorities (Schengen Information System). The full use of these systems can bring benefits **to border management,** as well as to enhance **Europe's capacity to reduce irregular migration and return irregular migrants.**

A new phase would come with the "**Smart Borders**" initiative to increase the efficiency of border crossings, facilitating crossings for the large majority of 'bona fide' *third country travellers*. P. 11.

Atmesti prieglobsčio prašymai – nepatogumai „tikriesiems prieglobsčio prašytojams“

In 2014, 55% of the asylum requests resulted in a negative decision and for some nationalities almost all asylum requests were rejected, **hampering the capacity of Member States to provide swift protection to those in need**. Legislation includes specific provisions **to fight against abuses**, for example by allowing swift processing of unfounded asylum applications. P, 12-13.

Legali migracija: ekonominiai tikslai ES

Europe is competing with other economies **to attract workers with the skills** it needs. Changes in the skills required by the EU between 2012 and 2025 are expected to show a sharp increase in the share of jobs employing higher-educated labour (by 23%). P.14